

วารสาร การบริหารและพัฒนา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2558

ISSN 1905-4950

บทความวิจัย

- ผลการเรียนรู้รายวิชาชีววิทยา เรื่อง อาหารและการย่อยอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยเทคนิค WEWT
กับการสอนแบบปกติ
ปทุมภาศ เกี่ยมก่า, สุมา ทองโพโรจน์, บังอร แดงโนนวิ้ว 9
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนแบบปกติ
พรรณิภิมาดวงณ์, สุมา ทองโพโรจน์, บังอร แดงโนนวิ้ว 21
- การพัฒนาหลักสูตรนำจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
ฉลาด จันทรมสมบัติ, ระพรรณ นวรัตน์ 33
- ผลการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บ รายวิชา 0503 893
สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้
แบบนำตนเองต่างกัน
เพ็ญทิพย์ กิจระการ, เหมราช ธนะรัตน์, วิรุฬห์ เลิศสุรโยธิน 55
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
เอื้องฟ้า บัวชุม, มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์, สุวิมล จุลสุวรรณ 72
- รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยโศภน
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ฉัตรมงคล พลสูง, ฉลาด จันทรมสมบัติ, อรุสา พรหมทา 83
- การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2554) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model
ธัชชัย จิตรมั่น, จีราพร วิระโกษฐ์ 95
- รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
กิตติศักดิ์ ศิวินา, จินตวัฒน์ ปะโคทัง, พงษ์พร สิงห์พันธ์ 109
- การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ทฤษฎีการประเมิน กรณีศึกษานักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีโกสุมวิทยานิคมภาพที่ 209
เกษณิพร สิงโตร, พรรณวิไล ชมโชค, อศาวดี วัฒนบุตร 125
- รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ทัศนีย์ แก้วงาม, อนุศักดิ์ เกตุศิริ, อัครกฤษณ์ อุทัยวัฒน์ 138
- การสร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
อัญวรัตน์ พลเทพ, อวิญ ชูกระเคื่อง, ประสพพร ฤทธิเดช 152
- การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ CIPPA MODEL
ผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ
พัทธวิทย์ ไสดาจันทร์, ภูนิศ บุญทองกิ่ง, อศาวดี วัฒนบุตร 162
- การพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง การใช้มัลติมีเดีย ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2
สุระไกร เกษมเดช, สมาน เอกพันธ์, สมบัติ ฤทธิเดช 174
- การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตร
และเทคโนโลยีใน ภาคเหนือ
อนิศา ศิระพันธ์, สกุนต์พันธ์ สิมบิณเฐียร, กุลชรี จงเจริญ 183

วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2558

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ การวิจัยและพัฒนา การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารและพัฒนา และการจัดการความรู้ ตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไป

เจ้าของ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 โทรศัพท์ 0-4374-3143-4 ต่อ 105
ภายใน 6050 โทรสาร 0-4372-1764

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริ
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด
อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ปี 2548

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (สทศ)
ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.นิตย บุษงามงคล มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Prof. Dr.Gary Price University of Wisconsin-Madison, USA
Prof. Dr.Marilyn Waring Deakin University, Australia
รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทร์สมมิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.นารีรัตน์ รักวิจิตรกุล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัช นามวรรณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.โกวัฒน์ เทศบุตร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ไพบุลย์ อนุฤทธิ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการ

นางสาวจิตรลดา อาษาท่า
นางสาวจิราพร วิชระโกชน์

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เป็นความคิดเห็นของผู้พิมพ์ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

ราคาปก 80 บาท Web site: <http://www.edu.msu.ac.th>
พิมพ์วันที่ 18 เมษายน 2558 E-mail: Edujad@msu.ac.th

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำวารสาร

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน
ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย
ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์
ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน
ศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ยกส้าน
ศาสตราจารย์ ดร.นพ.กระแส ชนะวงค์
ศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา ลัจจานันท์
ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (สวทช.) (สาขาการศึกษา)
สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
มหาวิทยาลัยอีสต์สมิธ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทีมผู้ทรงคุณวุฒิบรรณาธิการประจำวารสารชาวต่างประเทศ

Prof. Dr.Marilyn Waring
Prof. Dr.Matthew H.S.Kuofie
Prof. Dr.Gary Price
Prof. Patricia Klass
Asst. Prof. Dr.Richard Smith

Deakin University, Australia
University of Michigan, USA
University of Wisconsin-Madison, USA
Illinois State University, USA
Nanyang Technical University, Singapore

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการ

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ
ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย ศรีอำไพ
รองศาสตราจารย์ ดร.น้ออน พิณประดิษฐ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา
รองศาสตราจารย์ ดร.นิตย์ บูหามงคล
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด
รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทรมบัติ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชิวพินาย
รองศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา สรีวิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยญา อภิบาลกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ฐปทอง กว้างสวัสดิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร
รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัครภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญช่วย ศิริเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาภรณ์ เรื่องสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล พูลสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวดี อนันต์นาวิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน
อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เขียมแสง
อาจารย์ ดร.พนายุทธ เขยบาล
อาจารย์ ดร.นิคม ชมพูหลง
อาจารย์ ดร.มนูญ คีวารมย์
อาจารย์ ดร.อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เดือนเมษายน 2558 นับเป็นฉบับแรกของปี 2558 ซึ่งประกอบด้วยบทความทั้งหมด 14 เรื่อง แบ่งเป็นบทความวิจัยจำนวน 3 เรื่อง บทความวิทยานิพนธ์จำนวน 11 เรื่อง เป็นบทความภายนอกมหาวิทยาลัยจำนวน 7 เรื่อง และบทความภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 7 เรื่อง ซึ่งหวังว่าบทความทั้งหมดคงทำให้ท่านผู้อ่านได้รับความรู้และมีประโยชน์ต่อการเขียนบทความเช่นเคย

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้วารสารการบริหารและพัฒนาฉบับนี้เกิดขึ้น ขอขอบคุณทุกคำติชมและคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำวารสารจากท่านผู้อ่านทุกท่าน และกองบรรณาธิการพร้อมที่จะเปิดรับบรรดานักวิชาการ และนิสิตนักศึกษาที่ต้องการนำเสนอผลงานวิชาการ ไม่ว่าจะ เป็นบทความทั่วไป บทความวิจัย บทความวิชาการ หรือบทความหนังสือ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคามด้วยความยินดียิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

- ผลการเรียนรู้รายวิชาชีววิทยา เรื่อง อาหารและการย่อยอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยเทคนิค WEWT กับการสอนแบบปกติ
ปฤษฎางค์ เกียงเก่า, อุษา ทองไพโรจน์, บังอร แฉวนอินจิว 9
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนแบบปกติ
พรรณิ ภิบาลวงษ์, อุษา ทองไพโรจน์, บังอร แฉวนอินจิว 21
- การพัฒนาหลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
ฉลาด จันทรสุมบัติ, รชพรรณ ฆารพันธ์ 33
- ผลการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างกัน
เพชฌัญญู กิจระการ, เหมราช ธนะปัทม์, รัฐสาร์ เลาสุริโยธิน 55
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
เอื้องฟ้า บัวชุม, มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์, สุวัฒน์ จุลสุวรรณ 72
- รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ฉัตรมงคล พลภูงา, ฉลาด จันทรสุมบัติ, อรุสา พรหมทา 83
- การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model
ธัชชัย จิตรนนท์, จิราพร วิชระโกชน์ 95
- รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
กิตติศักดิ์ ศิวินา, จิณณวัตร ปะโคทัง, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ 109

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตการประเมิน กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ 209 <i>เกษณีพร สีแซ่ไตร, พรรณวิไล ชมชิต, ลดาวัลย์ วัฒนบุตร</i>	125
รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน <i>ทัศนีย์ แก้วงาม, อนุศักดิ์ เกตุสิริ, อัครฤทธิ์ อุทัยรัตน์</i>	138
การสร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 <i>ธัญวีรชต์ พลเทพ, อรัญ ชูยกระเดื่อง, ประสพสุข ฤทธิเดช</i>	152
การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ CIPPA MODEL ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ <i>พัทธพรที โสตาจันทร์, ภูษิต บุญทองเถิง, ลดาวัลย์ วัฒนบุตร</i>	162
การพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง การใช้มัลติมีเตอร์ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 <i>สุระไกร เทพเดช, สมาน เอกพิมพ์, สมบัติ ฤทธิเดช</i>	174
การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีใน ภาคเหนือ <i>ธนิดา ดิยะพงษ์, สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษเฐียร, กุลชลี จงเจริญ</i>	183

content

Research Articles

- Biology learning outcomes on food and digestion, Matthayomsuksa 4 students
using the WEWT and the traditional approach
Pridsadang Kiangkao, Usa Thongpairaj, Bangorn Thaewnonngiew 9
- The Achievement of Biology Learning on Genetics and DNA Technology of
Matthayomsuksa 5 Students using The Instructional Activity Package and
Traditional Teaching Approach
Phunnee Phibalwong, Usa Thongpairaj, Bungorn Taewnonngiew 21
- Development of Knowledge Management Program for Leaders of Self-Reliant Learning
Center based on Sufficiency Economy Philosophy
Chalard Chantarasombat, Rachapan Karapan 33
- Learning Effects of Roles Assignments via Web-Based Learning Entitle 0503 983
Seminar in Educational Technology and Communications of Graduate Students
toward Different Levels of Problem Solving Abilities and Self-Directed Learning
Pachoen Kidrakarn, Hemarat Thanaputama, Ratasa Laohasurayothin 55
- Factors Affecting Implementation of Internal Quality Assurance at School under
the Secondary Educational Service Area Office 33
Ueangfa Buachum, Maliwan Noibuathip, Suwat Julsuwan 72
- The Good Governance Model for School Administrator's Performance:
A Case study of Suwannaphumpittayapaisan School in Suwannaphum District,
Roi – Et Province
Chatmongkol Polpunga, Chalard Chantarasombat, U-rasa Promta 83
- An Evaluation of the Master Degree Program in Educational Administration
(Revised 2011), Faculty of Education, Mahasarakham University
by CIPP Model
Thatchai Chittranun, Jiraporn Wicharapote 95

The Administrative Model for Students Assistant Process in the School under the Primary Educational Service Area Office.	
<i>Kittisak Sivina, Jinnawat Pakotung, Phongthorn Singpan</i>	109
The Development of English Reading Comprehension Ability by Using Dynamic Assessment: A Case Study of Grade 4 students Srikosumwittayamittrapap 209 School.	
<i>Kesaneeporn Seeknaetra, Panwilai Chomchid, Lasawan Wattanaboot</i>	125
A model of effectiveness participatory of academy administrative school board for Small-Sized Basic Education Schools	
<i>Tasnee Keawngam, Anusak Ketusiri, Asavarit Uthairat</i>	138
A Construction of a Critical Skill Test For Matthayom Suksa 3 Student	
<i>Thanwarat Phontep, Arun Suikraduang, Prasopsuk Ritthidet</i>	152
The Development Reading English Comprehensive skills of Mattayomsuksa 5 Students by Using CIPPA MODEL through Action Research Process	
<i>Patrapee Sodachan, Phusit Boonthongtherng, Lasawan Wattanaboot</i>	162
A Development of the Skill Training Package on Multimeters for the Second Year Vocational Certificate Students	
<i>Surakrai Thepdach, Samarn Ekkapim, Sombat Rittidesh</i>	174
Management of Higher Vocational Certificate Program, Department of Agricultural Development, in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges in the Northern Region	
<i>Tanita Tiyapong, Saritpong Limpisathian, Koolchalee Chongcharoen</i>	183

ผลการเรียนรู้รายวิชาชีววิทยา เรื่อง อาหารและการย่อยอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยเทคนิค WEWT กั้บการสอแบบปกติ Biology learning outcomes on food and digestion, Matthayomsuksa 4 students using the WEWT and the traditional approach

ปฤษฎางค์ เกียงเก่า¹, อุษา ทองไพโรจน์², บังอร แถวโนนงิ้ว³

Pridsadang Kiangkao¹, Usa Thongpairoj², Bangorn Thaewnonngiew³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาชีววิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT และการสอนแบบปกติ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุดชุมชุนวิทยาคม จ.ยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 86 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วทำการจับสลากแยกกลุ่ม โดยกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 จำนวนนักเรียน 43 คน ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค WEWT และกลุ่มทดลอง กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/8 จำนวนนักเรียน 43 คน ได้รับการสอนแบบปกติ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student of Science Program, Faculty of Science Mahasarakham University

² Lecturer, Dr., Faculty of Science, Mahasarakham University

³ Assistant Professor, Dr., Faculty of Science, Mahasarakham University

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 รูปแบบ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวนรูปแบบละ 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.20 – 0.46 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 3) แบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยเทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.82/80.23 และ 80.96/76.35 ตามลำดับ

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยเทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ เท่ากับ 0.7125 และ 0.6549 ตามลำดับ

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT และการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่เรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน เท่ากับ 4.56 คืออยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

โดยสรุป การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค WEWT และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติช่วยเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นผู้สอนควรเลือกวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ไปปรับประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้, วิทยาศาสตร์ เทคนิค WEWT, นักเรียนมัธยม 4

Abstract

The purpose of this study were to 1) develop lesson plans for organization of learning with WEWT technique and the traditional approach on a topic of food and digestion with a required efficiency 75/75 2) find out effectiveness indices

of the lesson plans for organization of learning with WEWT technique and the traditional approach on the topic of food and digestion 3) compare learning achievement of Matthayomsuksa 4 students between pre-test and post-test by using The WEWT and the traditional approach 4) study the satisfaction of student learning using WEWT technique. The sample for this study consist of Matthayomsuksa 4 Students in the 2nd semester of academic year of 2013, attending kutchumwittayakom school. They were selected using the purposive sampling technique and randomly divided into two groups: The experimental group one which including 43 M.4/7 students learning WEWT technique, and the experimental group two which consists of 43 M.4/8 students learning the traditional approach . The tools used in this study were: 1) the lesson plans for organization learning activities with WEWT and the traditional approach, which consist of 6 lesson plans and spent 12 hours in each approach 2) a 30-item-4-choice achievement test with discriminating power (B) ranging from 0.20-0.46 with reliability of 0.85 3) the satisfaction questionnaire. Basic statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean and standard deviation; and the statistic used for testing hypothesis was t-test (dependent).

The results of the study were as follows:

1. The efficiencies of the lesson plans for organization of WEWT learning technique and the traditional approach for Matthayomsuksa 4 were 84.82/80.23 and 80.96/76.35 respectively.

2. The effectiveness indices of lesson plans for organization of WEWT learning technique and and the traditional approach for Matthayomsuksa 4 were 0.7125 and 0.6549 respectively.

3. The students who learning by the WEWT and the traditional approach are statistically significant at the .01 level.

4. The satisfaction of Matthayom 4 students after using the WEWT Technique was at highest level ($\bar{X} = 4.56$)

In conclusion, The lesson plans of organization of learning by the WEWT and the traditional approach were appropriately efficient and effective, As a result

student's learning skills and their academic achievement are higher, Science teacher could implement them to organize learning activities or in applying them to generating maximum benefits to organization of learning in the future.

Keywords: Lesson plans, Science, Matthayom 4 students, WEWT

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เป็นผู้ค้นพบความรู้ใหม่ด้วยตนเองมากที่สุด ได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ในกิจกรรมที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการ การคิด (กรมวิชาการ. 2544: 37) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวความคิดของกลุ่มสร้างสรรค์ความรู้ (constructivism) โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับมวลประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ และเกิดกระบวนการสร้างความหมายจากสิ่งที่ปฏิบัติ (Wheatley.1991: 15) ผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา เกิดทักษะ มีเจตคติ และความเชื่อที่ดี เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการ และนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่หลากหลาย (multiple intelligences) การตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) ที่แตกต่างกันนี้ทำให้เกิดสุนทรีย์และความดีงาม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและความคิดที่ดี อีกทั้งผู้เรียนจะเข้าใจถึงการนำเอาความรู้จากการเรียนรู้ในส่วนหนึ่ง ไปช่วยทำให้การเรียนรู้ในส่วนอื่นดีขึ้นด้วย (สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์. อ้างถึงใน ประพนธ์ จันทวิเทศ. 2546) นักการศึกษาชาวสหรัฐอเมริกา มีแนวความคิดเกี่ยวกับการสอน

แบบบูรณาการ ว่าควรจะนำไปสู่ความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์เพื่อการอยู่รอด กิจกรรมใหญ่ๆ คือ การแสวงหาปัจจัยแห่งการดำรงชีวิต อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมพื้นฐานของมนุษย์ ย่อมจะทำให้เด็กต้องเรียนรู้เอง เห็นเอง รู้จักเอง เด็กย่อมจะเกิดความสนใจขึ้นเองตามธรรมชาติ การสอนแบบบูรณาการจึงเป็นการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน โดยตัวของผู้นั้นเอง (constructivism) ซึ่งกำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ในวงการศึกษายุคปัจจุบัน (อรุณญา สุธาสีโนบล. 2545: 21)

สิ่งสำคัญในการสนับสนุนให้การเรียนมีประสิทธิภาพ ข้อมูลต่างๆ ที่เราเก็บไว้ในความจำ จะถูกกระบวนการคิดและการตัดสินใจรวบรวม และกลั่นกรองออกมาเป็นพฤติกรรม จอยส์และวิล (Joyce & Weil. 1996) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นความจำ โดยอาศัยหลัก 6 ประการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้ (awareness) ซึ่งการที่บุคคลจะจำสิ่งใดได้ดีนั้นจะต้องเริ่มจากการรับรู้สิ่งนั้นหรือการสังเกตสิ่งนั้นอย่างตั้งใจ และการเชื่อมโยง (association) กับสิ่งที่รู้แล้วหรือจำได้ มีระบบเชื่อมโยง (link system) ที่เชื่อมความคิดหลายความคิดเข้าด้วยกัน ในลักษณะที่ความคิดหนึ่งไปสามารถกระตุ้นให้สามารถจำ

อีกความคิดหนึ่งได้ และเป็นระบบการเชื่อมโยงที่น่าขบขัน (ridiculous association) การเชื่อมโยงที่จะช่วยให้บุคคลจดจำได้ตื้นนั้นมักจะเป็นสิ่งที่แปลกไปจากธรรมดา เป็นไปไม่ได้ ชวนให้ขบขัน มักจะประทับในความทรงจำของบุคคลเป็นเวลานาน การใช้คำทดแทน การใช้คำสำคัญ (Keywords) ได้แก่ การใช้คำ อักษรหรือพยางค์เพียงตัวเดียวเพื่อช่วยกระตุ้นให้จำสิ่งอื่น ๆ

ความจำเป็นคุณลักษณะพิเศษที่สำคัญของมนุษย์ ปัจจุบันนักวิทยาศาสตร์พยายามไขความลับของปริศนาเรื่องการเพิ่มความจำ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญอย่างมากสำหรับนักการศึกษา ไม่ใช่เฉพาะความกังวลว่าจะจำไม่ได้ หรือสูญเสียความจำไปเมื่อมีอายุมากขึ้น แต่ความจำมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2541: 161) คลอสไมเออร์ (Klausmeir. 1985: 52-108) ได้อธิบายการเรียนรู้ข้อมูลของมนุษย์โดยเปรียบเทียบการทำงานของคอมพิวเตอร์กับการทำงานของสมอง ซึ่งมีการทำงานเป็น 3 ขั้นตอนคือ การรับข้อมูล (input) การเข้ารหัส (encoding) และการส่งข้อมูลออก (ทิศนา แคมมณี. 2555: 80-81)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management-KM) คือการประมวลสังเคราะห์ ความรู้และการจำแนกสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและการทำความเข้าใจกับสารสนเทศเหล่านั้นจนกลายเป็นความรู้หรือเป็นการสกัด รวบรวม ประมวลข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาสร้างองค์ความรู้ใหม่

หรือต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิมเกี่ยวกับเรื่องราวและสิ่งต่างๆ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2547) หากครูสามารถคิดค้นและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการจำศัพท์เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาและอธิบายแนวคิดหลักของแต่ละเรื่องได้นั้น นอกจากผู้เรียนจะสามารถอ่าน เขียน ได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างรูปแบบการจำใหม่ๆ ขึ้นได้ด้วยตนเอง วิชาชีววิทยามีเนื้อหาและคำศัพท์ภาษาอังกฤษจำนวนมาก ศัพท์เหล่านั้นล้วนมีรากศัพท์มาจากภาษากรีกและภาษาละติน ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ตรงจากการเป็นครูผู้สอน ทำให้ทราบว่าผู้เรียนขาดทักษะการเขียนและจดจำคำศัพท์เฉพาะทางชีววิทยา จึงทำให้ความสามารถในการระลึกได้ถึงบริบทของสิ่งที่กล่าวถึงมีน้อย จากปัญหาที่พบในชั้นเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคิดค้นและพัฒนาเทคนิคที่สามารถกระตุ้นและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จดจำ อธิบาย เชื่อมโยงคำศัพท์ในบริบทของเนื้อหาต่างๆ จนสามารถอธิบายแนวคิดหลักหรือนิยามของศัพท์เฉพาะแต่ละคำนั้นได้ โดยเทคนิคนี้เรียกว่า Word Explain Word Technique (WEWT) “คำอธิบายคำ” ซึ่งเป็นการนำเอาพยานะทุกตัวของคำศัพท์หลัก เป็นตัวกำหนดพยานะตัวแรกของคำที่จะนำมาอธิบาย ขยายนิยาม ยกตัวอย่างหรือแสดงการเชื่อมโยงกับให้ครอบคลุมตามเนื้อหาตามที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร นอกจากผู้เรียนจะจดจำพยานะซึ่งเป็นตัวอักษรของแต่ละคำได้

แม่นยำแล้ว ยังเป็นการฝึกฝนให้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับการเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะในการสื่อสารสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วย ผู้วิจัยได้นำเทคนิค WEWT สำหรับคำศัพท์ชื่อของจังหวัดโยธวร และทดลองใช้สอนในคาบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลปรากฏว่านักเรียนสามารถจดจำตัวสะกด อธิบายที่มาและความเกี่ยวข้องตามรูปแบบที่ใช้ประทับความจำได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้เรียนได้คิดค้นรูปแบบการจดจำศัพท์เฉพาะ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงถึงความรู้ความสามารถและการบูรณาการวิทยาศาสตร์กับภาษาอังกฤษได้อย่างลงตัว

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่องอาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT เปรียบเทียบกับที่ที่ได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการสนับสนุนและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่บูรณาการกับภาษาอังกฤษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องอาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องอาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาชีววิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT และการสอนแบบปกติ

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนกุดชุมวิทย์วิทยา อําเภอกุดชุม จังหวัดโยธวร จำนวน 86 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วทำการจับสลากแยกกลุ่ม

โดยกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 จำนวนนักเรียน 43 คน ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค WEWT และกลุ่มทดลอง กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/8 จำนวนนักเรียน 43 คน ได้รับการสอนแบบปกติ

1. การหาคุณภาพของแบบทดสอบจุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 การหาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

1.2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ IOC

1.3 การหาค่าของคุณภาพของแบบทดสอบ

1.4 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.5 หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับวัดความพึงพอใจ

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การหาค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ค่าร้อยละ

3.2 ค่าเฉลี่ย

3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4 สูตรที่ใช้คำนวณประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้

4. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้

5. การหาค่าอำนาจจำแนก

6. การหาค่าความเชื่อมั่น

7. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน t-test dependent

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยเทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.82/80.23 และ 80.96/76.35 ตามลำดับ

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยเทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ เท่ากับ 0.7125 และ 0.6549 ตามลำดับ แสดงว่าผู้เรียนมีค่าคะแนนทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.25 และ 65.49 ตามลำดับ

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT หลังการสอนแบบปกติมี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการเรียนรู้รายวิชาชีววิทยา เรื่อง อาหารและการย่อยอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยเทคนิค WEWT กับการสอนแบบปกติ จากผลการวิจัยสามารถนำประเด็นมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยเทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.82/80.23 และ 80.96/76.35 ตามลำดับ หมายความว่า ผู้เรียนได้ค่าเฉลี่ยจากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การทำแบบทดสอบย่อย และการประเมินผลงานจากการสอนด้วยเทคนิค WEWT คิดเป็นร้อยละ 84.82 และได้ค่าเฉลี่ยจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.23 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมิกา ทับทิมใส (2546: 144-146) พบว่า ประสิทธิภาพของ

แบบฝึกกลวิธีการเรียนศัพท์ภาษาอังกฤษมีค่า 85.62/69.15 ความสามารถในการเรียนศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนหลังการทำแบบฝึกกลวิธีการเรียนศัพท์ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการทำแบบฝึกกลวิธีการเรียนศัพท์ภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและการย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยเทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เท่ากับ 0.7125 และ 0.6549 ตามลำดับ หมายความว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค WEWT และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความก้าวหน้าร้อยละ 71.25 และ 65.49 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌภัทริน เกาพาน (2554: 57-66) พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.64/84.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำจากภาพประกอบตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา เท่ากับ 0.40 ซึ่งหมายถึงนักเรียนมีความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเน้นความจำจากภาพตามแนวพุทปัญญาอยู่ในระดับมาก จากผล

การวิจัยแสดงว่า การสอนด้วยเทคนิค WEWT และการสอนแบบปกติ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนที่เน้นกระบวนการคิดเป็นหลัก โดยนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ทำให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากการสอนด้วยเทคนิค WEWT เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการจำ ระลึกถึงความคิดรวบยอดและบริบทของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งผู้สอนอาจสร้างโมเดลการจำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการสรุปเนื้อหา แล้วเปิดโอกาสผู้เรียนได้คิดค้นโมเดลการจดจำขึ้นด้วยตนเองอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร ธิบัติดี (2542: 101-102) ที่ทำการศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบการสอนช่วยจำ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลอง ซึ่งใช้เทคนิคการจำภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบการสอนเพื่อช่วยจำ มีความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งจะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

ซึ่งสามารถวัดได้จากชิ้นงานของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูลของ คลอสมไเออร์ (Klausmeir. 1985: 52-108) ที่มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ข้อมูลของมนุษย์โดยเปรียบเทียบการทำงานของคอมพิวเตอร์กับการทำงานของสมอง ซึ่งมีการทำงานเป็น 3 ขั้นตอนคือ การ รับข้อมูล (input) การเข้ารหัส (encoding) และการส่งข้อมูลออก อีกทั้งยังเป็นสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ โดยผ่านการอ่าน และการใช้ศิลปะทางภาษาสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจแนวความคิดรวบยอดได้ดียิ่งขึ้น (Braham. 1997) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (constructivism) ที่เชื่อว่าครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น กล่าวคือ เป็นผู้ที่มิใช่เพียงรับข้อมูลความรู้เท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้จัดกระทำข้อมูลหรือประสบการณ์ด้วยตนเอง (ทีศนา แคมมณี และคณะ. 2545: 22)

4. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ อย่างเป็นขั้นตอน ผู้เรียนมีโอกาสได้สืบค้นข้อมูลความรู้เพิ่มเติม นอก

เห็นจากการศึกษาจากใบความรู้ ไปกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี การสร้างองค์ความรู้ (constructivism) ที่เชื่อว่าครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น กล่าวคือ เป็นผู้ ที่มีใช้เพียงรับข้อมูลความรู้เท่านั้น แต่จะต้อง เป็นผู้จัดกระทำข้อมูลหรือประสบการณ์ด้วยตนเอง (ทิตินา แชมมณี และคณะ. 2545: 22) ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ปกติ จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้น

5. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค WEWT มีคะแนน เฉลี่ยรวมทุกด้าน เท่ากับ 4.56 คืออยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากการสอน ด้วยเทคนิค WEWT เป็นการเพิ่มโอกาสให้ ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม มีการระดมความคิด เกิดการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ จนพัฒนา กลายเป็นความคิดสร้างสรรค์ เกิดปฏิสัมพันธ์ใน ระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิด ความมั่นใจ มีความกล้า สนุกสนาน เกิด อารมณ์ขัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ จอยส์ และวีล (Joyce & Weil. 1996) ที่พัฒนารูป แบบการเรียนการสอนโดยเน้นความจำ โดย อาศัยหลัก 6 ประการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้ (awareness) กล่าวว่าการที่บุคคลจะจำสิ่งใด ได้ดีนั้นจะต้องเริ่มจากการรับรู้สิ่งนั้นหรือการ

สังเกตสิ่งนั้นอย่างตั้งใจ และเกิดการเชื่อมโยง (association) กับสิ่งที่รู้แล้วหรือจำได้ มีระบบเชื่อมโยง (link system) ที่เชื่อมความคิดหลายความคิดเข้าด้วยกัน ในลักษณะที่ ความคิดหนึ่งไปสามารถกระตุ้นให้สามารถจำ อีกความคิดหนึ่งได้ และเป็นระบบการเชื่อมโยงที่น่าขบขัน (ridiculous association) การเชื่อมโยงที่จะช่วยให้บุคคลจดจำได้ดีนั้นมักจะ เป็นสิ่งที่แปลกไปจากธรรมดา เป็นไปไม่ได้ ชวนให้ขบขัน มักจะประทับใจในความทรง จำของบุคคลเป็นเวลานาน การใช้คำทดแทน การใช้คำสำคัญ (Keywords) ได้แก่ การใช้ คำ อักษรหรือพยางค์เพียงตัวเดียวเพื่อช่วย กระตุ้นให้จำสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันได้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม ใน ประเด็นที่สนใจหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้นั้น หมายถึงผู้เรียนมีความสามารถในการ ค้นหาแหล่งข้อมูล ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ได้ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Peter Hudson (2009: 165) ที่กล่าวว่าความรู้ทางด้าน วิทยาศาสตร์ที่มีอย่างกว้างขวางในปัจจุบันถูก นำเสนอด้วยช่องทางที่เป็นภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนต้องการเข้าถึงความรู้ ข้อมูล ความ ก้าวหน้าทางวิทยาการทางวิทยาศาสตร์จึง มีความจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ คือภาษา อังกฤษ ซึ่งจากผลการจัดการเรียนการสอน ด้วยเทคนิค WEWT ทำให้ผู้เรียนมีความพึง พอใจระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การสอนด้วยเทคนิค WEWT ครูผู้สอนควรสรุปคำศัพท์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องในแต่ละเนื้อหาเพื่อเป็นกรอบในการแนะนำผู้เรียน และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อการสอน WEWT ในแต่ละเนื้อหาไว้สำหรับใช้เป็นตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพและเกิดแนวคิดในการพัฒนาเทคนิคการจำคำศัพท์ใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาต่างๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค WEWT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคงทนในการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติต่อการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษ และการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษารูปแบบวิธีการประเมินความสามารถในการขยายคำ รูปแบบความคิดสร้างสรรค์ และเกณฑ์การให้คะแนนของชิ้นงาน WEWT ด้วย

Reference

- Arunya Suthasinobon. (2002). *Integrated academic instruction*. 5(12): 20-26.
- Bonchom srisaard. (2002). *Preliminary research*. 5th edition. Bangkok: Suweyasan.
- Braham, E. (1997) "Literature and Science create an engaging combination," *Middle school journal*. 29(1): 34-39.
- Department. (2001). *Learning by Problem*. Bangkok: First Place and graphics.
- Joyce, B, & Weil, M. (1996). *Model of teaching*. 5th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Kaengsuk jaruansuk. (1999). *Critical Thinking*. 4th edition. Bangkok: Media Success.
- Kamika Tubtimsai (2003). *The development of training strategies for learning English vocabulary levels Secondary 3 school years Tha Maka Maka Kanchanaburi*. Thesis M.A. Bangkok: Silpakorn University.
- Klausmeier" H.J. (1985). *Educational psychology*. 5th ed. New York: Harper & Row.

- Kodchakorn Tiputdee. (1999). *Developing the ability to recognize words in English with patterns Teaching for a reminder for students majoring in English*. Ubonratchathani: Ubonratchathani Rajabhat.
- Louan saiyod and Aungkana saiyod. (1998). *Technical education research.: Department of Research and Evaluation Education: University Pathumwan*.
- Napattharin Paopan. (2011). *The effect of learning English vocabulary by learning styles. Teaching memorizing the illustrations Based on Multiple Intelligences Theory For students in vocational schools Teerapada technology Roi Et*. Thesis M.A. Mahasarakham: Mahasarakham Rajabhat.
- Pachean Kitrakarn. (2001). *Indices effectiveness*. Mahasarakham: Department of Communications and Technology The Faculty of Education Mahasarakham University.
- Peter Hudson. (2009). "Learning to Teach Science Using English As The Medium of Instruction". *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 5(2): 165-170.
- Renate N.Caine and Geoffrey Caine. (1997). *Education on the Edge of Possibility*.
- Siripat Jadsadawirod. (2003). *Curriculum integration For students that year. Wat Samian 1 Bangkok*. Thesis of Philosophy Study (Curriculum and Instruction) Kasatsard University.
- Somnuk Pattiyatane. (2001). *Education Measurement*. Karasin: Coordinate printing.
- Tirsana Kammanee. (2012). *Science teaching*. 14th edition. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Wheatley, G. H. (1991). "Constructivism Perspective on Science and Mathematics." *Science Education* 75, 1(January 1991): 9-21.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนแบบปกติ

The Achievement of Biology Learning on Genetics and DNA Technology of Matthayomsuksa 5 Students using The Instructional Activity Package and Traditional Teaching Approach

พรณี ภิบาลวงษ์¹, อุษา ทองไพโรจน์², บังอร แถวโนนงิ้ว³

Phunnee Phibalwong¹, Usa Thongpairoj², Bungorn Taewnonngiew³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยาที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยาและนักเรียนที่เรียนตามปกติ 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาชีววิทยาโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 5 แผน โดยมีความเหมาะสมเท่ากับ 4.57 (2) แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน โดยมีความเหมาะสมเท่ากับ 4.70 (3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประธานกรรมการ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กรรมการ

¹ Master's Student of Science Program, Faculty of Science Mahasarakham University

² Lecturer, Dr., Faculty of Science, Mahasarakham University

³ Assistant Professor, Dr., Faculty of Science, Mahasarakham University

เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ชุด มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.68 (4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .40 ถึง .73 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 และ (5) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนวิชาชีววิทยา มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .20 ถึง .77 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการใช้สถิติทดสอบ t-test (Dependent Samples) และ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.47/81.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6766 หรือคิดเป็นร้อยละ 67.66

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาชีววิทยา โดยใช้ชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้ชีววิทยา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุป ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเหมาะสม สามารถช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี ควรสนับสนุนครูให้นำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้ ชีววิทยา นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 พันธศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ

Abstract

The research entitles The Achievement of Biology Learning Approach was aimed to 1) investigate the efficiency of the learning activity packages in biology which meet the performance standard criterion 80/80, 2) investigate the index of the effectiveness of the learning activity packages in biology, 3) compare pre - learning and post - learning achievements of Mathayomsuksa 5 students using learning activity packages in biology, 4) compare learning achievements of Mathayomsuksa 5 students using the instructional activity package and traditional teaching approach and 5) investigate a satisfaction of Mathayomsuksa 5 students using learning activity packages in biology on genetics and DNA technology. The instruments used in this research were (1) 5 of conventional learning management plans with appropriate equal to 4.57, (2) 5 of learning management plans of learning activity packages with appropriate equal to 4.70, (3) 5 of learning management plans of learning activity packages in biology on genetics and DNA technology with appropriate equal to 4.68, (4) learning achievements evaluation form in biology on genetics and DNA technology which was consisted of 40 items with IOC values ranging from 0.60 to 1.00, the discriminative per item ranging from .40 to .73 and the reliability was .89 and (5) a satisfaction measurement form with IOC values ranging from 0.60 to 1.00, the discriminative per item ranging from .20 to .77 and reliability value of measurement forms were 0.90. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test dependent and t-test Independent.

The findings were as follows:

1. The learning activity packages in biology on genetics and DNA technology had an effectiveness of 82.47/81.45 which were higher than the expected 80/80 criteria.

2. An efficiency index of the learning activity packages in biology on genetics and DNA technology was 0.636, or 67.66 percent.

3. The average score of posttest of students who learned by using learning activity packages in biology on genetics and DNA technology were

higher than that the pretest with a statistically significant at the .01 level.

4. The learning achievement of students who learned by using learning activity packages in biology on genetics and DNA technology were higher than who learned by using traditional teaching approach with a statistically significant at the .01 level.

5. The students who learned by using learning activity packages in biology were satisfied in conclusion at the highest level.

In conclusion, the learning activity packages in biology on genetics and DNA technology was efficiency and effectively manner and able to provide better learning achievement. Teachers should be encouraged to be used in developing teaching the students to achieve the ultimate goals of the course.

Keywords: Lesson plans, biology, Mathayomsuksa 5 students, genetics and DNA technology

บทนำ

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคน ทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และผลผลิตต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัย มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็น

ระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based society) ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 92) (กรมวิชาการ. 2546: 1) จากความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าว การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน จึงต้องมุ่งพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของคนให้

ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 ที่มุ่งหวังจะพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีจิตสำนึก วัฒนธรรมที่ดีงามและรู้คุณค่าของความเป็นไทย มีโอกาส และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เชื่อมโยงกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการโดยมีเป้าหมายสำคัญคือ มุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันในเวทีโลก (สถาบันการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี . 2554: 11) และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดเป็นจุดหมายและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ประการหนึ่งคือ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

นอกจากนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากผลการทดสอบ O-NET ซึ่งพบว่ามีผลการทดสอบ

อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมและการใช้สื่อเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐานในการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สื่อ เนื่องจากสื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียน สื่อการเรียนในยุคปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ. 2546: 6) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นเช่น งานวิจัยของ นพคุณ แดงบุญ (2552: 4-61) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และรัชชานนท์ เทพอาจ (2552: 3-95) ได้ศึกษา เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นต้น เพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จสัมฤทธิ์ผล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง ดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าถ้านักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง ดีเอ็นเอ จะช่วยให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกิดการเรียนรู้ และช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง ดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง ดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง ดีเอ็นเอ

4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา และนักเรียนที่เรียนตามปกติ

5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาชีววิทยา โดยใช้ชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้ชีววิทยา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง ดีเอ็นเอ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปี

การศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 82 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จากนั้น ทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 38 คน คือนักเรียนชั้น ม. 5/14 และกลุ่มควบคุม จำนวน 44 คน คือนักเรียนชั้น ม. 5/12

1. การหาคุณภาพของแบบทดสอบจุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 การหาค่าความยากของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

1.2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ IOC

1.3 การหาค่าคุณภาพของแบบทดสอบ

1.4 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.5 หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับของความพึงพอใจ

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การหาค่าประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ค่าร้อยละ

3.2 ค่าเฉลี่ย

3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4 สูตรที่ใช้คำนวณประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้

4. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้

5. การหาค่าอำนาจจำแนก

6. การหาค่าความเชื่อมั่น

7. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน t-test dependent

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.47/81.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6766 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 67.66

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาชีววิทยา โดยใช้ชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้ชีววิทยา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านบทบาทของผู้เรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านสาระการเรียนรู้ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านบทบาทครูผู้สอน

อภิปรายผล

จากการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.47/81.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สืบเนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนการ

สร้างอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญประเมินปรับปรุงแก้ไข จึงทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพดล ถาวร (2550: 51-54) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องความหลากหลายชนิดของเฟิร์นในอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่องความหลากหลายชนิดของเฟิร์นในอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.20/82.22 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับ สุภานัน เอกธีรธรรม (2552: 131-140) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องบรรยากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องบรรยากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นจำนวน 7 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 86.34/80.44

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

5 มีค่าเท่ากับ 0.6766 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 67.66 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มีฉัตรศรีเที่ยง (2552: 5 – 88) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นสื่อเรื่องอาหารและสารเสพติด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 59.09 และสอดคล้องกับ อำไพ แก่นค้ำพลู (2555: 75-82) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรม (E.I.) มีค่าเท่ากับ 0.7500 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.00

3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มีฉัตรศรีเที่ยง (2552: 5 – 88) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นสื่อเรื่องอาหารและสารเสพติด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นสื่อเรื่องอาหารและสารเสพติดนักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ อำไพ แก่นค้ำพลู (2555: 75 - 82) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้วิชาชีววิทยาเรื่องการสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโตของพืช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนปกติ ซึ่งสืบเนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นอย่างมีระบบ โดยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ทำให้เกิดการ

เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ
วรกิต วัดเข้าหลาม (2540: 2) ได้ให้นิยาม
ชุดการสอน คือ ชุดสื่อประสมซึ่งผลิตขึ้นมา
อย่างมีระบบมีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัว
เอง โดยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับ
เนื้อหาวิชาประสบการณ์ที่สามารถนำมาใช้
ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ
แนวคิดของ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542:
91) ได้สรุปถึงชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม
การเรียนรู้ไว้ว่า เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา
โดยใช้สื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน
เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการสื่อ
ที่ใช้ร่วมกันจะช่วยเสริมประสบการณ์ซึ่งกัน
และกัน ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมี
ประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความ
มั่นใจในการเรียนรู้

5. นักเรียนที่เรียนวิชาชีววิทยา โดย
ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา มีความ
พึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก
ที่สุด จำนวน 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย
คือ ด้านบทบาทของผู้เรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่า
กันกับด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านสาระการ
เรียนรู้ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน
เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวัดผล
และประเมินผล และด้านบทบาทครูผู้สอน
แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา
ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม
การเรียนการสอน สอดคล้องกับ นพดล
ถาวร (2550: 51-54) ได้ทำการวิจัยเรื่องการ

พัฒนาความสามารถทางวิทยาศาสตร์ โดย
ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง
ความหลากหลายของเฟิร์นในอุทยานแห่งชาติ
แจ้ซ้อน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้น
ที่ 4 พบว่านักเรียนมีทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์และด้านเจตคติทางวิทยาศาสตร์
อยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับ อำไพ
แก่นค้างพลู (2555: 75 - 82) ได้ศึกษา
ค้นคว้าการพัฒนาชุดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้
แบบสืบเสาะหาความรู้ของชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 5 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม
ด้วยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ วิชา
ชีววิทยาเรื่องการสืบพันธุ์ของพืชดอกและการ
เจริญเติบโตของพืช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มี
ความพึงพอใจต่อบทบาทของครูในการสอน
และมีความสุขที่ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม
ด้วยตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย
ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา สามารถ
นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ใน
รายวิชาอื่น ๆ ได้โดยสามารถปรับเปลี่ยน สื่อ
การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามความ
เหมาะสม เช่น จัดทำสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม
และการวัดผลประเมินผลที่ครูผู้สอนจัดทำ
เพิ่มเติม เป็นต้น

1.2 ครูผู้สอนควรนำรูปแบบการ
พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ร่วม

ทั้งนี้แนวทางพัฒนาไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาและระดับชั้นอื่น ๆ โดยการปรับระยะเวลาที่ใช้หรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนด้วยที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในกลุ่ม

สาระการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น

Reference

- Aumpai Kaenkangpu. (2010). The development of learning activities with knowledge of the inquiry Grade 5. Independent Study M.Ed. Mahasarakham: Mahasarakham University.
- Bonkua Khuhavat. (1999). Educational innovation. Bangkok: Prince of Srinakharinwirot University.
- Bonchom Srisaard. (1998). Development of teaching. Bangkok: suweriyasan.
- Bonchom Srisaard. (2010). Preliminary research. 8th Edition. Bangkok: suweriyasan.
- Department. (2003). Learning the science of learning science. Bangkok: The Teachers' Kurusapa ladprao.
- Department of the Ministry of Education. (2008). Core Curriculum for Basic Education Curriculum 2551. Bangkok: Publisher conventional farmers of Thailand.
- Mechat Srithang. (2009). Development of science and learning activities to ascertain the fifth stage Using a scientific process skills as a medium of food and drugs Grade 2. M.Ed Independent study. Mahasarakham: Mahasarakham University.

- Ministry of Education. (2010). *Office of Academic Affairs and Educational Standards Commission Basic Education Core Curriculum for Basic Education CurriculumIn 2551. 3rd Edition.* Bangkok: Publisher National Agricultural Cooperative Federation Thailand.
- Noppakhun dangbon. (2009). *Educational achievement and attitude toward science. Science of the two students who had been taught by. Science Activity Kits.* Ph.D. Thesis. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Noppadon thawron. (2007). *Development of scientific Using a series of learning activities Science on the species diversity of ferns in Thoen level Basic education at key stage 4.* M.Ed. Thesis Lampang: Lampang Rajaphat.
- Ratchanon Tapard. (2009). *Educational achievement and ability in science. Critical thinking skills of students at grade 4 has been taught using the. Development of scientific activity.* M.Ed. Thesis. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Supanan Aketeeratham. (2009). *Develop a series of learning activities on a strand Science Grade 1.* M.Ed. Thesis. Lop Buri: Suranaree University of Technology.
- Sombut Taireua. (2004). *Teaching academic research study.* Mahasarakham: Faculty of Education Mahasarakham University.
- Sombut Taireua. (2010). *Methodologies for the Humanities and Social Sciences.* 4th edition. Faculty of Education Mahasarakham University.
- Worrakit Watkaolarm. (1997). *Instruction set.* Khonkaen: Print Khonkaen University.

การพัฒนาหลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

Development of Knowledge Management Program for Leaders of Self-Reliant Learning Center based on Sufficiency Economy Philosophy

ฉลาด จันทรสัมบัติ¹, รชพรรณ ฆารพันธ์²

Chalard Chantarasombat¹, Rachapan Karapan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการก่อนการจัดการความรู้ผู้นำการพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 2) สร้างและพัฒนาหลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำการพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเชิง 3) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำการพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำการพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมาย เป็นครอบครัวของเกษตรกรที่ปฏิบัติงานอยู่ในแปลงที่นาและที่สวนของตนเองที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งหมด 26 ครอบครัว จำแนกเป็น (1) ชุมชนวังจันทน์ ตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 ครอบครัว (2) ชุมชนหนองแวงและชุมชนคำบอนเวียงชัย ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 ครอบครัว และชุมชนชุมคำ ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย 6 ครอบครัว ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 6 ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เครื่องมือที่ใช้พัฒนา ได้แก่ (1) กำหนดการฝึกอบรม 3 คืน 4 วัน หลักสูตรนักจัดการความรู้ ประกอบด้วย

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. หัวหน้าหน่วยวิจัยและพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและการจัดการความรู้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² นักวิจัย, คณะวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Associate Professor Dr., Head of Research and Development Unit of Strength Community and Knowledge Management, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Researcher, Faculty of Cultural Science, Mahasarakham University

ภาคความรู้ ได้แก่ การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำ และเศรษฐกิจพอเพียง ภาคปฏิบัติ ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต บัญชีรายครัวเรือน การผลิตปุ๋ยหมัก การผลิตอาหารปลาโดยใช้ไรแดง การปลูกผักหวานป่าและการบริหารศูนย์การเรียนรู้ และภาคความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึก ความสนใจและการนำไปประยุกต์ใช้ (2) คู่มือการพัฒนาผู้จัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง .55-81 มีค่าอำนาจ จำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .24 ถึง .81 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .86 (2) แบบประเมินพฤติกรรมผู้จัดการความรู้ผู้นำการพึ่งพาตนเอง (3) แบบบันทึกหลังการปฏิบัติ (AAR) (4) แบบสอบถามความพึงพอใจในการอบรมสัมมนาของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองโดยใช้จุดตัด t-test มีค่าอำนาจจำแนกราย ข้ออยู่ระหว่าง 2.30-7.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และ (5) ตัวชี้วัดความสำเร็จผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1) เกษตรกรมีที่ดินทำการเกษตร แต่มีหนี้สิน ขาดการจดบันทึกความรู้ในการเรียนรู้จากการปฏิบัติและถ่ายทอด มีความต้องการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และเป็นนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้การพึ่งพาตนเองในระดับครอบครัว และชุมชน 2) ผลการประเมินทั้ง กำหนดการอบรมและคู่มือการพัฒนาผู้จัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก 3) ผลการพัฒนาหลักสูตรโดยรวมมีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 86.59/80.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) ค่าดัชนีประสิทธิผลของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองโดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.6745 ซึ่งแสดงว่านักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.45 5) นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมสัมมนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 6) โดยรวมหลังดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองรายครอบครัว แตกต่างมาก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, นักจัดการความรู้, ผู้นำศูนย์การเรียนรู้, การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the situation, problem, and need before providing the knowledge management for Self-reliant Leaders based on Sufficiency Economy Philosophy, 2) to construct and develop the Knowledge Management Program for Self-reliant Leaders based on Sufficiency Economy Philosophy, 3) to study the effect of usage in Knowledge Management Program for Self-reliant Leaders based on Sufficiency Economy Philosophy, and 4) to evaluate the usage findings of the Knowledge Management Program for Self-reliant Leaders based on Sufficiency Economy Philosophy, The target group consisted of 26 farmer families working in their own farm plot and garden. They volunteered to participate in the project including: (1) 10 families of Wangjan Community, Naka Sub-district, Wapi Pathum District, Maha Sarakam Province, (2) 10 families of Nongwang Community, and Kambonwiengchai Community, Nongwieng Dub-district, Banpeau District, Udontani Province, and 6 families of Komkam Community, Nongplapak Sub-district, Srchiengmasi District, Nongkai Province. The research methodology was Research and Development using 6 steps of learning by doing.

The research instruments were: 1) the instruments using for work development including: (1) the training schedule for 3 nights, 4 days. The Knowledge Management Program consisted of Knowledge Part including the Knowledge Management, Leadership, and Self-Sufficiency Economy, and the Practice Part including the Quality of Life Developmental Plan, Individual Household Account, Compost Production, Fish Food Production by using the Red Maliophaga, growing Wild Meliantha Sauvis, and Learning Center Management, and the Affective Part including the Feeling, Interest, and Application, (2) the Handbook for developing the Knowledge Management for Leaders of Self-reliant Learning Center based on Sufficiency Economy Philosophy, and 2) the instruments using for data collection including: (1) the Achievement Test with item difficulty between .55-.81, Item discrimination between .24-.81, and Reliability values of total issue = .86, (2) The Behavioral Evaluation Form of Knowledge Management

Program for Leaders of Self-reliant Center, (3) The After Action Record (AAR), and (4) The Questionnaire of Satisfaction in Seminar Training of Knowledge Management Program for Leaders of Self-reliant Learning Center by using the t-test cutting point, the item discrimination values were ranged between 2.30-7.00, The Reliability value of total issue was = .93, and (5) The Indicator of Success in Knowledge Management Program Self-reliant Development the Reliability value of total issue was = .97. The statistic included the Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, and Effectiveness Index..The research findings were as follows: 1) the farmers owned their land for earning their living, but they had debt. They didn't record knowledge they had learned from practicing an transferring. They had their need to decrease their expenditure, and increase their income, and to be knowledge managers for self-reliant leaders in family and community levels, 2) the evaluative findings from both of the training schedule and handbook for developing the knowledge manager as leaders of Self-reliant Learning Center based on Sufficiency Economy Philosophy by the experts, found that they consisted of Propriety, Feasibility, and Utility in the "Highest" level, and the Accuracy was in "High" level, 3) the findings of program development, in overall, the efficiency of program per the efficiency of outcome, was 86.59/80.75 as the specified criterion, 4) the effectiveness index of knowledge management program for Leaders of Self-reliant Learning Center, their knowledge was increased for 67.45%, 5) the self-reliant knowledge manager for leaders of Self-reliant Learning Center, had satisfaction on the seminar training, in overall, in "High" level, and 6) in overall, after implementation based on the indicators of success in Leaders of Self-reliant Learning Center in each family, there were significant differences in implementation at .01 significant level.

Keywords: Program Development, Knowledge Manager, Learning Center Leader, Learning from Doing, Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบในการแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ จัดเก็บความรู้ โดยการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร ผ่านกระบวนการจำแนก วิเคราะห์ และจัดระเบียบความรู้ ทำให้ความรู้ถูกใช้ ถูกปรับเปลี่ยน และถูกยกระดับ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนาองค์กร (วิจารณ์ พานิช. 2548: 6) สำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน การจัดการความรู้มีความสำคัญจำเป็นมาก โดยเฉพาะในภาคเกษตรเป็นภาคที่สำคัญที่นำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้กับชุมชนและเป็นต้นธารของการพัฒนาทุก ๆ สาขาที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ ภายหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 มีการนำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเกษตรไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับ อย่างกว้างขวาง นำไปสู่ความปลอดภัย มีความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร ลดรายจ่าย พึ่งตนเองได้ และแก้ปัญหาความยากจน เกษตรกรที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้มีความก้าวหน้าตั้งแต่ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นก้าวหน้า สอดคล้องกับการเรียนรู้จากการปฏิบัติของนายแสวง มะโนลัย (2557: 2-4) เป็นเกษตรกรที่บ้านโพธิ์หวาด ตำบลดงครั่งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเดิมทำนาปลูกข้าวพึ่งพาปุ๋ยเคมี ยิ่งปลูกมากยิ่งมีหนี้มากตาม เพราะ

หมดเงินไปกับค่าปุ๋ย เกษตรกรได้ใช้หลักการระเบิดจากข้างใน ค้นหาผู้นำที่แท้จริงในชุมชน ที่ทำเป็นตัวอย่างให้ชุมชนเชื่อถือ สร้างแรงกระตุ้นให้ชาวบ้านทำบัญชีครัวเรือน ลสำรวจรายได้รายจ่ายของตัวเองมาคิดหาวิธีลดรายจ่าย โดยเลิกใช้ปุ๋ยเคมีและนำมูลสัตว์มาหมักเป็นปุ๋ยชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ไม่เพียงลดรายจ่ายลงยังมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็นแรงจูงใจให้มีพลังคิดหาวิธีพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตดีขึ้นเกษตรกรพึ่งตนเองได้มากขึ้น มีผลเชิงประจักษ์ที่พบว่าเกษตรกรหลายรายมีพออยู่พอกิน ปรับตัวได้เร็ว สามารถปลดหนี้สิน และสร้างรายได้อย่างค่อยเป็นค่อยไปมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง ยังได้นำไปสู่กระแสการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรยั่งยืน มีการเชื่อมโยงต่อยอดองค์ความรู้สู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นมีการร่วมทุนโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ทั้งในมิติการผลิต การลงทุนที่ใช้ศักยภาพของชุมชนเป็นหลัก ใช้วัตถุดิบและภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีการผลิตปัจจุบันสินค้ากลุ่มนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นเครื่องใช้ในครัวเรือน ผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร ซึ่งผลกำไรมีการกระจายสู่ชุมชนมากขึ้น ทั้งในเชิงรายได้และการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสะท้อนความหลากหลายของแนวปฏิบัติได้มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่(Area-based) เพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ในชนบท

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของผู้นำแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์การเรียนรู้ยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพียงพอทำให้ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวยังไม่เกิดประโยชน์ที่คุ้มค่า และศูนย์การเรียนรู้ประเภทบุคคลหรือภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ฝังลึกในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) มีสภาพการทำงานด้านการเกษตรเป็นหลัก ได้แก่ 1) การทำเกษตรผสมผสาน 2) การเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว 3) การปลูกสมุนไพร 4) การปลูกยางพารา 5) การปลูกต้นไม้ และ 6) การเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีสภาพที่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ยังขาดองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงที่ยังเหมาะสม และขาดการถอดองค์ความรู้ให้เป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ไม่ค่อยมีโอกาสศึกษาเรียนรู้องค์ความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างหลากหลายเหมาะสมกับบริบท สถานการณ์และสภาพของท้องถิ่น (ชนิตา ลือปัญญา, 2555: 147) ด้วยความร่วมมือของภาคีเครือข่ายด้านองค์ความรู้จากจากการปฏิบัติของหน่วยวิจัยและพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและการจัดการความรู้ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเป็นผลสำเร็จระดับหนึ่ง ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง คุณพ่อแสวง มะโนลัย ปราชญ์ชาวบ้าน ได้สนใจที่จะพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรตามกลุ่มเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ร่วมเป็นวิทยากรและได้เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อช่วย

ให้ผู้ที่เคยประสบปัญหาความยากจนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีหนี้ลดลง รวมทั้งยังช่วยแก้ปัญหาสุขภาพจากการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกมากเกินไป ปัจจุบันชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความตั้งใจที่จะใช้ชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาวต่อไป ดังนั้นการจัดการความรู้เป็นชุดความรู้ของผู้นำแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองควรมีการจัดการทำหลักสูตรพัฒนานักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองที่ส่งผลถึงการเรียนรู้การจากการปฏิบัติเป็นแนวทางที่สำคัญในการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและพัฒนาศักยภาพของคนเป็นต้นแบบต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการก่อนการจัดการความรู้ของผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละชุมชนเป้าหมาย เป็นอย่างไร
2. หลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงควรเป็นอย่างไร
3. ผลการใช้หลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
4. ตัวชี้วัดศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ เทคนิคแผนภูมิต้นไม้ (Problem Tree)

2. เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตร นักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรนักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

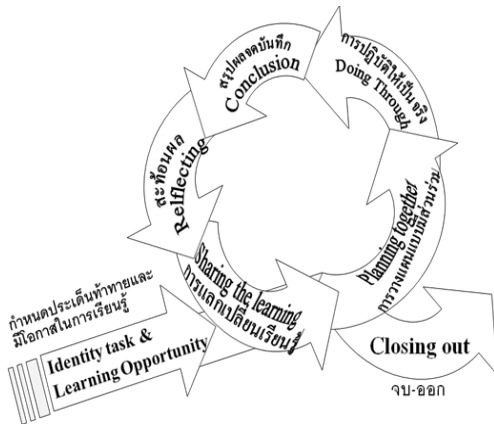
4. เพื่อประเมินผลตัวชี้วัดผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองก่อนและหลังการใช้หลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์การไฟฟ้ ะเรียนรู้ของ ไมเคิล มาร์ควอร์ดท์ (Marquardt, Michael. 1999: 4-8, 33) ในกรอบที่ว่า การเรียนรู้ขององค์กร คือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง กระบวนการและเป็นโปรแกรมที่ทรงอำนาจ ที่คนกลุ่มเล็ก ๆ มารวมกันแก้ปัญหาที่แท้จริง ของตนที่เกิดในการทำงาน ขณะเดียวกันก็ เน้นไปที่การเรียนรู้ มีรูปแบบของการเรียนรู้ ที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ 1) ปัญหา

2) การจัดตั้งกลุ่ม 3) การตั้งคำถามและ กระบวนการสะท้อนผล 4) การวางแผนที่ นำไปสู่การปฏิบัติจริง 5) ข้อตกลงตามตัว ชี้วัดและการเรียนรู้จากการปฏิบัติของทีม 6) ผู้อำนวยการความสะดวก และได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ถือเป็นแนวทางใหม่ของการเรียนรู้ด้วยการ ประยุกต์ที่เรียนรู้โดยการกระทำจากสิ่งที่อยู่ รอบตัวเรา ตามธรรมชาติ ถือเป็นการเรียนรู้ รายกลุ่มเล็ก ๆ ในระดับครัวเรือน หรือกลุ่ม เล็ก ๆ ในชุมชนของผู้คนที่ได้แบ่งปันกัน การ แสดงความคิดเห็นในหัวข้อธรรมดา เป้า หมายหรือความต้องการเรียนรู้ กลุ่มนี้เรียก ว่า พวกที่เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ทำงานเพื่อ แก้ปัญหาตามประเด็น และเพื่อให้บรรลุเป้า หมายเดียวกัน มีการประชุมสะท้อนผล เพื่อ ทราบความก้าวหน้า แก้ไขปัญหาข้อโต้แย้ง ต่าง ๆ สู่หนทางที่ดีในอนาคต ซึ่งการเรียนรู้ ด้วยการปฏิบัติในการวิจัยครั้งนี้มี 6 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดประเด็นท้าทายและมีโอกาส เรียนรู้ 2) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม 3) การเรียนรู้ให้เป็นจริง 4) สรุปผล จดบันทึก

5) สะท้อนผล และ 6) แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Action Learning Model) ฉลาด จันทรสมบัติ. (Chantarasombat C. 2011: 638)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) พื้นที่ดำเนินการ จำนวน 3 ชุมชน คือ 1) ชุมชนวังจันทน์ ตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดน่าน 2) ชุมชนหนองแวง และตำบลเวียงชัย ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี และ 3) ชุมชนชุมคำ ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นครอบครัวของเกษตรกรที่ปฏิบัติงานอยู่ในแปลงที่นาและที่สวนของตนเอง สมัครเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความเต็มใจและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

เนื่องรวมทั้งหมด 26 ครอบครัว จำแนกเป็น ชุมชนวังจันทน์รวม 10 ครอบครัว ชุมชนหนองแวงและตำบลเวียงชัย รวม 10 ครอบครัว และชุมชนชุมคำ รวม 6 ครอบครัว อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการในลักษณะของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ครอบครัวเชิงสร้างสรรค์ พิจารณาจากครอบครัวต้นแบบตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านนวัตกรรมเพื่อการพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติที่ (Action Learning) สามารถมาดำเนินการเป็นกำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร 3 คี้น 4 วัน รวม 32 ชั่วโมง มีทั้งหมด รวม 19 หลักสูตรย่อย มุ่งเน้นทักษะปฏิบัติความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และความรู้ลึกนึกคิดจิตสำนึกต่อการพัฒนาศักยภาพตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อผ่านการอบรมแล้วจะต้องไปเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติให้เป็นผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งตนเอง ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต สะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้คนในครัวเรือนและกลุ่มในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายต่อไปอีก 4-6 เดือน ซึ่งได้มีการฝึกอบรมตามหลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์เรียนรู้พึ่งพาตนเอง ดังนี้ 1) ชุมชนวังจันทน์ ตำบลนาข่า อำเภอลำปาง จังหวัดน่าน ได้พัฒนาศักยภาพทีมโดยอบรมเชิงปฏิบัติการวันที่ 26-29 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายแสวง มะโนลัย มีผู้อาสาสมัครจำนวน 12 คน 2) ชุมชนหนองแวงและตำบลเวียงชัย ตำบล

หนองแวง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ได้พัฒนาศักยภาพทีมโดยอบรมเชิงปฏิบัติการวันที่ 17-20 มกราคม 2557 ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายแสวง มะโนลัย มีผู้อาสาสมัครจำนวน 24 คน 3) ชุมชนชุมคำ ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ได้พัฒนาศักยภาพทีมโดยอบรมเชิงปฏิบัติการวันที่ 21-24 มีนาคม 2556 ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายแสวง มะโนลัย มีผู้อาสาสมัครจำนวน 27 คน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

- 1) จัดเตรียมกลไกการดำเนินงาน โครงการสำรวจพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรนักรจัดการความรู้ และศึกษาดูงานการเลี้ยงปลาและการยกป่ามาไว้ที่บ้านเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว คือ การปลูกผักหวานป่า สร้างกำหนดการและและพัฒนาหลักสูตรนักรจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตร และการสร้างความร่วมมือในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการโดยเสนอयर่างนักรจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้เทคนิคแผนภูมิต้นไม้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาคู่มือนักรจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง เครื่องมือการวิจัย

ฝึกอบรมตามกระบวนการ และคู่มือเทคนิคการประชุมเชิงปฏิบัติการแผนภูมิต้นไม้ในการทบทวนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับครอบครัว

- 4) ประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดเป้าหมายของกลุ่มผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเชิงสร้างสรรค์ จัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้นำ ตามกำหนดการฝึกอบรม 3 คืน 4 วัน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรนักรจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งออกเป็น 3 รุ่น รุ่นที่ 1 ชุมชนหนองแวงและคำบอน เวียงชัย จำนวน 24 คน รุ่นที่ 2 ชุมชนวังจาน จำนวน 12 คนและรุ่นที่ 3 ชุมชนชุมคำ จำนวน 27 คน
- 5) ปฏิบัติการสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามแผนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบแยกเป็นชุมชนวังจาน 10 ครัวเรือน ชุมชนหนองแวงและคำบอนเวียงชัย 10 ครัวเรือน และชุมชนชุมคำ 6 ครัวเรือน
- 6) ประชุมสัมมนา ติดตามผล ความก้าวหน้าการพัฒนา และสะท้อนผลการพัฒนา รวม 2 ครั้งในแต่ละพื้นที่ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัย
- 7) ประชุมแบบเสริมพลัง เพื่อยกระดับ

องค์ความรู้และถอดบทเรียนในการจัดการความรู้ที่ประสบผลสำเร็จ จัดทำรายงานสรุปผล และนำเสนอแผนงาน กิจกรรมแก้ไขในระดับชุมชนหรือระดับตำบล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้พัฒนางานในการอบรมสัมมนา ได้แก่ (1) กำหนดการฝึกอบรม 3 คืน 4 วัน ปรับปรุงจากกำหนดการฝึกอบรมสัมมนาปราชญ์ชาวบ้าน 3 ท่าน คือ คุณพ่อจันทร์ที่ ประทุมภา คุณพ่อผายสร้อยสระกลาง และคุณพ่อแสวง มะโนลัย (2) คู่มือการพัฒนาผู้จัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ปรับปรุงจากหลักสูตรการบริหารจัดการและการพัฒนาวิทยากรการถ่ายทอดความรู้ ของสถาบันการเรียนรู้กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และแนวการเรียนรู้หลักสูตรการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และผ่านผู้ทรงวุฒิ 5 ท่าน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก (2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง .55-.81 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .24 -.81 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .86 (2) แบบประเมินพฤติกรรมนักจัดการความรู้ผู้นำการพึ่งพาตนเอง ปรับปรุงจากฉลาด จันทรสมบัติ (2556: 25-27)

(3) แบบบันทึกหลังการปฏิบัติ (AAR) ปรับปรุงจากฉลาด จันทรสมบัติ (2550: 112-125) และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจในการอบรมสัมมนาของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองโดยใช้จุดตัด t-test มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 2.30-7.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 (5) ตัวชี้วัดความสำเร็จผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ปรับปรุงจากฉลาด จันทรสมบัติ และคณะ (2555: 239-249) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .13-74 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้นำศูนย์การเรียนรู้เป้าหมายโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการแผนภูมิต้นไม้ตามพื้นที่การวิจัยและกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้ความถี่และร้อยละ

2. การฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้นำศูนย์การเรียนรู้ มีการวัดความรู้ ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบ มีการวัดทักษะปฏิบัติโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรม มีการประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง จำนวน 73 ตัวบ่งชี้ย่อย มีการวัดความพึงพอใจการอบรมโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test (Dependent) และดัชนีประสิทธิผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้บันทึกหลังการปฏิบัติ (AAR) ใช้สะท้อน

ผลการดำเนินงานเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยทั้ง 3 ชุมชน คือ 1) ชุมชนวังจันทน์ ตำบลนาข่า อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม 2) ชุมชนหนองแวงและคำบอนเวียงชัย ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดสกลนคร และ 3) ชุมชนชุมคำ ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย สามารถจำแนกผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองออกได้ดังนี้ 1) การทำเกษตรผสมผสาน 2) การเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว 3) การปลูกสมุนไพร 4) การปลูกยางพารา 5) การปลูกต้นไม้ 6) การเลี้ยงสัตว์โคขุน 7) การเลี้ยงปลา 8) ปลูกผักหวานป่า 9) ปลูกมะนาว และ 10) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ซึ่งมีสภาพที่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพียงพอทำให้ผู้นำศูนย์เรียนรู้ดังกล่าวยังเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติให้ไม่เกิดประโยชน์ที่คุ้มค่า และศูนย์การเรียนรู้ประเภทบุคคลหรือภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ฝังลึกในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ยังขาดองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ยังไม่เหมาะสม และขาดการสร้างการจัดการความรู้และถอดองค์ความรู้ให้

เป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) สามารถศึกษาเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายต่อไป จากการได้ลงพื้นที่ไปเยี่ยมชม สัมภาษณ์ ผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งจุดเด่น จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

1.1 จุดเด่นของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้

1) มีพื้นที่สำหรับใช้ประโยชน์จากที่ดินเป็นของตนเองโดยไม่ได้เช่า 2) มีการใช้แรงงานภายในครอบครัวและชุมชน 3) มีเทคนิคในการทำเกษตรผสมผสานที่หลากหลาย 4) มีความมั่นใจกล้าตัดสินใจในการลงมือปฏิบัติ 5) ไม่ใช้สารเคมีในการทำเกษตร และทดแทนการใช้สารอินทรีย์ทดแทน ยกเว้นการปลูกยางพาราที่มีการใช้สารเคมีบางส่วน

1.2 จุดอ่อนของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้

1) นักจัดการความรู้ขาดการวางแผนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน 2) ขาดการเก็บข้อมูลรายรับรายจ่ายที่ต่อเนื่อง 3) ภูมิทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองยังไม่สมบูรณ์ เช่น ไม่มีห้องน้ำ ไม่มีที่นั่งสำหรับผู้มาเยี่ยมชม 4) ขาดตัวชี้วัดองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 5) ขาดความรู้ ทักษะทางปัญญา และจิตสำนึกการพึ่งพาตนเองเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์

ชีวภาพในการลดรายจ่าย 6) ขาดความพร้อม และผู้สนับสนุนการบริหารจัดการความรู้ตาม ประเภทผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ยั่งยืน

1.3 มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ ของตนเองให้มีแหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ เพื่อพึ่งพาตนเองตามแนวทางต้นแบบของ ประชาชนชาวบ้านที่เป็นวิทยากรและไปศึกษา ดูงานเกี่ยวกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง เรียนรู้ด้วยการ ปฏิบัติ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และปลดหนี้ ได้ในอนาคต

2. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร นักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพา ตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดนักจัดการ ความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ของ นาโนกะ และทาเคอชิ (Nanoka and Takeuchi. 1995: 57–59) วิจารย์ พานิช (2551: 105–126) 3) ฉลาด จันทรสมบัติ (2553: 18) สามารถสรุปการจัดการความรู้ ของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ดังนี้ การสร้างความรู้ การ จำแนกความรู้ การเก็บรักษาความรู้ การนำ ความรู้ไปใช้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประเมินผลความรู้ และการยกระดับองค์ ความรู้ ใช้เป็นกรอบการดำเนินการจัดการ ความรู้ของผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง

2.2 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดสร้างและ พัฒนาหลักสูตรนักการจัดการความรู้ผู้นำ

ศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง จากประชาชนชาวบ้านที่ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 คน ดังนี้

2.2.1 นายจันทร์ที่ ประทุมภา (2555: การสัมภาษณ์) มีแนวคิดพัฒนาผู้นำ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 7 ประการ ดังนี้ 1) อบรม/ศึกษาดูงาน 2) เปลี่ยน แนวคิด 3) เปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส 4) ใช้ หลักคุณธรรมนำชีวิต 5) สร้างทีมงาน/ร่วม วางแผน 6) ลงมือปฏิบัติงาน และ 7) ร่วม สรุปลงและปรับปรุงพัฒนา

2.2.2 นายผาย สร้อยสระกลาง (2555: การสัมภาษณ์) มีแนวคิดพัฒนาผู้นำ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 9 ประการ ดังนี้ 1) ร่วมวางแผน 2) ลงมือปฏิบัติ 3) เรียนรู้จากธรรมชาติ 4) ปิดรูรั่ว (ลดค่าใช้จ่าย) 5) ถกเถียงกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ทดลองใช้ 7) สรุปผล 8) สร้างเครือข่าย และ 9) มีคุณธรรม

2.2.3 นายแสวง มะโนลัย (2555: การสัมภาษณ์) มีแนวคิดพัฒนา ผู้นำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนลดปัญหาความ ยากจน องค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ 1) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการดำรงชีวิต ของชุมชน 2) ระดมสมองหาแนวทางใน การแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชน 3) ค้นหา ต้นแบบอย่างที่ดีที่ประสบความสำเร็จ 4) ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) จัดตั้งกลุ่ม

อาชีพในชุมชนเพื่อพัฒนาแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง และสร้างหลักสูตรนักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จากภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 คน เกิดเป็นหลักสูตรสร้างและพัฒนาหลักสูตรนักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงชั่วคราว (Tentative Conceptual Model) รวมหลักสูตร 18 หลักสูตรย่อย คือ 3 คืน 4 วัน (32 ชั่วโมง) หลักสูตรนักจัดการความรู้ ประกอบด้วย ภาคความรู้ ได้แก่ การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำ และเศรษฐกิจพอเพียง ภาคปฏิบัติ ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต บัญชีรายครัวเรือน การผลิตปุ๋ยหมัก การผลิตอาหารปลาโดยใช้ไรแดง การปลูกผักหวานป่าและการบริหารศูนย์การเรียนรู้ และภาคความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึก ความสนใจและการนำไปประยุกต์ใช้ 1) หลักสูตรการทำปุ๋ยชีวภาพ-ปุ๋ยหมัก 2) หลักสูตรการทำน้ำกลั่นสมุนไพร 3) หลักสูตรการทำน้ำยาอเนกประสงค์ 4) หลักสูตรการทำน้ำยาล้างจาน 5) หลักสูตร การทำแชมพู (ชุดเล็ก) 6) หลักสูตร การทำน้ำหมักฮอร์โมนเร่งผล 7) หลักสูตรการทำน้ำหมักฮอร์โมนเร่งใบและราก (สูตรน้ำหมักแม่) 8) หลักสูตร การทำสมุนไพรขับไล่แมลง 9) หลักสูตร การทำฮอร์โมนจากเนื้อปลา (สำหรับมะพร้าว) 10) หลักสูตร การทำน้ำหมักชีวภาพ จาก

เศษอาหาร 11) หลักสูตร การทำสมุนไพรกำจัดเพลี้ย/แมลง 12) หลักสูตร การทำปุ๋ยหมักดิน (ดินปลูก) 13) หลักสูตร การทำน้ำหมักขี้หมู 14) หลักสูตร การทำน้ำส้มควันไม้ 15) หลักสูตร การปลูกมะนาว 16) หลักสูตร นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง 17) หลักสูตร การสำรวจรายรับรายจ่าย (บัญชีรายครัวเรือน) และ 18) หลักสูตร แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. นำหลักสูตรนักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ชั่วคราว และคู่มือการพัฒนา นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า 1) หลักสูตรนักการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ทั้งมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และมีความถูกต้องอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 องค์ประกอบ คือ ส่วนที่ 1) หลักสูตรที่แนวคิดและทฤษฎีเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง รวม 3 หลักสูตรย่อย และส่วนที่ 2) การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ทดลองปฏิบัติจริง สรุปเป็นองค์ความรู้ สามารถศึกษาดูงาน และ ทบทวนสะท้อนผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพิ่มอีก 1 หลักสูตรย่อย คือ หลักสูตรการปลูกผักหวานป่า รวม 16 หลักสูตรย่อย โดยให้เพิ่มตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งหมดเป็น 19 หลักสูตรย่อย 2) คู่มือ

การพัฒนาการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ทั้งมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และมีความถูกต้องอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งประกอบด้วย บทนำ ความรู้การพัฒนาการจัดการความรู้พึ่งพาตนเอง วิธีการดำเนินงาน ทั้ง 19 หลักสูตร เครื่องมือในการจัดการความรู้ และกำหนดการฝึกอบรม

4. ผลการทดลองใช้หลักสูตรจากกรฝึกอบรมมีหลักสูตรที่แนวคิดและทฤษฎีและคู่มือการพัฒนาการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองประกอบการพัฒนาศักยภาพผู้นำศูนย์การเรียนรู้ ที่เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ทดลองปฏิบัติจริงมีประสิทธิภาพของหลักสูตรการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้สู่การฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

4.1 นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองได้พัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งทักษะปฏิบัติและภาคความรู้ความเข้าใจ โดยรวมมีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 86.59/80.75 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของนักจัดการความรู้ผู้นำการพึ่งพาตนเองโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.6745 ซึ่งแสดงว่านักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.45

4.2 . นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทั้งในส่วนของวิทยากรทักษะปฏิบัติ การนำไปใช้ สถานที่ฝึกอบรม โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5. การดำเนินการประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง ทั้งการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ การพัฒนาสังคมและสุขภาพรายครอบครัวแตกต่างกันกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพมีศูนย์การเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยทั้ง 3 ชุมชน คือ 1) ชุมชนวังจันทน์ ตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม 2) ชุมชนหนองแวง ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดสกลนคร และ 3) ชุมชนชุมคำ ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย สามารถจำแนกผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองออกได้ดังนี้ 1) การทำเกษตรผสมผสาน 2) การเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว 3) การปลูกสมุนไพร 4) การปลูกยางพารา 5) การปลูกต้นไม้ 6) การเลี้ยงสัตว์โคขุน 7) การเลี้ยงปลา 8) ปลูกผักหวานป่า 9) ปลูกมะนาว และ 10) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ที่นำไปสู่การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งหมด 10 ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองเพื่อสร้าง

ชุดความรู้ให้เป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนิดา ลือปัญญา (2555: 195-196) พบว่า จากการศึกษาสภาพมีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ 4 บ้านวังจามมี 3 ศูนย์การเรียนรู้ หมู่ 13 บ้านวังใหม่ มี 1 ศูนย์การเรียนรู้ และหมู่ 16 บ้านวังเหนือมี 3 ศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงด้านเกษตรผสมผสานมีจำนวน 7 ศูนย์การเรียนรู้คือ 1) การทำเกษตรผสมผสาน 2) การเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว 3) การปลูกสมุนไพร 4) การปลูกยางพารา 5) การปลูกต้นไม้ 6) การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคขุน และ 7) การเลี้ยงปลา ซึ่งมีสภาพที่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพียงพอทำให้ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสม ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงยังขาดองค์ประกอบในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องของภูมิทัศน์ เรื่องการบริการ และยังมีห้องน้ำ ตลอดจนทั้งดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยจัดทำบริเวณโรงเรียนให้เป็นฐานความรู้ให้นักเรียนสามารถศึกษาผลการดำเนินงานส่งผลให้กลุ่มผู้เข้าร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และของวุฒิไกร คำแปง (2557: 200) พบว่า สภาพแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่เป้าหมายชุมชนตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน 6 แหล่งเรียนรู้ คือ 1) ภูมิปัญญาผ้าไหมพื้น

บ้าน 2) การเกษตรทฤษฎีใหม่ 3) พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน 4) วรรณกรรมชาวบ้าน 5) โบราณสถานขอม และ 6) ดอนปู่ตา ซึ่งมีสภาพที่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพียงพอทำให้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสม แหล่งเรียนรู้อยู่ยังขาดองค์ประกอบในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของภูมิทัศน์ เรื่องการบริการ และยังมีห้องน้ำ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลหรือภูมิปัญญาเป็นความรู้ฝังลึกในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ยังขาดการถอดองค์ความรู้ให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)

2. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรการจัดการจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จนเกิดองค์ความรู้ที่เหมาะสมนำไปสู่การมีส่วนร่วมตามประเด็นที่สนใจ รวมหลักสูตร 19 หลักสูตรย่อย ใช้กำหนดการอบรม 3 คืน 4 คืน (รวม 32 ชั่วโมง) แยกได้ดังนี้ 1) หลักสูตรการทำปุ๋ยชีวภาพ-ปุ๋ยหมัก 2) หลักสูตรการทำน้ำกลั่นสมุนไพร 3) หลักสูตรการทำน้ำยาอเนกประสงค์ 4) หลักสูตรการทำน้ำยาล้างจาน 5) หลักสูตรการทำแชมพู (ชุดเล็ก) 6) หลักสูตร การทำ

น้ำหมักฮอร์โมนเร่งผล 7) หลักสูตรการทำน้ำหมักฮอร์โมนเร่งใบและราก (สูตรน้ำหมักแม่) 8) หลักสูตร การทำสมุนไพรรักษาไล่แมลง 9) หลักสูตร การทำฮอร์โมนจากเนื้อปลา (สำหรับมะพร้าว) 10) หลักสูตร การทำน้ำหมักชีวภาพ จากเศษอาหาร 11) หลักสูตร การทำสมุนไพรรักษาไล่แมลง/แมลง 12) หลักสูตร การทำปุ๋ยหมักดิน (ดินปลูก) 13) หลักสูตร การทำน้ำหมักขี้หมู 14) หลักสูตร การทำน้ำส้มควันไม้ 15) หลักสูตร การปลูกมะนาว 16) หลักสูตร นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง 17) หลักสูตร การสำรวจรายรับรายจ่าย(บัญชีรายครัวเรือน) 18) หลักสูตร แผนพัฒนาคุณภาพชีวิต และ 19) การปลูกผักหวานป่า สอดคล้องกับหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียงของนายจันทร์ที่ ประทุมพา (2555: สัมภาษณ์) มีแนวคิดพัฒนาผู้นำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 7 ประการ คือ 1) อบรม/ศึกษาดูงาน 2) เปลี่ยนแนวคิด 3) เปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส 4) ใช้หลักคุณธรรมนำชีวิต 5) สร้างทีมงาน/ร่วมวางแผน 6) ลงมือปฏิบัติงาน และ 7) ร่วมสรุปและปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับ นายผาย สร้อยสระกลาง (2555: การสัมภาษณ์) มีแนวคิดพัฒนาผู้นำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 9 ประการ ดังนี้ 1) ร่วมวางแผน 2) ลงมือปฏิบัติ 3) เรียนรู้จากธรรมชาติ 4) ปิดรูรั่ว (ลดค่าใช้จ่าย) 5) ถกเถียงกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ทดลองใช้ 7) สรุปผล 8) สร้างเครือข่าย และ 9) มีคุณธรรม และสอดคล้องกับหลักการทรง

งานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2550.: 32) ทรงมีพระราชดำริ ความว่า รู้ รัก สามัคคี ซึ่งบุคคลและกลุ่มคนจะต้องรู้ รู้ว่าการจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาและรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา มีความรัก ที่จะต้องพิจารณาเข้าไปที่ลงมือปฏิบัติแก้ปัญหา นั้นๆ และความสามัคคีที่จะปฏิบัติลงไปในั้น ควรคำนึงเสมอว่า เราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับ ประเวศ ะสี (2545: 21) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่เพียงพอที่จะทำให้เรื่องนั้นสำเร็จ เพราะคนอื่น ๆ องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องไม่ได้เรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติเท่านั้น จะบังเกิดผลสำเร็จ

3. ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงโดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีหลักสูตรที่เป็นทั้งแนวคิด ทฤษฎีเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ทดลองปฏิบัติจริงมีประสิทธิภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยรวมมีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 86.59/80.75 และค่าดัชนีประสิทธิผลของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับฉลาด จันทร์สมบัติ (2551: 83-85)

แผนการเรียนรู้ควบคุมการปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชา 501 803 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยรวมเท่ากับ 93.99/80.79 และค่าดัชนีประสิทธิผลโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.5742 ซึ่งแสดงว่านิสิตมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 57.42 และสอดคล้องกับ ฉลาด จันทรสสมบัติ (2552: 88-89) แผนการเรียนรู้ควบคุมการปฏิบัติมีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยรวมเท่ากับ 92.99/80.76 และค่าดัชนีประสิทธิผลโดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.6745 ซึ่งแสดงว่านักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.45 สอดคล้องกับ Smith (2001: 3947-A) การเตรียมแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการสอนที่ดี โดยใช้ระดับของการเรียนรู้แบบสืบเสาะเป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือการอบรมเขียนแผนการสอนระยะที่ 1 เขียนแผนการสอน และระยะที่ 2 ต้องสอนตามแผนการสอนที่เตรียมไว้โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะ

4. นักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองต้องการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัตินำไปสู่นักจัดการความรู้ที่จะนำไปยกระดับองค์ความรู้และขยายผลไปยังผู้สนใจ มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการอบรมเชิง

ปฏิบัติการจนมีความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ วิทยาการมีความรู้ความสามารถ สถานที่ฝึกอบรมเหมาะสมมากที่สุด ดำเนินการทุกขั้นตอนจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีมีวุฒิบัตรรับรองคุณภาพ ถึงแม้จะใช้เวลาในการอบรม 3 คืน 4 วัน รวม 32 ชั่วโมง ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงทำให้เกิดทักษะ ได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่และฝึกภาคสนาม ได้เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ได้ประสบการณ์ตรง ได้รู้จักการสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ ฉลาด จันทรสสมบัติ (2551: 85) นิสิตมีความพึงพอใจในการสอนและสิ่งสนับสนุนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว โดยนิสิตให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า อาจารย์มีอัธยาศัยดี มีความใส่ใจในการเรียนของนิสิตมาก มีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวตลอดเวลา อธิบายเนื้อหาต่างๆ ได้ชัดเจน แสวงหาองค์ความรู้ใหม่มานำเสนอ มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการบูรณาการและมีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอน นิสิตได้เรียนอย่างมีความสุข สนุก นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงทำให้เกิดทักษะ ได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่และฝึกภาคสนาม ได้เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ได้ประสบการณ์ตรง ได้รู้จักการสร้าง

กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวัน ทำให้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการสอนรายวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับฉลาด จันทรสุมบัติ (2552: 84) นิสิตที่ที่เรียนในรายวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเน้นผู้เรียนปฏิบัติจริง โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองรายครอบครัวแตกต่างกันกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานแผนงาน มีแผนงานหลักที่สำคัญคือ พัฒนาศักยภาพยกระดับองค์ความรู้ ติดตามประเมินผล โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จ คือการศึกษาประเมินผลก่อนและหลังดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาสังคม และสุขภาวะชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ซึ่งมีตัวชี้วัดย่อยจำนวน 73 ตัวชี้วัด ก่อนการดำเนินงาน มีการประเมินผล จำนวน 26 ราย ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับฉลาด จันทรสุมบัติ และคณะ (2545: 30 - 39) ได้มีการศึกษาหลายโครงการและได้พัฒนาตัวชี้วัด หลายมิติ เช่น กลุ่มอาชีพ เช่น ด้านการผลิตและคุณภาพการผลิต ด้านการบริหารจัดการกลุ่มด้านการตลาดด้านเศรษฐกิจด้านสังคม สิ่งแวดล้อมด้านการผลิตคุณภาพการ

ผลิตด้านการบริหารจัดการกลุ่ม มีการกำหนดตัวชี้วัดของการพัฒนาหรือผลการดำเนินงาน แบ่งออกเป็นด้านการแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และสุขภาวะ และมีการแบ่งออกเป็นมิติในแต่ละด้านอีก รวมมีตัวชี้วัดทั้งสิ้นจำนวน 73 ตัวชี้วัด ซึ่งตัวชี้วัดทั้งหมดได้มาจากข้อตกลงร่วมและความเห็นชอบจากผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งแสดงถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบตามแนวคิดของการดำเนินงานแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจริง สอดคล้องกับฉลาด จันทรสุมบัติ และคณะ (2555: 1632-163) ผลการประเมินภาพรวมการพัฒนาความร่วมมือแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะชุมชน วจาน ตำบลนาซ่า อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดมหาสารคาม (ก่อน-หลัง การดำเนินโครงการ) ตามกรอบมาตรฐาน 1 การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือน กรอบมาตรฐานที่ 2 การพัฒนาสังคม และกรอบมาตรฐานที่ 3 การพัฒนาด้านสุขภาวะของคนในครัวเรือน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ก่อน-หลังตามกรอบมาตรฐานทั้ง 3 มาตรฐาน ปรากฏว่า ก่อนดำเนินโครงการตามกรอบมาตรฐานการพัฒนา ผู้ร่วมโครงการในพื้นที่ชุมชนวจาน ตำบลนาซ่า อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดมหาสารคาม มีค่าระดับการพัฒนาทุกตัวชี้วัดน้อยกว่าหลังการดำเนินโครงการซึ่งมีระดับการพัฒนาที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน

1.1 หลักสูตรพัฒนานักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์เรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้น รวม 32 ชั่วโมง มี 19 หลักสูตรย่อย ยังต้องเชื่อมโยงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้รู้จริงที่เป็นนักจัดการความรู้ระดับชุมชนท้องถิ่นด้วย ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนลดหรือเพิ่มกิจกรรมตามความต้องการของนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเอง

1.2 คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการนักจัดการความรู้ผู้นำศูนย์เรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้น ต้องให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษา เรียนรู้ และทำกิจกรรมตามที่ได้เสนอแนะ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนเป้าหมายเดิมเพื่อดูการพัฒนาทั้งในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่ม

ที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยมีการติดตามสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้การดำเนินงานในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ปลอดภัยให้เหลือน้อย ลดลงร่วมกับทั้งองค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานีมีโครงการวิจัยต่อเนื่อง

กิจกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะศึกษาศาสตร์ และ กองแผนงาน สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดสรรงบประมาณการหักสมทบโครงการบริการวิชาการและโครงการวิจัย 10% ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (จัดสรรคืนหน่วยงาน) ใช้ในการบริการวิชาการและวิจัย ตลอดทั้งตัวแทนผู้นำศูนย์การเรียนรู้พึ่งพาตนเองทั้ง 3 ชุมชน รวมทั้งหมด 26 ครัวเรือนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้

Reference

Chantarasombat, Chalard et.al., (2002). Learning Process for Enhancing the Strength of Community Industrial Vocational Group: A Case Study, Local Weaving Group of Namkliang Community, Naka Sub-district, Wapeepatoom District, Mahasarakam Province. Mahasarakam: Learning Network Center and Promotion for Strength of Community and Grounded Economic. Faculty of Education, Mahasarakam University.

- Chantarasombat, Chalard. (2007). **Development of Knowledge Management Model in Community Organization**. Doctor of Education Thesis. Maharakham: Maharakham University.
- Chantarasombat, Chalard. (2008). **Development of Lesson Plan and Practice focusing on Student Centered in 0501 803 Educational Management for Local Development**. Faculty of Education, Maharakham University.
- Chantarasombat, Chalard. (2009). **Development of Knowledge Management Plan from Practice focusing on Student Centered**. Faculty of Education, Maharakham University.
- Chantarasombat, Chalard. (2010). **Knowledge Management and School Management into Learning Organization**. Maharakham: Maharakham University.
- Chantarasombat, Chalard. (2011). **Developing Learner Centered Action Learning Model**, *Journal of Social Sciences*. 7(4): 635-642, 21 October.
- Chantarasombat, Chalard et.al., (2012). **A Final Report of Cooperative Development Project In Solving the Poverty Problem, Social and Health Development, Maharakham Province, Phase 1 (2011) Research and Development Unit-Community Strength and Knowledge Management**. Faculty of Education, Maharakham University.
- Kampang, Wootikrai. (2014). **Model of Learning Source Development by Participation of Basic School Commission: A Case Study of Ku Ka Sing Prachasan School, Kasetwisai District, Roi-ed Province**. Master of Education Thesis in Educational Administration, Maharakham: Maharakham University.
- Leupanya, Chanida. (2012). **Participatory Model between School and Community in Development of Sufficiency Economy Learning Center: A Case Study of Naka Sub-district, Wapeepatoom District, Maharakham Province**. Master of Education Thesis in Educational Administration, Maharakham: Maharakham University.

- Manolai, Sawang. (2012). The President of Learning Center in Local Wisdom of Agriculture Development Project based on New Theory focusing on Sufficiency Economy Philosophy. Interview on 11 November.
- Manolai, Sawang. (2014). "Learning Center of Sufficiency Economy by Mr. Sawang Manolai" Handbook for Knowledge Manager, the Leader of Self-Reliant Learning Center based on Sufficiency Economy Philosophy: Unit of Research and Development for Community Strength and Knowledge Management, Faculty of Education, Mahasarakham University.
- Marquard M.J. (1999). *Action Learning in Action: Transforming Problem and People for World Class Organization Learning*. Palo alto: Dares-Black Publishing.
- Nonaka, I. and H. Takeuchi. (1995). *The Knowledge-creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. New York: Oxford University Press.
- Office of Special Committee for Cooperation with Project of Royal Initiation (2007). *Principle of Royal Working by His Majesty the King*. Bangkok: Royal Academy.
- Panich, Wijan. (2005). *Knowledge Management: Practitioner Issue*. Bangkok: The Institute for Promoting the Knowledge Management for Society (IKS).
- Panich, Wijan. (2008). *Knowledge Management Practitioner Issue*. Bangkok: The Institute for Promoting the Knowledge Management for Society (IKS). 4th ed. Bangkok: Mental Health.
- Pratoomma, Chantee. (2012). The President of Combined Agriculture Training Center, Ban Nonerang Burapa, Local Wisdom Network. Interview, 10 November.
- Smith, William Robert. (2001). "The levels of Inquiry Matrix in Developing Written Lesson Plans for Laboratory Centered Science Instruction," *Dissertation Abstracts International*. 63(2): 3947-A ; August.

Soisraklang, Pai. (2012). The President of Learning Center in Etonoi Community Group, The Center of Sufficiency Economy Agriculture Wisdom. Interview, 10 November.

Wasee, Prawed. (2002). Knowledge Management. Ganjanaburi: The Conference for Outlining the Pilot Project of Knowledge Management. 27 July 2002 at Ganjanaburi Province.

ผลการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วย
สถานการณ์จำลองบนเว็บรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความสามารถในการ
แก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างกัน

Learning Effects of Roles Assignments via Web-Based
Learning Entitle 0503 983 Seminar in Educational Technology
and Communications of Graduate Students toward Different
Levels of Problem Solving Abilities and Self-Directed Learning

เพชฌัญญู กิจระการ¹, เหมราช ธนะปัทม², รัฐสาร์ณ เลหาสุรโยธิน³

Pachoen Kidrakam¹, Hemarat Thanaputama², Ratasa Laohasurayothin³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการคิดวิจารณ์ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น เปรียบเทียบความสามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิดวิจารณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างกันหลังการเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บรายวิชา 0503893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่พัฒนาขึ้น และศึกษาความพึงพอใจของนิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่

¹ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ประจำ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Associate Professor, Department of ETC, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer, Department of ETC, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer, Department of ETC, Faculty of Education, Mahasarakham University

ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 3/2555 จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เว็บการเรียนแบบแก้ปัญหา โดยใช้สถานการณ์จำลอง แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา แบบวัดการเรียนแบบนำตนเอง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถคิดวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถคิดวิจารณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. บทเรียนบนเว็บที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลอง รายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.10/80.65 2. หลังการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น นิสิตมีความสามารถคิดวิเคราะห์ และความสามารถคิดวิจารณ์ สูงกว่าก่อนเรียนและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. นิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองสูง ที่เรียนบทเรียนบนเว็บ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิดวิจารณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่ำ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: การเรียนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน สถานการณ์จำลอง การเรียนการสอนผ่านเว็บ ความสามารถในการแก้ปัญหา การเรียนแบบนำตนเอง ความสามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิดวิจารณ์ ความพึงพอใจต่อการเรียน

Abstract

The purposes of this study were to develop simulated problem solving web-based instruction entitle 0503 983 Seminar in Educational Technology and Instruction with an efficiency of 80/80, to compare students' critical thinking and analytical thinking between before and after learning, to compare students' critical thinking, analytical thinking and learning achievement between different levels of problem solving abilities and self-directed learning. The sample used in this study consisted of 46 graduate students majoring educational technology

and communication who were enrolled in the 3/2012 semester. The research instruments were a web-based instruction using problem solving process with simulation learning, a problem-solving ability test, a self-directed learning test, a critical thinking test, a analytical thinking test, an achievement test, and a questionnaire of learning satisfaction. The data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation, and t-test. The research results were as follows: the developed WBI had an efficiency of 81.10/80.65 which met the criterion 80/80. The 1st year graduate students have had the critical thinking abilities, and the analytical thinking abilities posttest's mean scores higher than pretest's mean scores with significant difference at the .01 level. The high levels of problem solving and self-directed learning abilities students studied a role assignment by web-based instruction using problem solving process with simulation learning had higher critical thinking abilities, analytical thinking abilities and the learning achievement than the lower ones at .01 level of significance. Finally, The students' satisfaction who studied through a role assignment by web-based instruction using problem solving process with simulation learning mean score, as a whole and in each aspect, were at a high level.

Keywords: problem-based learning, self-directed learning, critical thinking, analytical thinking, Simulated environment, satisfactions toward WBI

บทนำ

ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนผลการวิจัยเกี่ยวกับสมอง และการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้กระบวนการทัศน์ทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป การจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพการคิดขั้นสูง เช่น การคิด

สร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดแบบวิจักษ์ญาณ ฯลฯ รวมทั้งการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ และการมีทักษะทางสังคม แนวโน้มการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่างๆ และบูรณาการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง ทำให้การเรียนนั้นมีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเห็นประโยชน์คุณค่าของการเรียน และ

สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้ซึ่งเป็นการเตรียมผู้เรียนในการเรียนต่อไป ในขั้นสูงขึ้น เกิดการเพิ่มโอกาสการทำงาน ในอนาคต การเพิ่มมูลค่า และการสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้ (สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุง วอชิงตัน ดี.ซี. 2556)

บทเรียนบนเว็บเป็นสื่อการเรียนรู้ อีกประเภทหนึ่งที่นักการศึกษาได้พยายาม คิดค้น พัฒนารูปแบบให้สามารถตอบสนอง ต่อการเรียนการสอน การที่ระบบอินเทอร์เน็ต เชื่อมโยงเครือข่ายและข้อมูลต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ อันมหาศาลได้ตลอดโดยไม่จำกัดทั้งเวลา สถานที่ และขอบเขตของเนื้อหา ช่วยผู้เรียน เลือกเรียนได้ตามความสนใจของตนเองใน ลักษณะที่เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งเป็นการ พลิกโฉมหน้าของการเรียนรู้และการจัดการ ศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วและ ง่ายต่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในด้าน ต่าง ๆ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2554 ; สมชาย นำประเสริฐชัย และยีน ภูววรรณ, 2551) การจำลองสถานการณ์บนเว็บเป็นที่นิยม มาก เนื่องจากระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การ จำลองสถานการณ์สามารถนำไปประยุกต์ ใช้ได้กับหลากหลายอุตสาหกรรม อาทิเช่น อุตสาหกรรมในโรงงาน การขนส่งโดยหาก ได้วิเคราะห์ถึงการนำระบบอินเทอร์เน็ตมา ประยุกต์กับการจัดการศึกษาแล้วจะพบว่ามีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ของผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 4 ที่ระบุไว้ ว่า 1) สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ มี การเรียนรู้ทุกเวลาทุกสถานที่ 2) เรียนรู้จาก ประสบ การณ์จริง 3) ฝึกการปฏิบัติเพื่อให้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการ ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) ฝึกทักษะกระบวนการ คิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา 5) ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระและ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความ ถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน และ 6) ให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วิชัย ตันศิริ. 2543)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการ สร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation Packages) จะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ Simulation languages และ Application-Oriented Simulator ข้อได้เปรียบของ Simulation languages คือ มีความยืดหยุ่นมากกว่า Application-Oriented Simulator แต่การใช้งานจะทำได้ยากกว่า Application-Oriented Simulator (Maria, 1997) รายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นรายวิชาหนึ่งที่เปิดสอนเป็นรายวิชาบังคับ ในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ซึ่งเน้นให้ผู้ เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ โดย เฉพาะผู้เรียนที่เรียนในสาขาวิชานี้จะต้องนำ ความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์เมื่อสำเร็จการ

ศึกษา เนื่องจากการ ศึกษาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในด้านการเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ไม่จำกัดสถานที่และเวลา การเรียนการสอนบนเว็บแบบสถาน การณ์จำลองสามารถใช้ได้กับทุกวิชาทำให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่ใช้เว็บเทคโนโลยีที่สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นหนังสือที่วางอยู่บนผนังสำหรับคนทั่วไปเรียนรู้ได้อย่างง่ายดาย (สุธีพงศาสุกุลชัย และณรงค์ ลำดี. 2552)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนบนเว็บแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถคิดวิเคราะห์ และการคิดวิจารณ์ของนิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษาก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถคิดวิเคราะห์และคิดวิจารณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างกันหลังการเรียนด้วยบทเรียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีต่อการเรียนจากบทเรียนที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วย

สถานการณ์จำลองบนเว็บ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นิสิตที่เรียนด้วยบทเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บ แล้วจะมีความสามารถคิดวิเคราะห์ และคิดวิจารณ์ภายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นิสิตที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างกันที่เรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้นจะมีความสามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิดวิจารณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ชั้นปีที่ 1 ศูนย์ฯ มหาสารคาม จำนวน 46 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2555 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกลุ่มการเรียนจำแนกตามคุณลักษณะเป็น 2 แบบ ดังนี้

1) ความสามารถในการแก้ปัญหา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกับกลุ่มที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่ำ

2) การเรียนรู้แบบนำตนเอง จำแนก

เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีการเรียนรู้แบบ
นำตนเองสูงกับ กลุ่มที่มีการเรียนรู้แบบนำ
ตนเองต่ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน 2) ความสามารถคิดวิเคราะห์ 3)
ความ สามารถคิดวิจารณ์ 4) ความพึง
พอใจต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาท
ในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์
จำลองบนเว็บ

เครื่องมือใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
บทเรียนที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาท
ในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์
จำลองบนเว็บรายวิชา 0503 893 สัมมนา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เครื่องมือ
ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยเครื่องมือ
6 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการ
คิดวิเคราะห์ แบบวัดความสามารถในการ
คิดวิจารณ์ แบบวัดความ สามารถใน
การแก้ปัญหา แบบวัดการเรียนรู้แบบนำ
ตนเอง และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อ
การเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการ
เรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลอง
บนเว็บที่พัฒนาขึ้น

การทดลอง

1. นำบทเรียนบนเว็บที่พัฒนาแล้วไป
ติดตั้งที่เว็บไซต์ ของคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการ
ทดสอบนิตกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบ

วัดความสามารถในการแก้ปัญหาและการ
เรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อนำคะแนนจากการ
ทดสอบมาจัดแบ่งกลุ่มนิต จากนั้นทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถคิด
วิเคราะห์ และความสามารถคิดวิจารณ์

3. ชี้แจงการเข้าเรียนบทเรียน พร้อม
กับการแจกคู่มือการใช้บทเรียนดังกล่าวและให้
นิตทำการลงทะเบียนเรียนโดยการกำหนด
รหัสประจำตัวและรหัสผ่านด้วยตนเอง ซึ่ง
นิตสามารถเข้าเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ตาม
ช่วงเวลาที่กำหนด

4. ให้นิตเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนา
ขึ้น ซึ่งนำเสนอผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

5. หลังการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบ
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความ
สามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิด
วิจารณ์ และแบบสอบถามความพึง
พอใจต่อการเรียนและขอรับคืนหลังจาก
แจกแล้วทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนบน
เว็บแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลอง
โดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความสามารถคิด
วิเคราะห์ และความสามารถคิดวิจารณ์
ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t – test
(Dependent Sample)

3. เปรียบเทียบความสามารถคิด

วิเคราะห์ความสามารถคิดวิเคราะห์ญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนิสิตที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและมีการเรียนแบบนำตนเองต่างกัน โดยใช้สูตร t-test (Independent Sample)

4. ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. บทเรียนบนเว็บที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับนิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่มีประสิทธิ ภาพตามเกณฑ์ 81.10/80.65 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเว็บโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

จำนวน นักเรียน	ระหว่างเรียน		หลังเรียน		E1/ E2
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	
46	150	5596	50	1855	81.10/80.65

2. หลังการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีความ

สามารถคิดวิเคราะห์ และความสามารถคิดวิเคราะห์ญาณ สูงกว่าก่อนเรียนและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตาราง 2-3

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลอง

การทดสอบ	n	Mean (เต็ม 30)	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	46	22.18	3.10	3.927**	.01
หลังเรียน	46	26.36	2.37		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลอง

การทดสอบ	n	Mean (เต็ม 30)	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	46	31.18	3.15	5.627**	.01
หลังเรียน	46	38.36	2.39		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหา (HPS) และการเรียนรู้แบบนำตนเองสูง (HDL) ที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีความสามารถคิดวิเคราะห์ความสามารถคิดวิจารณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหา (LPS) และการเรียนรู้แบบนำตนเองต่ำ (LDL) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านรูปแบบการออกแบบบทเรียนบนเว็บ ด้านเนื้อหาของบทเรียน ด้านการเอื้ออำนวยของบทเรียนต่อการเรียนการสอนบทเรียนบนเว็บ และด้านภาพรวมของบทเรียนปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านรูปแบบการออกแบบบทเรียนบนเว็บ	4.29	0.84	มาก
ด้านเนื้อหาของบทเรียน	3.88	0.69	มาก
ด้านการเอื้ออำนวยของบทเรียนต่อการเรียนการสอนบนเว็บ	3.86	0.75	มาก
ด้านภาพรวมของบทเรียน	3.73	0.95	มาก

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. บทเรียนบนเว็บแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองรายวิชา 0503 893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.10/80.65 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากระบวนการสร้างบทเรียนบนเว็บแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบขั้นตอน ผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมทั้งด้านการใช้ภาษา รูปแบบโครงสร้างของสื่อแต่ละประเภทจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผล แล้วนำมาปรับปรุงก่อนที่จะนำไปทดลองใช้กับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2554) วิชัย ต้นศิริ. (2543) กล่าว

ว่าถ้าวิเคราะห์ถึงการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์กับการจัดการศึกษาแล้วจะพบว่ามีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 4 ที่ระบุไว้ว่า 1) สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ 2) มีการเรียนรู้ทุกเวลาทุกสถานที่ 3) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4) ฝึกการปฏิบัติเพื่อให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 5) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 6) ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน และ 7) ให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ Kelton (2003) ยังสรุปว่าการจำลองสถานการณ์ (Simulation) เป็นการรวบรวมวิธีการต่าง ๆ

ที่ใช้จำลองสถานการณ์จริงหรือพฤติกรรมของระบบต่างๆ มาไว้บนคอมพิวเตอร์โดยการใส่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) เข้ามาช่วย เพื่อที่จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ โดยมีการเก็บข้อมูลและทำการวิเคราะห์หารูปแบบที่ถูกต้องจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อปรับปรุงในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนดล ภูสีฤทธิ (2550) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์จากบทเรียนบนระบบเครือข่ายรายวิชาการผลิตมัลติมีเดียระหว่างนิสิตที่เรียนเป็นรายบุคคลและเรียนเป็นคู่ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนบนระบบเครือข่าย เรื่องการผลิตมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนบนระบบเครือข่ายรายวิชาการผลิตมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.33 /86.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤทัย บ่อคำเกิด (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมบนเว็บเรื่องทักษะการเรียนรู้ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาล 3 สังกัดโรงเรียนเทศบาลนครอุดรธานีจำนวน 68 คน การวิจัยพบว่า ชุดฝึกอบรมบนเว็บมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.35/82.05 ทั้งนี้

2. หลังการเรียนโดยการมอบหมาย

บทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษามีความสามารถคิดวิเคราะห์ และความสามารถคิดวิจารณ์สูงกว่าก่อนเรียนและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะบทเรียนบนเว็บแบบแก้ปัญหาโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นนวัตกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักการค้นหาคำความรู้ การวิเคราะห์ความเป็นจริงที่พบเห็นว่าเป็นจริงหรือเท็จก่อนจะตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อ เป็นกระบวนการเรียนด้วย

การวิเคราะห์หาสาเหตุและเหตุผลที่นำมาสนับสนุนความเชื่อเพื่อหาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นการคิดที่ประกอบด้วยเจตคติ (Attitudes) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) คิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐาน ก่อนตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไรหรือก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะทำอะไรหรือไม่ทำอะไร ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์และคิดวิจารณ์หลังเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ นิตยา สีนาเคน (2551) ที่ได้ศึกษา เปรียบเทียบความสามารถคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 33 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบ

ว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานมีความสามารถคิดวิเคราะห์ ด้านวิเคราะห์ความสำคัญ ด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านวิเคราะห์หลักการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารารัตน์ มากมีทรัพย์ (2554) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบคะแนนความสามารถคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาที่ได้รับ การจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.44 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 49.81

3. นิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหา และการเรียนรู้แบบนำตนเองสูง ที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บ รายวิชา 0503893 สัมมนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีความสามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่ำ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะ การเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายในการเรียน แสวงหาผู้สนับสนุน แหล่ง

ความรู้ สื่อการศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนอาจได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรืออาจจะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ได้ ในการกำหนดพฤติกรรมตามกระบวนการดังกล่าว (Dixon. 1992) นอกจากนี้การเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นกระบวนการศึกษาของบุคคล โดยเริ่มจากความต้องการการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย มีการวางแผนการเรียนรู้ สามารถระบุแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้ มีการวัดและประเมินผลตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในชีวิตประจำวันทุกคนต้องเคยพบกับปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเรียน การงาน การเงิน หรือแม้แต่การเล่น เกม เมื่อพบกับปัญหา แต่ละคนมีวิธีที่จะจัดการหรือแก้ปัญหาเหล่านั้นแตกต่างกันไป ซึ่งแต่ละวิธีการอาจให้ผลลัพธ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันเล็กน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลผู้นั้น อย่างไรก็ตาม หากนำวิธีการแก้ปัญหาต่างวิธีนั้นมาวิเคราะห์ให้ดี จะพบว่าสามารถสรุปวิธีการเหล่านั้นเป็นทฤษฎีซึ่งมีรูปแบบที่แน่นอนได้ และบางครั้งต้องอาศัยการเรียนรู้ในระดับสูงเพื่อแก้ปัญหาบางอย่างให้สมบูรณ์แบบ และจากการศึกษาพฤติกรรมในการเรียนรู้และแก้ปัญหาของมนุษย์พบว่า โดยปกติมนุษย์มีกระบวนการในการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของปัญหา 2) การเลือกเครื่องมือและออกแบบขั้นตอนวิธี 3) การดำเนินการแก้ปัญหา และ

4) การตรวจสอบและปรับปรุง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้เรียนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและมีการเรียนรู้แบบนำตนเองสูงย่อมมีความสามารถคิดวิเคราะห์และสามารถคิดวิจารณ์ญาณสูงกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่ำและมีการเรียนรู้แบบนำตนเองต่ำอย่างแน่นอน สอดคล้องกับ Lumpkin (1999) ที่ได้ศึกษาผลของการสอนที่ใช้ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ ว่าเป็นวิธีการสอนที่ส่งผลโดยตรงในเรื่องความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนของเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถคิดวิจารณ์ญาณของนักเรียนเกรด 5 กับนักเรียนเกรด 6 ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนเกรด 6 ที่ได้รับการสอนด้วยทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนของเนื้อหาสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ณรินทร์ มุสิกบุญเลิศ (2550) ที่ได้ศึกษา 1) ระดับความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการวิจัย 2) เปรียบเทียบการคิดแก้ปัญหา ความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการวิจัย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถคิดแก้ปัญหา ความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการวิจัย โดยทดลองกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ระดับปริญญาตรีในจังหวัดนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 653 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถคิดแก้ปัญหาเมื่อจำแนก

ตามตัวแปรชั้นปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการวิจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Ge and Land (2003) ได้ศึกษาผลของการกระตุ้นด้วยคำถาม การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และการใช้การกระตุ้นด้วยคำถามร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและได้รับการกระตุ้นด้วยคำถาม กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน แต่ได้รับการกระตุ้นด้วยคำถาม และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและไม่ได้รับการกระตุ้นด้วยคำถาม ผลการวิจัยพบว่า การกระตุ้นด้วยคำถามมีผลบวกต่อการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนไม่มีผลต่อการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยจากพฤติกรรม พบว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลทางบวกต่อทักษะการคิด และทักษะการรู้คิด

4. นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ

ดังนี้ ด้านรูปแบบการออกแบบบทเรียนบนเว็บ ด้านเนื้อหาของบทเรียน ด้านการเอื้ออำนวยของบทเรียนต่อการเรียนการสอน บทเรียนบนเว็บ และด้านภาพรวมของบทเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนโดยการลงมือปฏิบัติเอง ซึ่งจากการสอบถามส่วนมากให้ความเห็นตรงกันว่า รู้สึกเพลิดเพลิน และสนุกกับการเรียนเพราะมีภาพประกอบกับบทเรียนที่เรียน ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น และสามารถเลือกศึกษาบทใดก่อนก็ได้ และวัดความรู้ได้โดยการทำแบบฝึกหัดท้ายบท ซึ่ง Piaget เชื่อว่ามนุษย์จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาทางสติปัญญาของแต่ละคน แนวคิดนี้สอดคล้องกับ “การเรียนรู้ด้วยการกระทำ” (Learning by Doing) ของ Dewey และการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participate) อย่างสำคัญในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของ Skinner เป็นการตอบสนองที่เกิดจากอินทรีย์ของผู้เรียนเอง (Operant Behavior) ซึ่งปัจจุบันมีการสอนนักเรียนโดยเน้นกระบวนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovering Learning) และสัมพันธ์กับสภาพการเรียนปัจจุบันจากการเรียนด้วยบทเรียนแบบแก้ปัญหาโดยใช้สถานการณ์จำลองบนเว็บ สามารถช่วยผู้เรียนให้การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ การเชื่อมโยงข้อมูล (Link) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว สถานการณ์ปัญหา (Problem Based) กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

ฐานความช่วยเหลือ (Scaffolding) ช่วยผู้เรียนในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตได้ จากพฤติกรรมการเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นที่ผู้เรียนชุกอยู่กับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและตอบคำถามโดยการส่งคำตอบ (Post) มายังผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งคำตอบของผู้เรียนแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เชี่ยวชาญ ทำให้มีมุมมองที่กว้างขึ้น และยังช่วยให้ผู้ที่มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน (Misconception) ให้สามารถปรับทัศนคติไปในทิศทางเดียวกันกับเพื่อน นอกจากจะมีการอภิปรายภายในกลุ่ม อภิปรายผ่านเครือข่ายแล้ว ยังมีการอภิปรายหรือตอบคำถามกับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง เพื่อจะช่วยให้ได้กรอบแนวคิดที่ชัดเจน และยังเป็น การฝึกทักษะการติดต่อของผู้เรียนให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหาโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบ เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Disequilibrium) ผู้เรียนต้องหาวิธีการที่จะปรับเข้าสู่ภาวะสมดุลโดยการดูดซึม (Assimilation) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับข้อมูลใหม่ จนมีการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เข้าสู่ภาวะสมดุล (Equilibrium) ในที่สุด ดังนั้น การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบทเรียนบนเว็บ จึงทำให้มีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิติยา สีนาเคน (2551) ที่ได้

ศึกษาความพึงพอใจหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยาลัยสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 33 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของดารารัตน์ มากมีทรัพย์ (2554) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาพบว่า อยู่ในระดับดี จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้นทุกด้านอยู่ในระดับมาก

สรุป

บทเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บรายวิชา 0503 893 สัมมนา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.10/80.65 หลังการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทจากเว็บที่พัฒนาขึ้น นิสิตมีความสามารถคิดวิเคราะห์ และความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ สูงกว่าก่อนเรียนและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองสูง ที่เรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ ความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีความสามารถแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบนำตนเองต่ำ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นบทเรียนบนเว็บควสท์ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ ความสามารถการคิดวิเคราะห์ และความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการวิจัยการพัฒนาบทเรียนบนเว็บที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพที่สามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ

ที่สนใจได้เพื่อพัฒนา การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้ โดยการปรับเนื้อหาและการออกแบบบทเรียนบนเว็บให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น และแต่ละรายวิชา

2. ผลการวิจัยพบว่า หลังการเรียน โดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บที่พัฒนาขึ้น นิสิตปริญญาโทสาขาเทคโนโลยี การศึกษามีความสามารถคิดวิเคราะห์ และความสามารถคิดวิจารณ์ญาณ สูงกว่าก่อนเรียนและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 บทเรียนบนเว็บที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาผลการเรียนรู้หลังเรียนให้กับผู้เรียนสูงขึ้น และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการสร้างเสริมความสามารถคิดวิเคราะห์ และสามารถคิดวิจารณ์ญาณให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้ได้ ดังนั้นผู้สอนที่จะนำไปใช้ควรกำหนดกรอบเนื้อหาในการสร้างบทเรียนให้มีความชัดเจน และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยการทดลองใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยเดียวกันเพื่อหาคุณภาพของบทเรียน การให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในแต่ละด้าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนเพื่อให้บทเรียนสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดกิจกรรมการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บในบทเรียนผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อต้องเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนต้องทำคำชี้แจงการ

ใช้บทเรียนอย่างชัดเจน คู่มือกับบทเรียนจะต้องสอดคล้องกัน ในการกำหนดสถานการณ์ ผู้สอนต้องจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ และควรทำการทดสอบการเชื่อมโยงข้อมูลบนเว็บบอร์ดก่อนนำไปใช้กับผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยและพัฒนาการเรียนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บในระดับมัธยมศึกษาหรือระดับอื่นๆ

2. ควรมีการวิจัยถึงผลของการเรียนการสอนโดยการมอบหมายบทบาทในการเรียนแบบแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์จำลองบนเว็บในด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนกับการเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายในระยะยาวในการเรียนการสอนจริง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะศึกษาศาสตร์ที่ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการดำเนิน การทำวิจัยครั้งนี้จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน ได้แก่ รศ.ดร.สิงห์ทอง พัฒนเศรษฐฐานนท์ รศ.วิรัตน์ พงษ์ศิริ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ รศ.ดร.วชิระ อินทร์อุดม จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอขอบใจนิตระดับปริญญาโทสาขาวิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

Reference

- Chaiyod Reangsuwan. (2011). *Design, Develop Lessons and Tutorials on the web. 15th Edition.* Maharakham: Department of Technology and Communications Maharakham University.
- Dararut Makmeesub (2011). *Education The Critical Thinking and Achievement Learning Combination Model By Problem Solving Academic Selection And Using the Medium of Instruction of Undergraduate.* Thesis M.Ed.: Nakhon Pathom ; Silpakorn University,
- Dixon, A. (1992). Parents: Full partners in the decision-making process. *NASSP Bulletin*, 76(543), April 15-18.
- Dungreathai Buakhumkerd (2011). *A Comparison of Achievement Between Training on the web with Normal Training Subject Skills to make a success of their students Mattayomsuksa 4.* Thesis M.Ed. Maharakham: Maharakham University.
- Ge, X., & Land, S. M. (2003). Scaffolding Students' Problem-solving Processes in an Ill-structured Task Using Question Prompts and Peer Interactions. *Educational Technology Research and Development*, 51(1), 21-38.
- Kelton, W. David. & Barton. Russell R. (2003). *Experimental Design for Simulation: Experimental Design for Simulation.* Proceedings of the 35th Conference on Winter Simulation: Driving Innovation. p. 59-65.
- Lumpkin. GT. & Erdogan. B. (1999). *If not Entrepreneurship, can Psychological Characteristics Predict Entrepreneurial Orientation? A Pilot Study.* Proceedings of the USASBE/SBIDA Annual National Conference-Sailing the Entrepreneurial Wave Into, San Diego, California.
- Maria, Anu. (1997). *Introduction to Modeling and Simulation.* State University of New York at Binghamton, Department of Systems Science and Industrial Engineering, Binghamton, NY.

- Naran Musikbunlead. (2007). The Relationship Between the Ability to Solve Problems Critical Thinking Abilities And Features that Enhance the Students' Research Bachelor Degree of University in Nakhon Pathom. Thesis M.Ed. Department of Development Studies Silpakorn University.
- Nittaya Seenakhen (2007). Learning Management by Problem Solving Activities Learning Teaching Model Combination In 2 Department of Accounting For Development Achievement And The Ability to Analyze Degree Diploma Year 1. Thesis M.Ed. Songkhla: Songkhla Rajabhat University.
- Phaiboon SeeThoob. (2010). Development Lesson Computer For Training via web Subject The use of video Conferencing Lawrence Between Physician And Authorities Health Station Public Health Network Aumphur Thuptan. Master of Industrial Education (M.I.Ed.): Department of Computer Technology King Mongkut's University of Technology North Bangkok.
- Royal Thai Embassy in Washington, DC. (2013). STEM Education Innovation, Science and Technology Education. - See more at: <http://www.krusmart.com/stem-education-innovation-thailand/#sthash-wVgVdO5l.dpuf>.
- Surachet Kaewtubthong. (2011). Effects of Training on the Web For Performance Media Production E-Learning of Students Preparing to Teach Operating. Thesis M.Ed.: Pattani Faculty of Education ; Prince of Songkla University.
- Sutee Phongsakunchai and Narong Lumdee. (2009). Web technology. Bangkok: KTP.
- Tanadol Phoosreerid (2007). A Comparison Learning Outcomes And Creativity Thinking From Lessons on the Network Course Multimedia Production Between Students Learning Individually And Learn a Couple. Thesis M.Ed.: Mahasarakham: Mahasarakham University.
- Wichai Tonsiri (2000). Explanation Education Act of 2542. Bangkok: Say than
- Yean Phooworawan And Somchai Numpraserd. (2008). ICT For Education Thailand. Bangkok: C-ed-Ucation.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

Factors Affecting Implementation of Internal Quality Assurance at School under the Secondary Educational Service Area Office 33

เอื้องฟ้า บัวชุม¹, มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์², สุวัฒน์ จุลสุวรรณ³

Ueangfa Buachum¹, Maliwan Noibuathip², Suwat Julsuwan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 และ 4) เพื่อสร้างสมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 458 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนก

¹ นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หลัก

³ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. candidate, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Advisor

³ Co-Advisor. Lecturer of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

อยู่ระหว่าง .20 - .93 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ (X_2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_3) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ (X_5) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การดำเนินการประกันคุณภาพภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ (X_2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_3) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ (X_5) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .640 .628 .597 .666 .706 ตามลำดับ 4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .778 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2) เท่ากับ .605 มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.00 โดยเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$= 1.094 + .274 X_5 + .150 X_4 + .132 X_2 + .111 X_1 + .087 X_3$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$= .291 Z_5 + .205 Z_4 + .152 Z_2 + .144 Z_1 + .126 Z_3$$

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพการศึกษา, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) Study the levels of factors affecting implementation of internal quality assurance at secondary educational service area office 33. 2) Study the levels of implementation of internal quality

assurance at schools under the secondary educational service area office 33. 3) Study the relationships between factors affecting implementation of internal quality assurance in Leadership, Structure, Technology, Communication, Attraction and implementation of internal quality assurance at schools under the secondary educational service area office 33 and 4) Study the construction of prediction equations. The samples consisted of 458 administrators and teachers under the secondary educational service area office 33. They were acquired by Stratified random sampling method. The research instrument was the 86 item five - level rating scale questionnaire, with discrimination ranging from 0.20 to 0.93 and reliability of 0.97. The statistics used included percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that:

1. The levels of factors affecting implementation of internal quality assurance at school under the secondary educational service area office 33 as a whole and individual aspects were at the high level. 2. The levels of implementation of internal quality assurance at school under the secondary educational service area office 33 as a whole and individual aspects were at the high level. 3. The factors affecting implementation of internal quality assurance in Leadership, Structure, Technology, Communication, Attraction had positive relations to the implementation of internal quality assurance, at .01 level of satisfied significance. The correlation coefficients were .640, .628, .597, .666 and .706. 4. The variables used in predicting the factors affecting implementation of internal quality assurance at school under the secondary educational service area office 33 were the correlation coefficient =.778 at the satisfied significance level of .01, the coefficient of multiple correlation of determination (R²) = .605. The ability to determine was 60.00 % The prediction equations were shown as follows.

Raw Score Regression Equation

$$= 1.094 + .274 X_5 + .150 X_4 + .132 X_2 + .111 X_1 + .087 X_3$$

Standard Score Regression Equation

$$= .291 Z_5 + .205 Z_4 + .152 Z_2 + .144 Z_1 + .126 Z_3$$

Keywords: Quality Assurance, Internal Quality Assurance

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2552 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพราะได้กำหนดสาระ บัญญัติเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ หมวดหนึ่งโดยเฉพาะ คือ ในหมวดที่ 6 ว่า ด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักและ ดำเนินการในเรื่องนี้ได้อย่างครบถ้วนและ ถูกต้อง สาระบัญญัติในกฎหมาย ฉบับนี้ ปรากฏในมาตรา 47 ถึงมาตรา 51 (จรัส นองมาก. 2544: 12) โดยสรุป เกี่ยวกับ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เชื่อมโยงกับกาดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นว่าในมาตรา 47 เป็นการกล่าวนำ ในเรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในและ การประกันคุณภาพภายนอก เพื่อมุ่งพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานของการศึกษา มาตรา 48 กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นเรื่องของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาน ศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 15)

การประกันคุณภาพการศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการประเมินผล การดำเนินงานตามภารกิจหลักและนำผล การประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการทบทวนและติดตามกระบวนการ ดำเนินการอย่างใกล้ชิดและรายงานผลการ ดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ การประกัน คุณภาพภายในได้ว่าเป็นระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาที่จะช่วยสร้างความมั่นใจ ให้แก่ผู้ปกครองและชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลาน เข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้นแล้ว การดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความ สำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ในการดำเนินงาน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวคิดในการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความ สำเร็จไว้ว่าจะต้องมียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2543: 53 - 55)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 33 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าปัจจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี ความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์ของผู้บริหารและครูผู้สอน การนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงและผลักดันให้สมรรถนะของผู้บริหารและครูผู้สอนมีประสิทธิผลสูงขึ้น อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร

2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กรกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

สมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร อย่างน้อย 1 ปัจจัย จะส่งผลกระทบต่อภาระงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จาก 85 โรงเรียน จำนวน 2,828 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จาก 85 โรงเรียน ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวน 458 คน ใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นหน่วยของการสุ่ม และกำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากร

ตัวแปร

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 86 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .20 ถึง .93 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลจำนวน 2 ครั้งได้แก่

ครั้งที่ 1 ดำเนินการส่งแบบสอบถามแบบจัดลำดับความสำคัญไปยังผู้บริหารของแต่ละโรงเรียน จำนวน 50 ชุด (โรงเรียนละ 10 ชุด) ซึ่งได้รับการตอบกลับจำนวน 50 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ครั้งที่ 2 ดำเนินการส่งแบบสอบถาม

แบบมาตราส่วนประมาณค่าไปยังผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 458 ชุด ซึ่งได้รับการตอบกลับจำนวน 444 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ การหาคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารสารสนเทศ

3. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารและปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 คือ ด้านความผูกพันต่อองค์การ (X5) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X4) ด้านโครงสร้างองค์การ (X2) ด้านภาวะผู้นำ (X1) และด้านเทคโนโลยี

(X3) มีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .274 .150 .132 .111 และ .087 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .291 .205 .152 .144 และ .126 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .778 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 75.10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .31264 และค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 1.094 โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{สมการในรูปคะแนนดิบ} \\ & = 1.094 + .274 X_5 + .150 X_4 + .132 X_2 + .111 X_1 + .087 X_3 \\ & \text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} \\ & = .291 Z_5 + .205 Z_4 + .152 Z_2 + .144 Z_1 + .126 Z_3 \end{aligned}$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะระบบการประกันคุณภาพการศึกษา นับได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการวางแผนและจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษา และทบทวนการปฏิบัติงานว่าเป็นไปอย่างไร จากข้อบกพร่องรวมทั้งให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายหลักการจัดการศึกษาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมีการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารจะมุ่งเน้นความสนใจด้านคุณภาพมากกว่าด้านปริมาณ การที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อเนื่องต่อสังคมว่าจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้กลายเป็นหลักประกันว่าผู้รับบริการจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดในมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งก็คือการประกันคุณภาพการศึกษานั้นเอง (Cheng, 1996: 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยขององค์กรอื่น ๆ ดังนี้ กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550: 114) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอุดรธานี มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพเกือบทุกปัจจัยอยู่ในระดับมากยกเว้นปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

2. การดำเนินการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนทุกแห่งในปัจจุบันได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงการปฏิรูปการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้มีทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งสถานศึกษาถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี ทำให้สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิมา พุฒตาลดง (2554: 88 - 92) พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 33 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันจะต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นนักบริหารมืออาชีพ มีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้นำองค์กรอื่นๆ ดังนี้ จิรภา วิชาชาญ (2550: 159) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันและครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลของปัจจัยที่ส่งผลในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 คือ ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X5) โดยมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.00 แสดงว่าความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญ

ที่จะช่วยให้เกิดผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งความผูกพันต่อองค์กร สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความรู้สึกผูกพันที่มีต่อองค์กรรวมถึงความสนใจต่อเป้าหมาย มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและมีความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความเชื่อ ยอมรับค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร มีเจตคติที่ดีที่จะทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Porter (2003: 129) ที่ว่าความผูกพันต่อองค์กรว่าสามารถพิจารณาในรูปของ ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะยังคงเป็นสมาชิกในองค์กรนั้น ความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถและ มีความเชื่อ ยอมรับค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านเทคโนโลยี แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน การนำเทคโนโลยีมาใช้ทั้งทางด้านงบประมาณและด้านบุคลากรในการให้ความสนับสนุนทาง

ด้านงบประมาณนั้นจะต้องให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ หรือ งบประมาณในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนการสนับสนุนงบประมาณทางด้านบุคลากรนั้น ต้องให้การสนับสนุนโดยจัดหางานบุคลากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงานมาให้พร้อม เมื่อได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารก็มีหน้าที่ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้งานอย่างทั่วถึงและเต็มประสิทธิภาพ สิ่งทีกล่าวมานี้จะช่วยให้อาคารเรียนมีประสิทธิภาพการบริหารงานเพิ่มขึ้น

2. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุดคือ ความผูกพันต่อองค์กร รองลงมาคือการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นสถานศึกษา ผู้บริหาร จึงควรสนับสนุนส่งเสริมปัจจัยดังกล่าวได้แก่ ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร ผู้บริหารควรเสริมสร้างให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีวัฒนธรรมขององค์กรที่มุ่งสู่คุณภาพ ออกแบบการบริหารให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม มีโอกาสได้ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินและปรับปรุงพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย จุดมุ่งหมายของการสื่อสารที่สำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจกัน ฉะนั้นการเล่นลิ้นหรือใช้กลยุทธ์เชิงภาษาจึงไม่ส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อเสริมสร้างผลการดำเนินงานโรงเรียนให้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจำแนกตามบริบทของชุมชนที่แตกต่างกัน เช่น ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง ชุมชนอุตสาหกรรม เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด และให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดอื่น เช่น กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษา สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น เป็นต้น

4. ควรจะมีการศึกษาในลักษณะนี้อีกโดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมแล้วค้นหา ทำการคัดเลือกเฉพาะตัวแปรบางคุณลักษณะ ที่ผู้วิจัยค้นพบว่ามีส่วนจำแนกความแตกต่างได้สูง แล้วเพิ่มตัวแปรอื่นที่คาดว่าจะมีส่วนในการจำแนกความแตกต่างของกลุ่มเพื่อให้อำนาจการจำแนกกลุ่มสูงมากขึ้น

5. ควรนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมกับสถานศึกษามากที่สุด

References

- Cheng, Y.C. (1996). *School Effectiveness and School-based Management: A Mechanic for Development*. London: Palmer Press.
- Jirapha Wichachan. (2007). *Factors Affecting Implementation of Internal Quality Assurance Center of Department of Non-Formal Education Distric West*. Master of Administration NakhonpaThom: Silpakorn University.
- Jumras Nongmak. (2001). *Practice of Educational Quality Assance*. Bangkok: Sunprinting.
- Kittiphong Hatrongjit. (2007). *Factors Affectings operations in Educational Quality Assance of College Under Office of Udon Education School Distric*. Master of Administration Udon: UdonThani Rajabhat University.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining sample size for research activitie," *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 608 – 609
- Ministry of education. (1999). *Proceeding of Quality Assurance*. Bangkok: Teachers' council Ladpao.
- Ministry of education. (2009). *The Secretariat Of The Teachers Council Of Thailand Education Reformation in decade by 2009-2018*. Bangkok: The Secretariat Of The Teachers Council Of Thailand.
- Office of the National Education Commission. (2000). *Proceeding of Internal Quality Assurance School for Prepared Exterior Quality Assance*. Bangkok: Pimdee.
- Pathima Phudtandong. (2011). *Factors Affectings Operations Success in Educational Quality Assance of School Office of the Vocational Education Commission in Kamphaeng Phet*. Master of Administration Kamphaeng Phet: Kamphaeng Phet Rajabhat University.
- Porter W., Lyman, Robert W. (2003). *Allen and Harold L. Angle. Organizational Influence Processes*. New York: M.E. Sharpe.

รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Good Governance Model for School Administrator's Performance: A Case study of Suwannaphumpittayapaisan School in Suwannaphum District, Roi – Et Province

ฉัตรมงคล พลภูงา¹, ฉลาด จันทรสมบัติ², อูรสา พรหมทา³

Chatmongkol Polpunga¹, Chalard Chantarasombat², U-rasa Promta³

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารและครูในการพัฒนารูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเป็นการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับกลาง คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลให้เกิดการนำไปใช้ที่เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาลเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรที่เหมาะสมและต่อเนื่อง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ความมุ่งหมายการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลและ 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร พื้นที่ในการวิจัยคือ โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มผู้ร่วมวิจัยคือผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งได้มาด้วยความสมัครใจ จำนวน 8 คน และครูจำนวน 132 คน เครื่องมือมี 2 ประเภทคือ 1)

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University.

² Associate Professor Dr., Development of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University.

³ Lecturer Dr., Development of Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University.

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางานได้แก่ คู่มือการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จการดำเนินงานหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย (1) แบบสัมภาษณ์(2) แบบบันทึกผลการปฏิบัติ (3) แบบประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จรูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาล (4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาล และ(5) แบบทดสอบความรู้หลักธรรมาภิบาล

ผลการวิจัย

1. โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดใช้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ในสภาพที่พร้อมในการปฏิบัติงาน แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการและมีรูปแบบที่เป็นระบบเพียงพอทำให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในบางครั้งอาจไม่ได้รับการยอมรับและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเท่าที่ควร 2. รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ มี 6 กิจกรรม ได้แก่ ศึกษาสภาพปัญหาและกำหนดประเด็นในการพัฒนา สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพทีมงาน การวางแผนแบบมีส่วนร่วม ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนา การประเมินผลและสรุปผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 21 กิจกรรมย่อย 3. เมื่อนำไปทดลองใช้พบว่าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นและครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: รูปแบบ, การมีส่วนร่วม, การพัฒนา, ธรรมาภิบาล

Abstract

Participation by the administrators and teachers in developing the model of good governance principle for school management, was to develop the participation process of medium level administrators, the chief of Learning Substance, and the teachers of Learning Substance by developing the good governance principle to be used concretely and congruently with context of

Suwannaphumpittayapaisan School for better work development than the present one as well as human development, work development, and organizational development appropriately and continuously. This research was Research and Development aimed to: 1) study the problem situation, 2) develop the model for using the good governance principle, and 3) evaluate the model for school administrators to use good governance principle in their work practice. The research area included the Suwannaphumpittayapaisan School, Suwannaphum District, Roi-et Province. The research team consisted of the school director, 5 assistant school directors, 8 chiefs of Learning Substance by volunteer, and 132 teachers. There were 2 kinds of instruments: 1) the instrument using for work development including the handbook in implementation for participation in using the good governance principle by school administrators, and the indicators of success in implementation for participation in the good governance principle by school administrators, and 2) the instruments using for data collection including: (1) the Interview Form, (2) the Action Record, (3) the Evaluation Form of Indicator for Success of the Model using the Good Governance Principle, (4) the Questionnaire of Satisfaction on using the Good Governance Principle, and (5) the Knowledge Test of Good Governance Principle.

The research findings found That:

1. The problem situation of good governance in work practice for school administrators of Suwanpoom-Pittaya-Paisan School, Suwanpoom District, Roi-ed Province, could be classified as follows: 1) The Legal Principle, 2) The Virtue Principle, 3) The Accountability Principle, 4) The Participatory Principle, 5) The Responsibility Principle, and 6) The Worthwhile Principle. There was ready situation for work practice. But, there were no sufficient administration and management as well as systematic pattern. As a result, sometimes the school administrators' work practices were not recognized and sufficient for administration and management as it should be.
2. The model for using the good governance in work practice of school administrators evaluated by experts, obtained the possibility, accuracy, propriety, and usefulness in "The Highest" level in 2 parts of major factors: 6 steps of Participatory Research including: the study of problem situation and

determination of issues for development, team building and potential development of team work, participatory planning, implementation according to plan as well as improvement and development, evaluation and conclusions as well as sharing, and implementation of learning activity implementation for 21 sub-activities. 3. When it was tried out, found that the chiefs of Learning Substance obtained better knowledge in good governance, and the teachers had satisfaction on school administrators' implementation based on good governance in "High" level. Besides, the school director, the assistant school directors, and the chiefs of Learning Substance evaluated the indicator of success in developing the usage of good governance principle, was in "Good" level.

บทนำ

สังคมไทยในอดีตได้มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (ประเวศ วะสี. 2547: 1) และในปัจจุบันสังคมไทยยังคงมีปัญหาทางด้านการบริหาร ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกลไกและการบริหารจัดการภายในประเทศของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน มีความไม่เหมาะสมเกิดขึ้นหลายประการ เช่น ภาครัฐหลายหน่วยงานใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างฟุ่มเฟือย และมีความไม่โปร่งใสในการลงทุนโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ระบบราชการขาดการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกฎ ระเบียบต่างๆ ที่ยังล้าสมัย ขาดความยืดหยุ่น เอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ข้าราชการขาดจิตสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ เกิดการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความ

โปร่งใส ทำให้นำไปสู่ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่รุนแรงในสังคมไทยซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจในกลางปี พ.ศ. 2540 (รัฐกร กลิ่นอุบล.2551: 1)การบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่า มีปัญหาที่เกิดจากการบริหารงานที่ผิดพลาด ไม่ก่อประโยชน์แก่ทางราชการ และบ่อยครั้งทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ส่วนราชการ และตัวบุคคล ทำให้มีการร้องเรียน ฟ้องร้อง ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ส่งผลเสียต่อบรรยากาศในการทำงานขององค์กร (สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย. 2544: 12-14)

ดังนั้นการแก้ไขวิกฤติและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานของการบริหารจัดการที่ดีอยู่ประสิทธิภาพ โดยอาศัยสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยทั้งภายใน

และภายนอก เพื่อสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good governance) มีระบบการตรวจสอบที่โปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับบทบาทภาครัฐและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน พัฒนาระบบข้อมูลและเสริมสร้างขีดความสามารถในการวางแผนและวิเคราะห์ (รัฐกร กลิ่นอุบล. 2551: 3) หลักธรรมาภิบาล เป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารงานภาครัฐ โดยเมืองคัมภีร์ประกอบที่สำคัญ คือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูง ในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น เพื่อรับประกันเรื่องจรรยาบรรณบงกชและ ความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานที่โปร่งใสให้มีคุณภาพสูงขึ้น ดังนั้น หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กรทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน (เกษม วัฒนชัย. 2546: 8)

จากการศึกษาและเข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนแต่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งทำให้เกิดการทำงานที่ยังไม่เป็นระบบและเกิดการทำงานที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันอีกทั้งบุคลากรในโรงเรียนยังมีความรู้ ความสามารถทักษะ ประสิทธิภาพในการทำงาน และวัฒนธรรมการทำงานแตกต่างกัน (สรุปบทเรียนการลงพื้นที่ศึกษาสภาพ โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด:

10 กันยายน 2555)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาได้มีรูปแบบที่เหมาะสมในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ปฏิบัติอย่างเป็นทางการและมีรูปธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพในการทำงาน และวัฒนธรรมการทำงานแตกต่างกันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถนำไปขยายผลการดำเนินงาน และวางแผน พัฒนางานในสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร
2. การพัฒนารูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร
3. การประเมินผลการใช้รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียน

สุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

1. พื้นที่เป้าหมายในการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้พื้นที่โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่ในการวิจัย โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

2.1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 9 คนประกอบด้วยผู้วิจัยหลัก คือ ผู้วิจัย, และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 132 คนประกอบด้วย ครูโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งเป็น 4 ช่วง ดังนี้
ระยะ 1 เตรียมความพร้อม คือ 1)ร่วมศึกษา

และวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน2) ร่วมกำหนดประเด็นการพัฒนา 3) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง 4) ศึกษาและสัมภาษณ์แหล่งที่ใช้หลักธรรมาภิบาลที่เป็นเลิศ

ระยะ2 สร้างรูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วนำมาพัฒนารูปแบบ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความ เป็นประโยชน์ของแผนการดำเนินงาน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

ระยะ3 ทดลองใช้รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 คนซึ่ง การวิจัยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มี 6 ขั้นตอน และการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 21 กิจกรรมย่อย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบบันทึกผลการปฏิบัติ3) แบบประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จการใช้หลักธรรมาภิบาล4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการ

ใช้หลักธรรมาภิบาล และ 5) แบบทดสอบ ความรู้หลักธรรมาภิบาล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางาน เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการทำงาน ได้แก่คู่มือการดำเนินงานรูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ การดำเนินงาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพ เครื่องมือได้แก่ อำนาจจำแนก (Item - total Correlation) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดใช้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ในสภาพที่พร้อมในการปฏิบัติงาน แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการและมีรูปแบบที่เป็นระบบเพียงพอทำให้การปฏิบัติงานของ

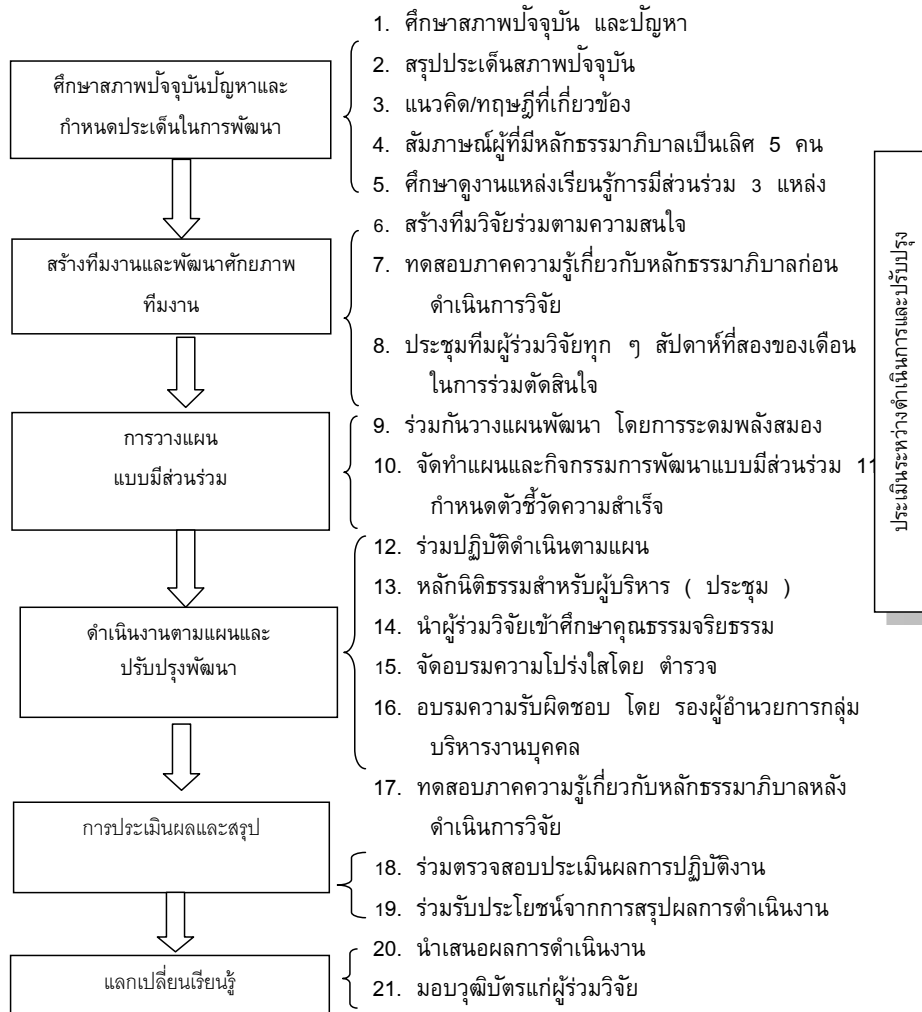
ผู้บริหารสถานศึกษาในบางครั้งอาจไม่ได้รับการยอมรับและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเท่าที่ควร

2. รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ มี 6 กิจกรรม ดังนี้กิจกรรมที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหากิจกรรมที่ 2 สร้างทีมงานและพัฒนา ศักยภาพทีมงาน กิจกรรมที่ 3 การวางแผนแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมที่ 4 ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนากิจกรรมที่ 5 การประเมินผลและสรุป และกิจกรรมที่ 6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตัวชี้วัดความสำเร็จการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงโดยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับดีและผลการประเมินความพึงพอใจการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังภาพประกอบ 1

การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) การดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเกิดการพัฒนาตนเอง คือ 1) มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2) มีการปฏิบัติพฤติกรรมตามตัวชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอยู่ในระดับดี และ 3) รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามือถือประกอบหลักอยู่ 2 องค์ประกอบ คือ การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) 6 ขั้นตอน และการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการ ทั้งร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน 21 กิจกรรมย่อยและผลการประเมินความพึงพอใจการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความพึงพอใจในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอ

สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดสามารถจำแนกออกได้ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ซึ่งมีสภาพที่พร้อมในการปฏิบัติงาน แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการและมีรูปแบบที่เป็นระบบเพียงพอทำให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในบางครั้งอาจไม่ได้รับการยอมรับและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเท่าที่ควร

2. ผลการพัฒนารูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน และ 21 กิจกรรมย่อยการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนิดา ลือปัญญา (2555: 47-49) ได้พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน และ 18 กิจกรรมย่อยโดยการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ ทำให้ได้กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น และรูปแบบจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีความเหมาะสม

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มี

ความเหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อม ผู้ร่วมวิจัยผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมเกิดการพัฒนาดตนเอง คือ 3.1 มีการปฏิบัติพฤติกรรมตามตัวชี้วัดความสำเร็จการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบไปด้วยตัวชี้วัดตามหลักหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และ 6) หลักความคุ้มค่า ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนการดำเนินงานจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมมี 21 กิจกรรมย่อย ผู้ร่วมวิจัย มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการดำเนินการทุกขั้นตอนจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ถึงแม้จะใช้เวลาในการดำเนินงาน 6 เดือน สอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กรชุมชนของฉลาด จันทรสุมภ์ดี (2547: 22-27) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ เมืองศรีประจักษ์ 5 ประการคือ 1) โครงการและกระบวนการทำงาน 2) การบริหารจัดการ 3) การบริหารงบประมาณและทรัพยากร 4) ผลประโยชน์ 5) การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร 3.2 รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดในการพัฒนาการ

ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้จริงมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 องค์ประกอบ คือ การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) 6 ขั้นตอน และการดำเนินงานจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการ ทั้งร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใน 21 กิจกรรมย่อย สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2548: 1-4) ในส่วนที่ว่าผลจากการนำเสนอผลงานการวิจัยคืนแก่โรงเรียนกับชุมชน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความพึงพอใจในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฉลาด จันทรสุมภ์ดี (2553: 66-69) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ขององค์กรชุมชนระเบียบแบบแผนวิธี คือประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มองค์กรชุมชนมีความพึงพอใจในการดำเนินการจัดการความรู้ขององค์กรชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัย

แห่งความสำเร็จของรูปแบบการจัดการความรู้
องค์กรชุมชน ประกอบด้วย 1) บุคคลมีความ
กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ 2) การใช้ภาวะผู้นำ
ของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย 3) ความสามารถ
ในการปฏิบัติงานตามบทบาทที่ผู้ร่วมวิจัย
4) การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยได้มีส่วนร่วม
ตั้งแต่เริ่มแรก 5) บรรยากาศในการทำงาน
แบบมีส่วนร่วม

6) กระบวนการเรียนรู้ควบคู่ด้วยวิธี
ปฏิบัติและ 7) มีกลไกขับเคลื่อน คือ ศูนย์
จัดการความรู้ขององค์กรชุมชนโดยสรุป รูปแบบ
การจัดการความรู้ขององค์กรชุมชน ที่ผ่าน
มาทดลองใช้และปรับปรุง พบว่า เป็นรูปแบบ
ที่มีความเหมาะสม องค์กรชุมชนมีระบบ
กลไกขับเคลื่อนการจัดการความรู้หนุนเสริม
การพัฒนาชุมชน บุคลากรเกิดการเรียนรู้
มีความเข้าใจ เชื่อมกัน สามารถดำเนินการ
จัดการความรู้ได้อย่างได้ผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการ
วิจัยไปใช้

1.1 ควรมีนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง

6 ข้อไปบูรณาการร่วมกันในการบริหารงาน
1.2 ควรนำเอาตัวชี้วัดความสำเร็จ
ไปใช้ปฏิบัติจริง

1.3 ควรมีส่วนร่วมแบบเต็มใจควรมี
8 ขั้นตอนคือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วม
วางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับ
ผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา ไปสู่ กลุ่ม องค์กรและสถาน
ศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันทำให้เกิด
เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ที่หลากหลายและ
เข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาในเรื่องการ
ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้
บริหารสถานศึกษาในระดับสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา

2.3 ควรมีส่วนร่วมแบบเต็มใจมี 8 ขั้น
ตอนคือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน
ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ
ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Reference

- Association of Secondary School Administrators in Thailand. (2001). **New Management Principle: Planning.**
- Chantarasombat, Chalard. (2003). **Building and Development of Community Organization Network for Self-Reliant.** Maharakham: Center of Learning Network and Promoting the Community Strength and Economic-based, Faculty of Education, Maharakham University,
- Chantarasombat, Chalard. (2003). **Nonformula Education Management.** Maharakham:
- Concluded Lesson. (2012). **Entering Suwannaphumpittayapaisan School Sub-district, Suwannaphum District, Roi-et Province.** Roi-ed: 10th September 2012, Department of Educational Administration. (2010). Faculty of Education, Maharakham University,
- Klinubon, Rattakon. (2008). **Factors affecting the Success in putting the Policy of Good Country Government into practice: A Case Study of Local Administrative Organization.** Master of Public Administration in Public Policy, Graduate School, Srinagarinwirote University,
- Leaupanya, Chanida. (2002). **Participatory Model between School and Community in Developing the Learning Center of Sufficiency Economy Economy: A Case Study of Naka Sub-district, Wapeepatoom District, Maharakham Province.** Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Maharakham University,
- Panich, Wijan. (2005). **Knowledge Management: A Practitioner Issue.** Tatata Publication Company: Bangkok:
- Wasee, Prawed. (2004). **Educational Reform based on Prof. Dr. Prawed Wasee's Viewpoint Bangkok: Four Printing Ltd, Wattanachai, Kasem. (2003). Good Governance: An Important Role of School Boards.** np.

การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

An Evaluation of the Master Degree Program in Educational
Administration (Revised 2011), Faculty of Education,
Mahasarakham University by CIPP Model

ธัชชัย จิตรนนท์¹, จิราพร วิชระโกชน์²

Thatchai Chittranun¹, Jiraporn Wicharapote²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษามหา
บัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ซึ่งประเมินใน
ด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริบท (Context) 2. ด้านปัจจัยป้อน (Input) 3. ด้าน
กระบวนการ (Process) และ 4. ด้านผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
มีจำนวน 886 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 275 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
ตัวแปรต้นได้แก่ อาจารย์ผู้สอน, นิสิต, มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต เครื่อง
มือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม 4 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า 1.
ผลการประเมินด้านบริบท โดยรวมเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) เมื่อ
พิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$) นิสิต ($\bar{X}=4.03$) และมหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.18$) มีความเห็นโดยรวม
อยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=3.69$) นิสิต

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Lecturer Department of Education Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Administration., Faculty of Education, Mahasarakham University

($\bar{X}=3.88$) และมหาบัณฑิต ($\bar{X}=3.96$) มีความเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวมเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.27$) นิสิต ($\bar{X}=3.86$) และมหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.03$) มีความเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4. ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.45$) มหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.26$) มีความเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.71$) มีความเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุป หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, รูปแบบการประเมิน CIPP Model

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the curriculum of the master degree program in Educational Administration (Revised 2011), Faculty of Education, Mahasarakham University, using the CIPP Model and evaluating in four dimensions: context, input, process, and product. The population in this research was 886 people and the sample was 275 people. The independent variables were lecturers, bachelor's degree students, master's degree students, and superiors whose subordinates with master's degree students. The instruments were four questionnaires.

The results were as follows:

1. The evaluation of the curriculum in context, there was a high level of appropriateness ($\bar{X}=4.26$). When considering each of the following variables, the research found that the opinions of lecturers ($\bar{X}=4.58$) was highest agreement level while the opinions of bachelor's degree students ($\bar{X}=4.03$) and master's degree students ($\bar{X}=4.18$) were just high agreement level. 2. The evaluation of

the curriculum in input, there was a high level of appropriateness ($\bar{X}=3.84$). When considering each of the following variables, the research found that the opinions among lecturers ($\bar{X}=3.69$), bachelor's degree students ($\bar{X}=3.88$), and master's degree students ($\bar{X}=3.96$) were at a high agreement level. 3. The evaluation of the curriculum in process, there was a high level of appropriateness ($\bar{X}=4.05$). When considering each of the following variables, the research found that the opinions among lecturers ($\bar{X}=4.27$), bachelor's degree students ($\bar{X}=3.86$), and master's degree students ($\bar{X}=4.03$) were at a high agreement level. 4. The evaluation of the curriculum in product, there was a high level of appropriateness ($\bar{X}=4.47$). When considering each of the following variables, the research found that the opinions of lecturers ($\bar{X}=4.45$) and master's degree students ($\bar{X}=4.26$) were high agreement level while superiors whose subordinates with master's degree students ($\bar{X}=4.71$) was highest agreement level.

In conclusions, the curriculum of the master degree program in Educational Administration (Revised 2011), Faculty of Education, Mahasarakham University, there were high agreement levels in context, input, and process while product was the highest agreement level.

Keywords: An Evaluation, CIPP Model

บทนำ

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับการศึกษาแล้วช่วยกันพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงกำหนดไว้ว่า การศึกษาเป็นหน้าที่ของรัฐฝ่ายบริหารรัฐ คือรัฐบาลทุกรัฐบาลจึงต้องการจัดการศึกษาอย่างดีที่สุด อย่างไรก็ตามการใช้การศึกษา

เพื่อพัฒนาบุคคลไปสู่การพัฒนาบ้านเมืองควรจะต้องแน่ใจก่อนว่า การศึกษานั้นมีคุณภาพจริงเพราะถ้าการศึกษาไม่ดี การพัฒนาย่อมไม่ได้ผลตามต้องการ (ภิญโญ สาร. 2542: 3) การศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีพันธกิจหลักคือ งานสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ งานวิจัย งานบริการวิชาการแก่สังคม และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่

มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเข้าใจในตนเองและการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เป็นการต่อยอดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2541: 3)

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เมื่อกล่าวถึงการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม จำเป็นจะต้องกล่าวถึงหลักสูตรควบคู่กันไปด้วยเสมอ การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ถ้าปราศจากหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด ในการจัดการศึกษาหลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นเป้าหมายของการศึกษาว่า ต้องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรของประเทศไปทางใดและอย่างไร นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเสมือนเข็มทิศช่วยชี้ทางให้ครูสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามต้องการ ทั้งนี้ เพราะหลักสูตรก็คือ แผนงานที่จัดให้มีการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ถ้าแผนงานไม่ดี การจัดการเรียนรู้อาจจะไม่ดีไปด้วย (ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. 2545: 1)

ภาควิชาการบริหารการศึกษา เป็นหน่วยงานสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีพันธกิจหลัก คือ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นเลิศในการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาในระดับอาเซียน เพิ่มขีดความสามารถใน

การสร้างนักบริหารการศึกษามืออาชีพให้แก่ประเทศ และสร้างเครือข่ายวิชาการ การวิจัย และเครือข่ายการพัฒนาศาสตร์ทางการบริหารร่วมกับองค์กรทางการศึกษาอื่น มีภาระงานครอบคลุมสอดคล้องกับคณะและมหาวิทยาลัย กล่าวคือ มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่มีความเป็นเลิศด้านการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาในระดับอาเซียน โดยเป้าหมายที่มุ่งหวังคือสามารถพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศด้านการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาในระดับอาเซียนเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการสร้างนักบริหารการศึกษามืออาชีพให้แก่ประเทศชาติและสามารถสร้างเครือข่ายวิชาการ เครือข่ายการวิจัย และเครือข่ายการพัฒนาศาสตร์ทางการบริหารร่วมกับองค์กรทางการศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างการบริหารงานภาควิชาการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน จำนวนบุคลากรปีการศึกษา 2556 ภาควิชาการบริหารการศึกษามี อาจารย์ข้าราชการ จำนวน 7 คน อาจารย์พนักงานสายวิชาการ จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ 1 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน การจัดการศึกษาของภาควิชาฯ ได้จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อติดตามการตรวจสอบประเมินผลการ

ดำเนินงานตามภารกิจหลักของภาควิชาฯ โดยมุ่งเน้นให้การกำหนดระบบกลไกหลักในการควบคุม (Quality Control) การตรวจสอบ (Quality Auditing) และการประเมิน (Quality Assessment) ทั้งทั้งองค์กร (ภาควิชาการบริหารการศึกษา 2554: 2-5)

การประเมินหลักสูตรครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกการประเมินแบบ CIPP (CIPP Model) ของStufflebeam ซึ่งหลักการประเมินด้วยรูปแบบการประเมินแบบ CIPP นี้ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์สำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ โดยการประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่างๆ เริ่มตั้งแต่ด้านบริบท (Context: C) ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านปัจจัยป้อน (Input: I) ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน วัสดุการศึกษา สื่อ ตำราเรียน และสถานที่เรียน ด้านกระบวนการ (Process: P) ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ด้านผลผลิต (Product: P) ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานภาวะผู้นำ ความสามารถในการใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการปรับตัวการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล ความรู้ความสามารถพิเศษที่ผ่านมาได้มีผู้ศึกษาการประเมินหลักสูตร สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลักสูตรปรับปรุง 2539 แต่เนื่องจากได้มีปรับปรุงหลักสูตรล่าสุด เมื่อปี พ.ศ. 2554 ซึ่งเปิดการเรียนการสอนในระดับมหาบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะขยายการดำเนินงานให้กว้างขวางออกไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินหลักสูตร (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารได้ทราบผล และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model (Stufflebeam, 1985: 151-2-6) ซึ่งประเมินในด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบริบท (Context) ประกอบด้วย
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input) ประกอบด้วย
3. ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย
4. ด้านผลผลิต (Product) ประกอบด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีจำนวน 886 คน จำแนกได้ดังนี้

1.1 อาจารย์ผู้สอนประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 12 คน

1.2 นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2555 - 2556 จำนวน 287 คน

1.3 มหาคณบดีสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2553-2554) 402 คน

1.4 ผู้บังคับบัญชาของมหาคณบดีสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 185 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 275 คน จำแนกได้ดังนี้

2.1 อาจารย์ผู้สอนประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 12 คน ซึ่งใช้ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2555 - 2556 จำนวน 86 คน

2.3 มหาคณบดีสาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2553-2554) 121 คน

2.4 ผู้บังคับบัญชาของมหาคณบดีสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 56 คน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของมหาคณบดีในข้อ 2.3

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้นได้แก่

3.1.1 อาจารย์ผู้สอน

3.1.2 นิสิต

3.1.3 มหาคณบดี

3.1.4 ผู้บังคับบัญชาของมหาคณบดี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ติดต่อขอรับหนังสือจากฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม

2. เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวจากฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไปดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ นิสิต มหาคณบดี ด้วยตนเอง

e-mail และ Facebook ส่วนผู้บังคับบัญชามหาวิทยาลัย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามโดยให้มหาวิทยาลัย เพื่อส่งต่อไปให้ผู้บังคับบัญชามหาวิทยาลัยต่อไป

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามจากคืนจากทุกกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบและทำการวิเคราะห์โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม บนที่กลงในแบบฟอร์มที่จะใช้วิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติที่กำหนดไว้

5. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการจัดกลุ่มและนำเสนอเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นิสิต มหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิต โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, $S.D.=0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท โดยรวมเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.67$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นโดยรวมว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ใน

ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $S.D.=0.53$) นิสิต ($\bar{X}=4.03$, $S.D.=0.75$) และมหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.18$, $S.D.=0.72$) มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, $S.D.=0.81$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=3.69$, $S.D.=0.80$) นิสิต ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.82$) และมหาบัณฑิต ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.82$) มีความเห็นโดยรวมว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวมเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=0.77$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.27$, $S.D.=0.75$) นิสิต ($\bar{X}=3.86$, $S.D.=0.81$) และมหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.03$, $S.D.=0.77$) มีความเห็นโดยรวมว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.52$) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.40$) มหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.69$) มีความเห็นโดยรวมว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิต ($\bar{X}=4.71$, $S.D.=0.52$) มีความเห็นโดยรวมว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุป หลักสูตรการศึกษามหา

บัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ด้านบริบท

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, $S.D.=0.64$) แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนดได้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรและสภาพสังคมปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมและสำนึกในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ พร้อมทั้งมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ตราชู (2545: 233) พบว่า ควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจน และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้นักศึกษารู้จักคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาเป็น โดยให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งควรศึกษาข้อมูลจากสภาพความเป็นจริงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

1.2 โครงสร้างหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, $S.D.=0.68$) แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรในหมวดวิชาและกลุ่มวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชาที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา แผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาตลอดหลักสูตร ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร 2 ปี และจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 136 หน่วยกิต มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐณี นวลสกุล (2548: 82) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) การเปรียบเทียบโครงสร้างของหลักสูตรกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่า มีจำนวนหน่วยกิตรวม 150 หน่วยกิตสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตรวมมากเกินไปจนความจำเป็นเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 1 มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์พื้นฐานในวิชาชีพเป็นอย่างดีและข้อ 2 สามารถนำความรู้ในด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ร่วมกันได้ นอกจากนี้ อาจารย์ นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่างานโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, $S.D.=0.71$) แสดงให้เห็นว่า เนื้อหารายวิชาครอบคลุม มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการจัดลำดับ เนื้อหารายวิชาได้เหมาะสม เนื้อหารายวิชา มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นองค์ความรู้ใหม่และมีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน และเนื้อหารายวิชาเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานจริงและพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัส สุวรรณเวลา (2540: 142) พบว่า หลักสูตรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร การวางวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีผลโดยตรงกับโครงสร้างของหลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสะท้อนวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)

2.1 นิสิต

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, $S.D.=0.78$) แสดงให้เห็นว่า นิสิตมีพื้นฐานความรู้เพียงพอกับการศึกษาในหลักสูตร นิสิตมีความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบต่อการเรียนการสอน มีความภาคภูมิใจและ

มั่นใจในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ ศิริสรหรือรณ (2549: 81) ที่พบว่า นิสิตที่เข้าศึกษาเป็นนิสิตที่มีความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาและมีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน

2.2 อาจารย์ผู้สอน

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, $S.D.=0.73$) แสดงให้เห็นว่าอาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในวิชาที่สอนมีความสามารถและเทคนิควิธีการสอนที่ดี ให้คำแนะนำปรึกษา นิสิตด้านการเรียนกิจกรรม และด้านการทำวิจัย ส่งเสริมให้นิสิตคิดวิเคราะห์และกล้าแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนิสิตสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนิ นวลสกุล (2548: 52-53) พบว่า อาจารย์มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สอนตรงตามวิชาที่สอน มีเทคนิคการสอนที่ดี สามารถปรับกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น

2.3 วัสดุการศึกษา สื่อ ตำราเรียน และสถานที่เรียน

จากผลการวิจัยพบว่า วัสดุการศึกษา สื่อ ตำราเรียน และสถานที่เรียนโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, $S.D.=0.93$) แสดงให้เห็นว่าวัสดุประกอบการ

เรียนการสอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชา วัสดุการศึกษา เครื่องมือ อุปกรณ์ทันสมัย มีการปรับปรุงพัฒนาเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา มีแหล่งการเรียนรู้ และการสืบค้นผ่านเครือข่ายจำนวนเพียงพอ ห้องเรียนบรรยายมีขนาดเหมาะสมสามารถบรรจุคนได้เพียงพอ สถานที่เรียนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น แสง ระบบระบายอากาศ เสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสร้อย เลหาพันธ์ (2552: 65-66) พบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัย อุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอต่อผู้เรียน

3. ด้านกระบวนการ (Process)

3.1 การจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, $S.D.=0.73$) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรรายวิชา มีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน

เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการพัฒนา และแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมศรี ไชยศรี, สุรพล บัวพิมพ์ และสุนทรี คนเที่ยง. (2543: 5-8) กล่าวว่า การเรียนการสอนควรให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทันสมัยเหมาะสมกับกาลเวลา เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนเนื้อหาสาระตามความสนใจและความจำเป็นให้มีโอกาสศึกษาเชื่อมโยงวิชาความรู้กับประสบการณ์จริงในชีวิต ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและใช้เทคโนโลยีเพื่อโอกาสการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น สอนให้คิดวิเคราะห์ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นการมีประสบการณ์ตรง ทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ส่งเสริมการคิด และการทำงานร่วมกันอย่างเป็นอิสระ จัดประสบการณ์ที่ฝึกพฤติกรรมและความคิดแบบประชาธิปไตย การจัดการเรียนในวิชาเฉพาะด้านให้มีส่วนที่ส่งเสริมการวิเคราะห์ จากต่างสาขาวิชา มีการประเมินการเรียนการสอนด้วยวิธีการหลากหลายและตรงสภาพจริง และใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้อการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ

3.2 การวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.74$) แสดง

ให้เห็นว่าการวัดและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอนและเนื้อหาวิชา เครื่องมือและวิธีการ ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนนำผล จากการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงวิธีการ การสอนการให้คะแนนของอาจารย์ผู้สอนมี มาตรฐานและมีความยุติธรรม ตรวจสอบได้ นิสิตมีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์ ผู้สอน นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ วัดและประเมินผลด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยอุทุมพร จามรมาน (2541: 13) พบว่า การวัดผลของอาจารย์ต้องสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ในการสอนและหาเทคนิค การวัดผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การสอนและกระบวนการจัดการเรียน การสอน การวัดผลเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ สู่ทั้งตัวนักศึกษาและอาจารย์ว่าข้อบกพร่อง ในด้านใด เพื่อปรับปรุงตัวเองเป็นระยะ ๆ ดัง ที่สมนึก ภักดิ์ทิพย์ (2546: 7) สรุปว่าการ วัดผลเป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพการ เรียนการสอนว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วาง ไว้หรือไม่หากการวัดผลพบว่าไม่เป็นไปตามที่ กำหนดต้องมาพิจารณาว่ากระบวนการในชั้น ตอนใดที่บกพร่อง การวัดผลจึงต้องทาตลอด เวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็น กระบวนการขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอน

3.3 การบริหารหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหาร หลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.74$) แสดงให้เห็น

ว่าแผนการศึกษาในหลักสูตรมีความชัดเจน และมีการปฏิบัติเป็นไปตามที่กำหนด การ จัด แผนการเรียนในแต่ละภาคการศึกษา การ จัดรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษามีความ เหมาะสมกับหลักสูตร ในด้านสื่อการเรียน การสอนอย่างเพียงพอสอดคล้องกับการ ใช้งานในสภาพปัจจุบันและเนื้อหาวิชา อุปกรณ์ คุรุภัณฑ์ในการเรียนการสอนมี คุณภาพสามารถใช้งานได้ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพนิสิตในด้านต่าง ๆ สภาพ แวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มี ระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตเพียงพอ มี แหล่งข้อมูลทุนการศึกษาและการศึกษาต่อ มี เอกสารประกอบการสอนและปฏิบัติการ เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐ นิ นวลสกุล (2548: 106-107) พบว่าการ บริหารหลักสูตรมีคณะกรรมการประจำคณะ ทาหน้าที่กำกับดูแลให้คณาจารย์ปรึกษาและ ควบคุมคุณภาพ มีการประชุมคณะกรรมการ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น มีกฎระเบียบและแนวทาง การปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีระบบและเกณฑ์ การรับเข้าศึกษาที่ดี ทาให้รับผู้มีความรู้ความ สามารถเพียงพอและมีพื้นฐานที่จะศึกษาต่อ ในระดับปริญญาตรี มีกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ เอื้อต่อการศึกษา มีห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ ศูนย์คอมพิวเตอร์ที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ บริการอย่างเพียงพอ

4. ด้านผลผลิต (Product)

4.1 ประสิทธิภาพของมหาบัณฑิต ในด้านวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของมหาบัณฑิตในด้านวิชาการโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($X=4.72$, $S.D.=0.56$) แสดงให้เห็นว่ามหาบัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎีในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีความรู้ในสาขาวิชาในระดับเท่าเทียมกันกับมหาบัณฑิตในสาขาวิชาเดียวกันที่จบจากสถาบันการศึกษาอื่น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และบัณฑิตมีความสามารถในการนำความรู้ในสาขาวิชาไปใช้ในการประกอบอาชีพและประยุกต์ใช้งาน

4.2 ประสิทธิภาพของมหาบัณฑิตในด้านวิชาชีพ

จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของมหาบัณฑิตในด้านวิชาชีพโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($X=4.76$, $S.D.=0.49$) แสดงให้เห็นว่ามหาบัณฑิตสามารถในการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาและสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เกี่ยวกับวิชาชีพได้อย่างคล่องแคล่ว และมหาบัณฑิตมีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ

4.3 ประสิทธิภาพของมหาบัณฑิตในด้านทักษะการทำงาน

จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบัณฑิตในด้านทักษะการทำงานโดยรวมมี

ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($X=4.65$, $S.D.=0.52$) แสดงให้เห็นว่ามหาบัณฑิตปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา สามารถสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาสามารถใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน และมีความสามารถในการบริหารจัดการงานที่รับผิดชอบ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ พรสีมา (2543: 30) กล่าวว่า การสอนคิดเป็นวิชาที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพราะความสามารถทางความคิดจะนำไปสู่พัฒนาการด้านอื่น ไม่รู้จบ ผู้เรียนสามารถนำความคิดไปประยุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษาวิชาต่างๆ และใช้ความสามารถทางความคิดในการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงเห็นได้ว่า นอกจากความสามารถในการปฏิบัติงานในวิชาชีพแล้วยังต้องมีการส่งเสริมให้บัณฑิตและมหาบัณฑิตมีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 ควรนำผลการประเมินหลักสูตรเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยจากการศึกษาวิจัย แบ่งข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรการ

ศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง 2554 เป็นระยะๆ เพื่อจะได้ทราบถึงการบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของนิสิตว่าเป็นไปในทิศทางใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหลักสูตร ให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับปัจจุบันให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

Reference

- Chomphun Kunchon at Ayuthaya. (1987). Documents relating to curriculum development. 2nd edition. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Department of Educational administration. (2011). Strategic Plan Department of Educational administration 2011-2022. Mahasarakham: Faculty of Education 2-5 ; July, Mahasarakham University.
- Department of Educational administration. (2011). Master of Education Department of Education administration (Program in 2011). Mahasarakham: Faculty of Education Mahasarakham University.
- Jaras suwanwela and et. (1997). On Higher Education. Bangkok: printer of Chulalongkorn University.
- Nutthinee Nuansakul. (2005). An Evaluation of the Science Program (Kasetsart) (Revised 1992) Of Ubon Ratchathani University. Thesis graduate studies Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Phinyo Sathon. (1999). "An Evaluation for Education Development," Of curriculum development 12(7): 2-7 ; October.
- Office Board of Education. (2008). Guide to quality assurance within academy Higher Education revised Edition. Bangkok: printing.

- Saran Laohaphan. (2009). *An Evaluation Master of Education Department of Sociology 2538 AD Khon Kaen University*. Thesis Khon Kaen: Khon Kaen University.
- Sermsree Chaisorn. (1996). *Curriculum System - Teaching*. Chiang Mai: Phrasing Printing Somnuk Phatthiyatane. (2003) *An Evaluation for Bachelor of Science Public Health (Up to 2 years) Faculty of Pharmacy and Health Sciences Mahasarakham University*. Mahasarakham: Department of Research and Development Faculty of Education Mahasarakham University.
- Somboon Sirisunhiran (2006). *An Evaluation for Master of Arts Department of Public Administration Faculty of Social Sciences and Humanities Mahidol University*. Thesis Nakorn Pathom ; Mahidol University.
- Stufflebeem Danial L. (1971). "Education Evaluation and Decision Making," *Education Evaluation: Theory and Practice*. p 128 – 142. Belmont, California: Wadsworth Publishing Company.
- Uthumphon Jamonman. (2002). *Evaluation Guide Training Program*. Bangkok: Faculty of Education Chulalongkorn University.
- Waraporn Trachoo. (1999). *An Evaluation for Bachelor of Engineering Department of Industrial Engineering (Revised) 2537 AD Of King Mongkut's University of Technology Thonburi*. Thesis graduate studies Bangkok: Srinakharinwirot University.

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน

The Administrative Model for Students Assistant Process in the School under the Primary Educational Service Area Office.

กิตติศักดิ์ ศิวินา¹, จิณณวัตร ปะโคทั้ง², พงษ์ธร สิงห์พันธ์³

Kittisak Sivina¹, Jinnawat Pakotung², Phongthorn Singpan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และ 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน การวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลคือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษาจำนวน 363 คน เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและคู่มือการใช้รูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ วิเคราะห์

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Ph.D. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

² Assistant Professor Dr., of Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

³ Lecturer Dr., Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาที่พบคือ การนิเทศ กำกับติดตาม สภาพความต้องการคือ การนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยคือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ได้แก่ 1) ภาวะความสำเร็จ 2) พันธกิจ และ 3) เป้าประสงค์ องค์ประกอบหลักที่ 2 บังจายนำเข้า ได้แก่ 1) ผู้บริหารเป็นผู้นำ 2) ครูมีเจตคติที่ดีมีความสามารถ 3) มีสื่อเครื่องมือและนวัตกรรม องค์ประกอบหลักที่ 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) การวางระบบการบริหารระบบดูแล 2) การดำเนินการตามระบบดูแล 3) การวางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) การนิเทศกำกับติดตามประเมินผล และ 6) การผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 4 ผลผลิต ได้แก่ 1) การพิทักษ์ปกป้องคุ้มครอง 2) การส่งเสริมทักษะชีวิต 3) ความสามารถในการปรับ และ 4) การพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 5 การประเมินผล ได้แก่ 1) ประเมินบังจายนำเข้า 2) ประเมินกระบวนการ และ 3) ประเมินผลผลิต องค์ประกอบหลักที่ 6 ย้อนกลับปรับปรุง ได้แก่ 1) ปรับปรุงบังจายนำเข้า 2) ปรับปรุงกระบวนการ และ 3) ปรับปรุงผลผลิต องค์ประกอบหลักที่ 7 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ ได้แก่ 1) ผู้บริหารและทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ให้การสนับสนุน ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเจตคติที่ดี มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียน และ 3) ภาควิชาการดำเนินการดำเนินงานทุกคณะมีการประสานกันอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. การประเมินรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 4. การนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนแสดงความสัมพันธ์

ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย มีระบบการย้อนกลับปรับปรุงการนำเสนอด้วย แผนภูมิสามารถสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

Abstract

The general purpose of the research is to present student care system management model in schools. The specific purposes are 1) to study the present circumstances and the needs in student care system management in schools, 2) to construct a student care system management model in schools, 3) to evaluate a student care system management model in schools and 4) to present a student care system management model in schools. The research methodology consists of four steps. The first one is to study the present circumstances and needs in student care system management in schools. The 363 informants are school administrators, teachers who are responsible for a student care system and advisers. The research instrument used for collecting data is questionnaire. The data was statistically analyzed using mean and standard deviation. The second group of informants for the first step is three best practices schools. The data was collected by an observation and interview. The data was analyzed using content analysis. The second step is to construct a student care system management model and the manual for using the model. The informants of this step are 9 specialists. The data was collected by suitability evaluation form and possibility evaluation form and statistically analyzed using mean and standard deviation. The third step is to evaluate a student care system management model suitability and possibility. The informants are 17 specialists. The data was collected by suitability evaluation form, possibility evaluation form and usefulness evaluation form and was statistically analyzed using mean and standard deviation. The fourth step is to present a student care system management model. The informants are 21 specialists. The data was collected by focus group discussion and was analyzed using content analysis.

The research results are concluded that:

1. The overall image of operating conditions of a student care system management in schools is at high level. The problems found are coaching, supervision and following up. The need conditions are seriously and continuously student care system. 2. A student care system management model consists of seven main elements and minor elements. The first is 1) images of successful, 2) missions and 3) goals. The second is inputs which are 1) leadership of the school administrator, 2) teachers' good attitudes and capacity, 3) and media and innovation. The third is processes which are construction of 1) the setting up of system, 2) the system operation, 3) the setting up of work system and school guidance activity, 4) communities' and parents' cooperation, 5) coaching, mentoring and evaluation and 6) supporting of a student care system. The fourth is products which contain 1) protection, 2) promoting life skills education, 4) adaptation ability, 5) students' all around abilities development. The fifth is evaluations which are 1) input evaluation, 2) process evaluation, and 3) product evaluation. The sixth is feedbacks and improvement which are 1) input improvement, 2) process improvement and 3) product improvement. The seventh is success conditions which are 1) school administrators and teachers are aware of students care system importance, 2) school administrators and teachers support and have good attitude toward students care system and 3) school associate fellows work together in order to provide knowledge and necessary skills that are useful for student care system. 3. The suitability evaluation, possibility evaluation and usefulness evaluation of a student care system management model in schools are rated overall at the highest level. 4. The presentation of a student care system management model in schools to the specialists was released that the structure of the model are suitable and well organized. The model has presented the relations of major and minor elements. Moreover, the model also consists of feedback system and chart in order to enhance clearly understanding and efficiency implementation.

Keywords: Administrative Model, Student Care System, The Primary Education Service Area Office

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542: 5) กำหนดในความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 16) เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โรงเรียนจึงแบ่งโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานงบประมาณและฝ่ายบริหารทั่วไปซึ่งฝ่ายบริหารงานทั่วไปถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีวินัยคุณธรรมจริยธรรมและการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวนโยบายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียน เช่นครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาครูแนะแนว และนอกโรงเรียนเช่นผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่าย

ดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียนรวมถึงวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ เช่น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียนอย่างมีคุณภาพอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ในโรงเรียนทุกโรงเรียนโดย การดำเนินงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครู มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรู้การเปลี่ยนแปลงและสามารถหาวิธีป้องกันหรือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ทันการณ์ เนื่องจากทุกปัญหาล้วนมีสาเหตุและไม่ได้เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่เป็นการสั่งสมประสบการณ์ที่มีผลเชิงลบต่อพฤติกรรม ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก การกระทำถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้น ปัญหาก็จะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นยากแก่การแก้ไขในที่สุดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาและ 5) การส่งต่อ ซึ่งทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการและวางแผน 2) ด้านการดำเนินงานและติดตาม 3) ด้านการประเมินผลและ 4) ด้านรายงานผลสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อการตรวจสอบการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการและมาตรฐานด้านปัจจัย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้การสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาและได้จัดทำมาตรฐานและตัวชี้วัดชั้น 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) และ มาตรฐานด้านผลผลิต (Output)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำจะต้องให้ความสำคัญในทุกๆ ด้านเช่น ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการติดตาม กำกับนิเทศ และด้านการประเมินผล เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมสุขภาพจิตที่จะส่งผลให้นักเรียนมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกายสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่สงบสุข ให้สมกับคำว่า “เก่ง ดี และมีความสุข” ผู้วิจัย

จึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพ 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านปัจจัย ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตามมาตรฐานคุณภาพและตัวชี้วัดระบบการดูแล ของกรมสุขภาพจิต คือ 1) มาตรฐานด้านผลผลิต (Output) 2) มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) และ 3) มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) ศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้านคือ 1) การเตรียมและวางแผนดำเนินงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การนิเทศ กำกับติดตาม และ 4) การประเมินผล

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาสังกัดเขตตรวจราชการที่ 14 จำนวน 3,840 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาสังกัดเขตตรวจราชการที่ 14 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 363 คน

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเครื่องมือได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาจำนวน 363 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ศึกษาเชิงคุณภาพด้านการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ (Best practices) ด้านการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 3 แห่งเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2.2 ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการร่างรูปแบบ การตรวจสอบร่างรูปแบบ จัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบและประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ประกอบด้วย 3 ส่วนคืออาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความ

คิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมความเป็นไปได้ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้มีการดำเนินการตามรูปแบบสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารการศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เครื่องที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4 ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 21คน ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารการศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง(Purposive selection) เครื่องมือได้แก่ เอกสารการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 1 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 4.22$) ปัญหาที่พบคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม มีความต้องการด้านการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบด้านการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน(Best practices) พบว่าทั้ง 3 โรงเรียนมีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดสามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้

2. รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักและ 24องค์ประกอบย่อยดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ภาพความสำเร็จ มี 3 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) วิสัยทัศน์คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมและผ่านมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนด 2) พันธกิจคือ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมบริหารผ่านมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดและ 3) เป้าประสงค์คือ การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านผ่านการประเมิน

ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนด องค์ประกอบหลักที่ 2 ปัจจัยนำเข้า มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผู้บริหารเป็นผู้นำ 2) ครูมีเจตคติที่ดีมีความสามารถ และ 3) มีสื่อเครื่องมือและนวัตกรรม องค์ประกอบหลักที่ 3 กระบวนการ มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) วางระบบการบริหารระบบดูแล 2) ดำเนินการตามระบบดูแล 3) วางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) การนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล และ 6) การผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 4 ผลผลิต มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองนักเรียน 2) การส่งเสริมทักษะชีวิตความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน 3) การพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 5 การประเมินผลมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การประเมินปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยประเมินความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ประเมินเจตคติที่ดีและความสามารถของครูและประเมินการมีสื่อเครื่องมือและนวัตกรรมของสถานศึกษา 2) การประเมินกระบวนการประกอบด้วย ประเมินการวางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเมินการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเมินการวางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว ประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประเมินการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล ประเมินการผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) การประเมินผลผลิตประกอบด้วยประเมินการ

พิทักษ์ปกป้องคุ้มครองนักเรียน ประเมินการส่งเสริมทักษะชีวิตความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ประเมินการพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 6 ย้อนกลับปรับปรุง มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ปรับปรุงปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยปรับปรุงผู้บริหาร ปรับปรุงครู ปรับปรุงสื่อเครื่องมือและนวัตกรรม 2) ปรับปรุงกระบวนการประกอบด้วย ปรับปรุงการวางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรับปรุงการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรับปรุงการวางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว ปรับปรุงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ปรับปรุงการนิเทศกำกับติดตาม ปรับปรุงการผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ปรับปรุงผลผลิต ประกอบด้วย ปรับปรุงการพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองนักเรียน ปรับปรุงการส่งเสริมทักษะชีวิตความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ปรับปรุงการพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 7 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผู้บริหารและทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้การสนับสนุน ประกอบด้วย ผู้บริหารตระหนักให้ความสำคัญให้การสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ทุกฝ่ายตระหนักให้ความสำคัญให้การสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ 2) ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญของระบบดูแล

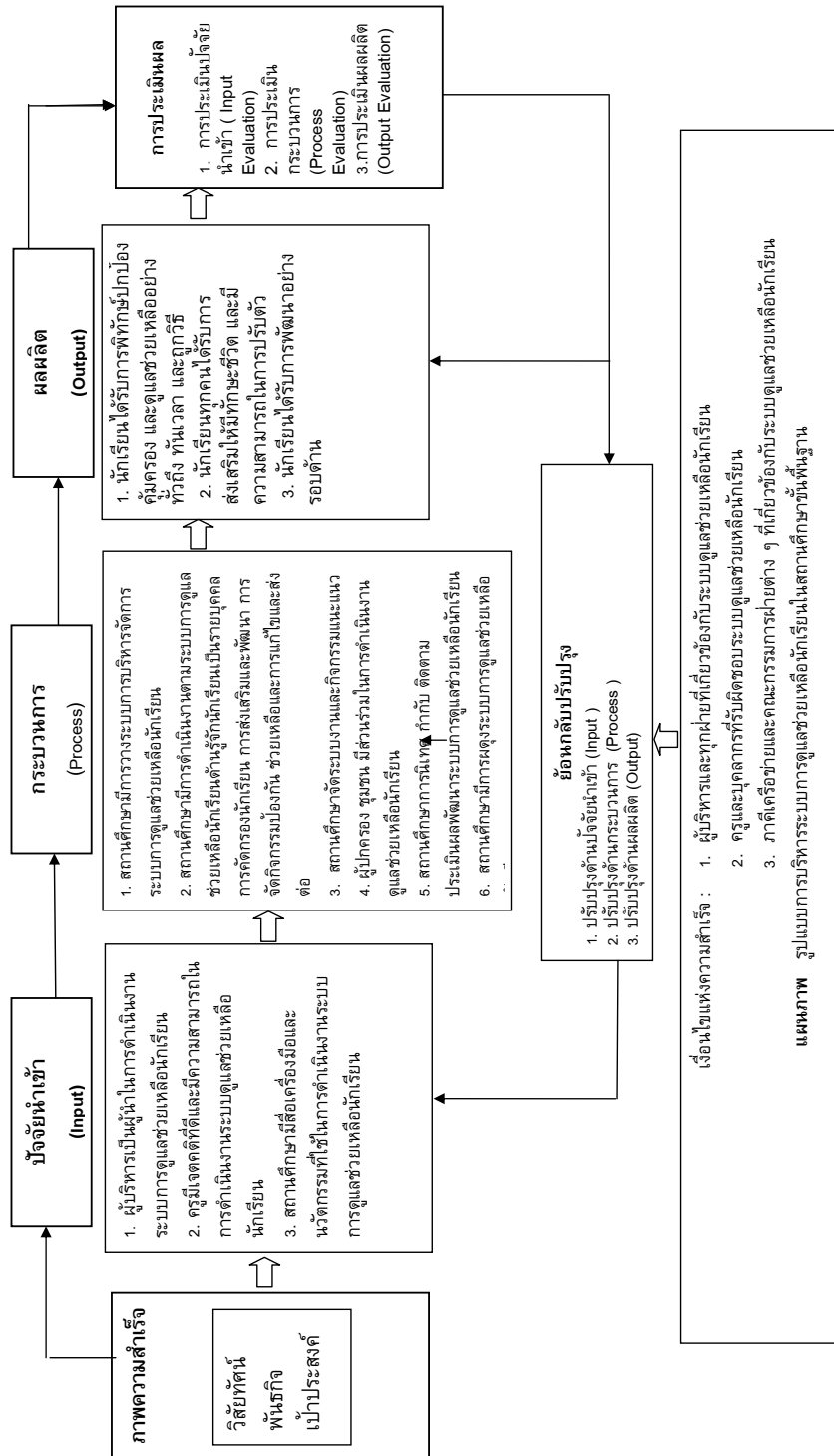
ช่วยเหลือนักเรียนมีเจตคติที่ดี มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียน ประกอบด้วยครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งตระหนักในความสำคัญมีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านครูที่ปรึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้รับการอบรมให้ความรู้และทักษะเผยแพร่ข้อมูลให้ความรู้ ทักษะเบื้องต้นแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนและจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ คณะกรรมการคณะทำงานมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ และ 3) ภาควิชาหรือฝ่ายคณะกรรมการดำเนินงานทุกคณะมีการประสานกันอย่างใกล้ชิดให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย คณะกรรมการคณะทำงานมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ มีเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนระบบดูแลช่วย

เหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้านอย่างเป็นรูปธรรม

3. การประเมินรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.69$)

4. การนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสมมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย มีระบบการย้อนกลับปรับปรุง การนำเสนอด้วยแผนภูมิสามารถสื่อสารได้เข้าใจชัดเจนเพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวสามารถแสดงเป็นแผนภาพรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ค้นพบมีประเด็นที่น่ามาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านนั้นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายที่ชัดเจนให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสนับสนุนช่วยเหลือให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่ค้นพบจากการวิจัยคือ การนิเทศกำกับติดตามเนื่อง จากผู้บริหารสถานศึกษาขาดการวางแผนด้านการนิเทศ กำกับติดตามไว้อย่างชัดเจน ไม่ดำเนินการตามแผนการนิเทศ กำกับติดตามที่วางไว้จึงมีปัญหา ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้มีความต้องการในสิ่งที่เป็นปัญหาคือ การนิเทศ กำกับติดตามจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องไปดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ข้อค้นพบจากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของแพรวพรรณ สุนันตะ (2552:74) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) แนวทางในการพัฒนา

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โรงเรียนควรมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดและมีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่องแล้วนำผลที่พบมาปรับปรุงแก้ไขและวางแผนพัฒนาต่อไป

2. ผลการวิจัยค้นพบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ภาพความสำเร็จ 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) 3) กระบวนการ (Process) 4) ผลผลิต (output) 5) การประเมินผล 6) ย้อนกลับปรับปรุง และ 7) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ ดังนั้นรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงเป็นรูปแบบประเภทเชิงบรรยาย (Semantic Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายโดยทำเป็นแผนภูมิเพื่อให้เห็นแนวคิดโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามคำอธิบายประเภทรูปแบบของดิเรก วรณเศียร (2545:49) และประยุกต์เป็นโครงสร้างรูปแบบบูรณาการ (Intergrated System) เป็นกระบวนการในลักษณะลูกศรทางเดียวแล้วย้อนกลับเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับภาพความสำเร็จที่ตั้งไว้หรืออาจพบว่ามีอุปสรรคในขั้นตอนใดของรูปแบบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการโครงสร้างองค์ประกอบระบบเปิดของ Kast and Rosenzweig (1988:112) ที่มีวงจรรอบปัจจัยป้อน เข้าสู่กระบวนการและออกมาเป็นผลผลิตพร้อมกับย้อนกลับปรับปรุงทุกขั้นตอนมีกลไกทำให้ประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริชัย

กาญจนาวาสี และคนอื่นๆ (2550: 251) ที่วิจัยรูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการ MSPA ที่เริ่มต้นจากการวาดภาพความสำเร็จ กำหนดโครงสร้างบริหารจัดการติดตามกำกับ โดยผลนั้นมุ่งเน้นที่นักเรียนครูและผู้บริหาร

3. จากการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการวิจัยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเครื่องมือที่นำมาใช้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลจะเป็นผู้ปฏิบัติและมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนต้นแบบจำนวน 3 โรงเรียน การยก ร้างรูปแบบได้นำเอาข้อมูลจากการศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ กลุ่มตัวอย่างมาสังเคราะห์และบูรณาการ เข้ากับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ จากนั้น ได้ยกร่างองค์ประกอบหลักและองค์ ประกอบย่อยของรูปแบบโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คนก่อนนำ ร่างรูปแบบเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน ประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็น

ไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ผลการ ประเมินจึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุก ด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อวยชัย ศรีตระกูล (2555:159) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย หลักการ และแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การ ส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัด โครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติ การ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประสานงาน 2) รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและ แนวคิดในการบริหาร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหาร ประกอบด้วย การกำหนดและการ ส่งต่อ นโยบาย และการขับเคลื่อนนโยบาย โดยบุคลากรหลักของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และ 3) กระบวนการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน 3) การประเมินรูปแบบ การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ การในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและ

มีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4. การนำเสนอรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 21 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสมมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย มีระบบการย้อนกลับปรับปรุงมีการนำเสนอด้วยแผนภูมิสามารถสื่อสารได้เข้าใจชัดเจน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ศึกษาเชิงคุณภาพโรงเรียนต้นแบบพบว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stake holders) มีส่วนร่วมบริหารจัดการซึ่งเป็นไปตามหลักการสำคัญในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แก่ 1) การวางแผนการดำเนินงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ 4) การประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ (2546:17-18) เมื่อนำแนวคิดดังกล่าวสู่การปฏิบัตินั้นผู้บริหารต้องสามารถออกแบบกระบวนการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือปัจจัยของโรงเรียนนั้นๆ โดยเฉพาะความรู้ความสามารถและความพยายามจริงของผู้บริหารซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของสมบัติ อารังธัญวงศ์ (2549: 431) ที่กล่าว

ว่า “ความสำเร็จ (Success) หรือความล้มเหลว (Failure) ของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ เพราะความสำเร็จของแผนงานและโครงการมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำและภาวะผู้นำในองค์กรในขณะที่ความล้มเหลวของแผนงานโครงการเป็นผลมาจากความเฉื่อยชาของผู้นำและผู้ปฏิบัติ และการขาดความมุ่งมั่นของผู้นำ” ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในองค์กรจะต้องศึกษาแสวงหารูปแบบหรือกระบวนการนำโรงเรียนสู่เป้าหมายที่โรงเรียนและชุมชนต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรศึกษารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเองอย่างจริงจังและขยายผลนำไปใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป
2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน การประชุม ผู้ปกครอง การแนะแนว การให้คำปรึกษา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
3. สถานศึกษาควรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว

ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะและเทคนิค การให้คำปรึกษาและมีการอบรมต่อยอดจาก การเฝ้าระวังและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและควรให้ครูทุกคน ได้เรียนรู้เรื่องการให้คำปรึกษา

4. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทุกแห่งควร ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ หน่วยงานในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโดย ให้สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้คณะกรรมการสถาน ศึกษาชั้นพื้นฐานพิจารณาในการประชุมและ เห็นชอบการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบ ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนใน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเรื่องการ พัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการให้คำ ปรึกษากับครูที่รับผิดชอบงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน

3. ควรศึกษาบทบาทการบริหาร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถาน ศึกษาของผู้บริหารสถาน

Reference

- Auychai Sritrakul. (2012). The Development of Student Care System Management Model in School under the Primary Educational Service Area Office. Master of Education Thesis in Educational Administration, Naresuan University.
- Derek Wannasian. (2002). The Development of Comprehensive School-base Management Model for Basic Education Institutions. Doctoral of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School Chulalongkorn University. National Education standard and Quality Assessment (Public Organization).
- Office. (2004). National Education Act B.E. 2542 (1999) as amended by Act (No.2), B.E. 254 (2002). Bangkok: Prigwan Graphics.
- Praewpan Sunanta. (2009). Development of Student Assistant System in Secondary Education Extension School under the Office of Chaing Rai Educational Service Area. Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Chaing Rai Rajabhat University.

- Kast, Fremont E. and James E. Rosenzweig. (1988). **Organization and Management: A System and Contingency Approach**. 4th ed. New York: McGraw – Hill.
- Sirichai Karnchanawasri et al. (2007). **Operating Model of Integrated Educational Management System of Educational Service Areas**. Changes via Education for entering Knowledge Based Economic Age Integrated Research Project. Chulalongkorn University.
- Sombat Thamrongthanyawong. (2006). **Thai Politics and Government: Dictator Period – Revolution Period**. 2nd ed. Bangkok: Sematham.
- Thana Sunthrayuth. (2008). **Transformational Management: Theory, Research and Practice in Education**. Bangkok: Netikoolkarnpim.
- Uthai Boonprasert. (2000). **The Study of Administrative and Educational Management using School - Based Management**. Bangkok: Kurusapha Ladprao Publisher.

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้
พลวัตการประเมิน กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
ศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ 209

The Development of English Reading Comprehension Ability
by Using Dynamic Assessment: A Case Study of Grade 4
students Srikosumwittayamitrapap 209 School.

เกษณีพร สีแซ่ไตร¹, พรรณวิไล ชมชิต², ลดาวัลย์ วัฒนบุตร³

Kesaneeporn Seeknaetra¹, Panwilai Chomchid², Lasawan Wattanaboot³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ
เพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตการประเมินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) ศึกษาความ
สามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนและ
3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อ
ความเข้าใจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนศรีโกสุมวิทยา
มิตรภาพที่ 209 อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษามหาสารคาม เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 38 คนได้มาโดย
การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้
จำนวน 12 แผน แบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึง
พอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t (t-test)

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Graduate students, Curriculum and Instruction Department Faculty of Education,
Rajabhat Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านก่อนเรียน ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 8.34 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน และ 24.24 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนนตามลำดับ 2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพัฒนาการความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน ก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 57.1, 81.05 และ 98.02 ตามลำดับ 3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้พลวัตรการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$)

คำสำคัญ: การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, พลวัตรการประเมิน, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, โรงเรียนศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ 209

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop the English reading comprehension ability by using dynamic assessment of Grade 4 students, 2) investigate the English reading comprehension ability among: pre - reading during and post- reading 3) investigate the students' satisfaction on English reading - reading comprehension ability by using dynamic assessment. The sample used selected through purposive sampling, were 38 Grade 4 students at Srikosumwittayamitrapap 209 School, MahaSarakham Primary Educational Service Area Office 3 in the second semester of the 2012 academic year. The research instruments consisted of: 12 learning lesson plans, a 4 choices of 30 - item of reading comprehension achievement test and 10- item of a five rating scale questionnaire related to satisfaction of students towards the English reading comprehension ability by using dynamic assessment. The statistics used for data

analysis were: percentage, means, standard deviation and t - test (Dependent sample).

The results of the research were as follows:

1. The English reading comprehension ability by using dynamic assessment of Grade 4 students was higher post- reading than pre-reading score with statistic significance at.01 and mean score of English reading comprehension ability pre-reading and post- reading at 8.34 and 24.24 2. The English reading comprehension ability by using dynamic assessment of Grade 4 students pre - reading, while - reading and post - reading was while - reading score and post - reading score were higher than pre - reading score at 11.42, 32.42 and 19.6. This presented that the students developed their English reading comprehension ability by using dynamic assessment at 57.1, 81.05 and 98.02 percent. 3. The satisfaction of Grade 4 students who had learned English reading comprehension ability by using dynamic assessment was rated at the highest level with mean score of 4.51.

Keywords: The Development of English Reading Comprehension Ability, Dynamic Assessment, Grade 4 students, Srikosumwittayamittrapap 209 School.

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์อันเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ภาษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคม การอยู่ในสังคมของมนุษย์ในสังคมโลก เป็นการหลอมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของโลกให้มีพรมแดนสัปดาห์น้อยลง เป็นกระบวนการที่มีการเชื่อมโยงไป

ทั่วโลก ติดต่อประสานเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางด้านศาสนา สังคม การศึกษา สิ่งแวดล้อม เป็นสังคมที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การติดต่อสื่อสาร และการเผยแพร่ข่าวสารช่วยให้ข้อมูลมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น หรือที่เรียกว่า ทางด่วนข้อมูล (Information Super Highway) เป็นผลให้ภาษาอังกฤษในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญมากขึ้นในแง่ของการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่

ประเทศไทยต้องพัฒนาบุคลากรในชาติให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้เข้าใจและสามารถสื่อสาร ตลอดจนนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม ฉะนั้นการเรียนรู้ภาษา อังกฤษจึงได้รับความสนใจจากคนทั่วไปและเข้ามามีบทบาทบาทในหลักสูตรทุกระดับชั้น (กิจจาณภูริ์ ตั้งจิตนุสรณ์. 2552: 1) ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนมิได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เป็นการเรียนภาษาเพื่อให้สามารถเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ (พัชรภรณ์ บุญทามา. 2552: 1) การจัดการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับธรรมชาติ และลักษณะ ของภาษา (อมรรัตน์ เกษมสุข และคณะ. 2552: 1) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่นักเรียนจะต้องเรียนตลอดหลักสูตร เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูล การประกอบอาชีพ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ

และจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้เป็นสื่อในการเสาะแสวงหาและรับเอาความรู้จากแหล่งต่างๆ ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง เพราะการอ่านช่วยให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน (อัจฉรวางศ์โสธร. 2538: 31) การอ่านยังเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต ซึ่งส่งผลต่อความก้าวหน้าในการเรียนอาชีพการงานและนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ แต่เนื่องจากทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนที่ถูกวิธีเป็นอย่างดีจึงจะช่วยให้อ่านรับเอาความรู้และ ความเข้าใจ สิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นนักอ่านที่ดี สอนทักษะการอ่านวิชาภาษาอังกฤษโดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน โดยสามารถตอบคำถาม อธิบาย และแสดงความคิดเห็นสิ่งที่อ่านได้ แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันยังมีนักเรียนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประจำปี 2554 ของโรงเรียนศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ 209 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 54.10 (เขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ; www.mkarea3.go.th) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 65 และโรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 (โรงเรียนศรีโกสุมวิทยามิตรภาพ ที่ 209. 2553: 5) ทำให้ผลการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษไม่เป็นที่น่าพอใจ ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และจากการ สอบถามคณะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษใน โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีปัญหา การใช้ทักษะทางภาษา ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่าน อันเป็นพื้นฐานในการ เรียนซึ่งเชื่อมโยงไปสู่ทักษะอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้ นักเรียนอ่านภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ แปลความ หมายไม่ได้ ไม่สามารถตอบคำถาม อธิบาย และถ่ายทอดเนื้อหาสาระ จากเรื่องที่อ่าน ให้ผู้อื่นเข้าใจได้จึงเป็นสาเหตุให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำ

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาหาวิธีการ พัฒนาความสามารถในการอ่านและ ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยศึกษารูปแบบ วิธีการ ที่มีความเหมาะสม กับผู้เรียนและเลือกวิธีการพัฒนาทักษะ การอ่านของผู้เรียน จากประสบการณ์ การสอนและการศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการ

อ่าน พบว่ารูปแบบพลวัตรการประเมินมา ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถเปรียบเทียบพัฒนาการ ในการอ่านและทราบผลการพัฒนาหลัง จากการสอบหลังเรียนของผู้เรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบ พลวัตรการประเมิน ซึ่งมีวิธีศึกษาผลสัมฤทธิ์ ด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของผู้ เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้พลวัตรการประเมิน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถในการ อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ พลวัตรการประเมิน ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตร การประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการ ส่งเสริมความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรี โกสุมวิทยามิตรภาพที่ 209 อำเภอโกสุมพิสัย

จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 5 รวมทั้งหมด 189 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ 209 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling)

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นบทอ่านจากหนังสือเรียน ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นหนังสือเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 4 เรื่องคือ A New Neighbor, Here's My School, Breakfast is Important และ Holiday in Chiang Mai นำมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตการประเมิน

4.2 ตัวแปรตาม คือ

4.2.1 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัต

การประเมิน

4.2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

5. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ รวม 12 ชั่วโมงรวมเป็นเวลา 4 สัปดาห์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกรณีศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตการประเมินแบบกลุ่มเดี่ยว สอบก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลองและหลังการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการศึกษาและทดลอง

2. พบครูประจำชั้นของห้องที่ทำการทดลองเพื่อชี้แจงรูปแบบงานวิจัยและขอความร่วมมือ

3. ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน (Pretest) ก่อนการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตการประเมินกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนที่สร้างขึ้น และทำการทดสอบซ้ำหลังเรียน (Posttest) แต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยเชิงทดลอง

6. ดำเนินการจัดการเรียนรู้การอ่านจนครบตามกำหนด ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

7. ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษ

8. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด ($\bar{X}=4.51$)

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า นักเรียน มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า t-test คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 47.18 กล่าวคือ คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน แสดงว่า การอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมินซึ่งเป็นการสอนโดยใช้การทดสอบก่อนเรียน การอธิบายความรู้ เทคนิค กลวิธี การคิดต่างๆ และวิธีการที่ได้มาซึ่งคำตอบ และการทดสอบซ้ำ เพื่อพัฒนาความคิด ทักษะการแก้ไขปัญหา และนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียน สอดคล้องกับนิภาภรณ์ พรหมช่วย และคณะ (2552: 43) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลการสอนโดยใช้พลวัตรของการประเมินที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงขึ้นอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า t-test เท่ากับ 14.95 สาเหตุอาจเนื่องมาจากการใช้รูปแบบการสอนอ่านโดยใช้พลวัตรการประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินผลการสอนโดยใช้การทดสอบก่อนเรียน การอธิบายเนื้อหาเพื่อพัฒนาการตอบสนองต่อเครื่องมือ การฝึกทักษะ และการทดสอบหลังเรียนซ้ำ เพื่อนำไปสู่การประเมินความสามารถของผู้เรียน ซึ่ง Kozulin and Grab (2002: 115) ได้กล่าวถึงกรอบโครงสร้าง (Model) ของการสอนโดยใช้พลวัตรการประเมินไว้ 3 ขั้นตอน คือ ทดสอบก่อนเรียน ขึ้นสอน และขึ้นทดสอบซ้ำ ดังผลการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Mardani and Tavakoli. (2011: 688-696) ที่ได้ศึกษาผลการใช้พลวัตรการประเมินที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังการดำเนินกิจกรรมสูงขึ้นสอดคล้องกับ Stanfa. (2010: 4-5) ที่ได้ศึกษาความสำคัญของการแก้ปัญหาการวิเคราะห์หน่วยคำโดยใช้พลวัตรการประเมิน ทำให้นักเรียนเกิดทักษะสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ และเป็นการประเมินที่มีประโยชน์สามารถแยกความแตกต่างของปัญหาการอ่านของนักเรียนได้ และการอ่านโดยใช้การประเมินแบบพลวัตรมีระดับนัยสำคัญทางสถิติสูงขึ้นนอกจากนี้ แอนตัน Antón (2009: 576-598) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้พลวัตร การประเมินในการประเมินโปรแกรมการเรียนภาษาสเปนระดับสูงในมหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาความสามารถทาง

ภาษา การเรียน และเอกสารประกอบการเรียน พบว่า พลวัตรการประเมินสามารถอธิบายความสามารถของผู้เรียน และนำไปสู่การวางแผนการสอนเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลสอดคล้องกับ Yildirim (2008: 301-308) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ขอบข่ายแนวคิด ทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงการประเมินผลการเรียนภาษา พบว่า พลวัตรการประเมินเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีประโยชน์ในการเรียนและการประเมินการใช้ภาษาในชั้นเรียน โดยเน้นกระบวนการในการพัฒนาความสามารถทางภาษามากกว่าผลที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดความสามารถด้านภาษาของรายบุคคล และรายกลุ่ม และครูผู้สอนภาษาควรกำหนดพลวัตรการประเมินไว้ในหลักสูตรการสอนเพื่อประเมินพัฒนาการของนักเรียน สอดคล้องกับ Mooreet al (2006; อ้างถึงใน นิภาภรณ์ พรหมช่วยและคณะ.2552: 28) ได้ศึกษาเรื่อง การสอนโดยใช้พลวัตรการประเมินสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Using dynamic assessment to evaluate children with suspected learning disability) และผลการศึกษา พบว่า การสอนโดยใช้พลวัตรการประเมินทำให้นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้เท่าเทียมกับนักเรียนปกติและสอดคล้องกับ Kozulin and Grub (2002: 112-127) ที่ได้ศึกษาผลการอ่านบทภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการทางการ

เรียนรู้สูงขึ้นโดยมีคะแนนทดสอบหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความที่อ่านเมื่อได้รับการสอนโครงสร้างพื้นฐานทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในข้อความที่อ่าน และได้รับการสอนกลยุทธ์การอ่านโดยใช้พลวัตรการประเมิน

2. ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน จากกิจกรรมการทดสอบก่อนเรียน การทำแบบฝึกหัด และการทดสอบซ้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบฝึกหัด และการทดสอบซ้ำสูงกว่าการทดสอบก่อนเรียนซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน การทำแบบฝึกหัด และการทดสอบซ้ำเท่ากับ 11.42, 32.42 และ 19.6 เนื่องจากการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน เป็นกิจกรรมการอ่านที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจ ช่วยพัฒนาให้เกิดทักษะการอ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นและสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านและส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนเองโดยอาศัยพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ หรือเขตของการพัฒนาได้

(Zone of proximal development) ของผู้เรียน (ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาบรรณ. 2542: 41-45) จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอน และเพื่อน มีส่วนร่วมในการแสวงหาความรู้ รวมทั้งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการทำให้ได้มาซึ่งความคิดรวบยอด และมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่มีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเนื่องมาจาก

2.1 การจัดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน ฝึกให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสวงหาความรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอนและเพื่อน

2.2 การจัดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจมีขั้นตอนที่ชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก จึงทำให้เกิดทักษะในการอ่าน ผู้เรียนมีความเข้าใจและมั่นใจ สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของตนเอง ส่งผลให้การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

2.3 การจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้พลวัตรการประเมิน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมทำงานกับเพื่อน มีความรับผิดชอบฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกเป็นคนมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีกิจกรรม

การเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บรรยากาศในการเรียนทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และสนุกสนาน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมินมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการส่งเสริมความ สามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมินผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการส่งเสริมความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมินมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดที่ได้อ่านปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันโดยมีครูคอยกระตุ้นในการทำกิจกรรม อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการเรียนรู้ ทำให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนานและมีความพึงพอใจในการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้พลวัตรการประเมิน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยการทดสอบก่อนเรียน

การทำแบบฝึกหัด และการทดสอบซ้ำ ทำให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเอง สามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการอ่าน และได้รับประสบการณ์จากการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ซึ่ง มาสโลว์ (Maslow, 1970: 69-80) กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีความต้องการเข้าร่วม และได้รับการยอมรับในสังคมรวมทั้งต้องการความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน ดังนั้นการประเมินความพึงพอใจนักเรียนต่อการเรียน การสอนจึงมีความสำคัญสามารถสะท้อนความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สนองตอบความต้องการและความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ อาจเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไปและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎี

และหลักการของรูปแบบพลวัตรการประเมิน รวมทั้งข้อดีและข้อจำกัดให้เข้าใจก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ครูผู้สอนควรชี้แจงรูปแบบวัตถุประสงค์ และวิธีการทำกิจกรรมก่อน การจัดกิจกรรมการอ่านทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในการทำกิจกรรม

1.3 ครูผู้สอนควรดูแล ให้คำแนะนำ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน

1.4 ครูควรทบทวนความรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจะช่วยให้นักเรียนนำเสนอ ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

1.5 ครูควรฝึกให้ผู้เรียนได้อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้

จริงในชีวิตประจำวัน

1.6 ครูควรแจ้งผลการประเมินในแต่ละชั้นการสอนเป็นสิ่งสำคัญทำให้นักเรียนทราบพัฒนาการของตนเอง ช่วยกระตุ้นความสนใจทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยการอ่านโดยใช้พลวัตรการประเมินกับเนื้อหาอื่นๆ เช่น ข่าว นิทาน หรือบทความ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีพัฒนาการในการอ่านสูงขึ้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้พลวัตรการประเมิน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนควบคู่กันไป

2.3 ควรศึกษาวิจัยความสามารถด้านต่างๆ ของผู้เรียนโดยใช้พลวัตรการประเมิน เช่น ความสามารถด้านการฟัง พูด และเขียน

Reference

- Achara Wongsothorn. (1995). Language Test Construction Guideline. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Achara Wongsothorn. (2001). Testing and Evaluation of English Learning. 2nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Amonrat Kasemsuk, Thongsuk Wansan, and Somboon Satalalai. (2009). A Study of the English Learning Outcome of Matayom Suksa 3 Student by using KWL-Plus and a Conventional Method in Surin educational service area office 2. Graduate School Journal, Surindra Rajabhat University 3 (1): 1-7.

- Anton, Marta. (2009). "Dynamic Assessment of Advanced Second Language Learners," *Foreign Language Annals*. 42(3): 576-598 ; Fall
- Kitjanat Tangjitnusorn. (2009). *Study of Undergraduate Students' English Reading Ability and Identity via Problem-Solving Process on Hi5*. Master of Education in Teaching English. Chiang Mai: Chiang Mai University.
- Kozulin, A. and Grab, E. (2002). "Dynamic Assessment of EFL Text Comprehension of at-Risk Students," *School Psychology International*. 23(1): 112-127
- Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office 3. (2011). Report of the Basic Education Assessment for Prathom Suksa 4 Students, Academic year 2011. Retrieved October 13, 2011, from www.mkarea3.go.th
- Mardani, Mehdi and Manssour Tavakoli. (2011). "Beyond Reading Comprehension: The Effect of Adding a Dynamic Assessment Component on EFL Reading Comprehension," *Journal of Language Teaching and Research*. 2(3): 688-696 ; May,
- Maslow, Abraham. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York: Harper and Row Inc,
- Moore Brown, Barbara, et al. (2006). Using dynamic assessment to evaluate Children with suspected learning disability. retrieved August 14, 2011, from <http://www.highbeam.com>
- Nipaporn Promchuay, Panida Tipwichai, and Maneepat Bunchoo. (2009). *The Effects of Using Dynamic Assessment on the Students' Reading Ability*. Independent Study in English. Pitsanulok: Naresuan University.
- Pachongkarn Phuvipadawat. (1999). *Development of Innovation in English Language Teaching for Dissemination*. Chiang Mai: Department of Secondary Education, Faculty of Education. Chiang Mai University.
- Phatcharaporn Boonthama. (2009). *Use of the IDEAL Problem-Solving Strategy for Promoting English Reading Comprehension and Problem-Solving Ability of Mathayom Suksa 5 Students*. Master of Education in Teaching English. Chiang Mai: Chiang Mai University.

- Secondary Educational Service Area Office 26. (2010). **National Test Results 2010**. Kosumpisai: Maha Sarakham.
- Surawat Thongbu. (2007). **Educational Research**. Maha Sarakham: Faculty of Education, Rajabhat Maha sarakham University.
- Stanfa, Kathleen M. (2010). "Differentiating Among Students: The Value Added of a Dynamic Assessment of Morphological Problem Solving". **Dissertation Abstracts International**. Pittsburgh: University of Pittsburgh,
- Yildirim . (2008). "Vygotsky's Sociocultural Theory and Dynamic Assessment in Language Learning," **Anadolu University Journal of Social Sciences**. 8(1): 301-308.

รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

A model of effectiveness participatory of academy administrative school board for Small-Sized Basic Education Schools

ทัศนีย์ แก้วงาม¹, อนุศักดิ์ เกตุสิริ², อัศวฤทธิ์ อุทัยรัตน์³

Tasnee Keawngam¹, Anusak Ketusiri², Asavarit Uthairat³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี จำนวน 3 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้ประมวลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสรุปสาระสำคัญจากข้อมูลการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี จำนวน 3 โรงเรียน จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 จัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบและคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ โดยการประเมิน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Ph.D. Candidate in Doctoral of faculty of education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

² Assistant Professor, Faculty of education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

³ Associate Professor, Faculty of education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 19 คน และขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก โดยด้านที่ยังเป็นปัญหามากที่สุด คือ งานวางแผนวิชาการ ส่วนความต้องการมีส่วนร่วม พบว่า คณะกรรมการต้องการมีส่วนร่วมงานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานวางแผนวิชาการและงานวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ 2. ผลจากการสร้างรูปแบบ พบว่า รูปแบบมี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ กลไกการดำเนินการและวิธีดำเนินการ สำหรับวิธีดำเนินการประกอบด้วย (1) งานวางแผนวิชาการ โดยเน้นการสร้าง ความเข้าใจกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาและร่วมเป็นที่มางานตรวจสอบและประเมินคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (2) งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน โดยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมจัดบรรยากาศ ปรับปรุงอาคารสถานที่และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษาและร่วมสะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา (3) งานการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการระดมทรัพยากร และจัดบรรยากาศทางวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และ (4) งานการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการวัดผลประเมินผลการเรียน และร่วมสนับสนุนการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ส่วนกลไกการดำเนินการประกอบด้วย (1) กลไกในการกำกับ โดยคณะกรรมการกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย คำสั่งและระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และ (2) กลไกในการส่งเสริม โดยคณะกรรมการส่งเสริมให้สถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการทั้งด้านทรัพยากร การศึกษาและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ 3. ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกลไกการดำเนินการ ด้านวิธีดำเนินการ ด้านการประเมินผล และด้านเงื่อนไขความสำเร็จ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำกับและส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับ (1) งานวางแผนวิชาการ (2) งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน (3) งานการจัดการเรียนการ

สอน และ (4) งานการวัดและประเมินผล ตามลำดับ สรุปว่ารูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ 4. ผลการนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบการมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพ

Abstract

The purpose of this research was to develop participatory for the small, basic education in the academy administrative work for the small, basic education. The research process was divided into 4 Phases. Phase 1: the investigation of the current problems, and needs in administering by using of effectiveness participatory of academy administrative school board for the small, basic education was carried out through the interview of school administrators from 3 schools, that is, heads of academic section, academic teachers and school committee. Phase 2: the construction of a model effectiveness participatory of academy administrative school board for the small, basic education was done by synthesis of related document and research reports and conclusion of core parts from interview, focus group meeting, and observation of 3 target schools as selected in Phase 1 and the construction of the constructed model manual of which a model of effectiveness participatory of academy administrative school board suitability by 20 experts. Phase 3: the evaluation of a model of effectiveness participatory of academy administrative school board for Small-Size Basic Education Schools by 19 experts. and Phase 4: a presentation of the result of a model of effectiveness participatory of academy administrative school board for the small, basic education to a 30-participant seminar.

The research results are as followed.

1. The result of study for problems current and needs was found the most

board of the basic education has participation a high level, by the most problem part is the planning work for the academy, the needs for participation were found the board need to have participate the work part of course and the developing for permit teaching and learning, part of organization teaching and learning, the planning work for the academy and measurement and evaluation.

2. The result from format creating was found the format have 2 elements such as the mechanisms of action and methods for procedures include (1) part of the planning academic work, by focus on creating knowledge with parents community in order to importance of organization for study and participate team work for check and value assessment of the academic work of school. (2) part of course and develop studying-teaching by focus participate to organize atmosphere, update premises and develop environment both inside premises and outside school and participate problem reflection (3) part of organize learning and studying by focus resources and organize atmosphere for academic work both inside premises and outside school in order to organize learning of learner with some methods and (4) part of grading and evaluation by focus participate to permit materials, equipment in grading and evaluation of result studying, and participate to permit in grading and evaluation of result learning by focus on assessment by actual conditions, part of mechanism of action include (1) mechanism for control by the board control, operations of school in order to follow the law, command and ministry of education and (2) mechanism for permit by the board permit in order to school in the academic administrative work both part of study resources and cooperation for every part.

3. The assessment result to formulate for participation of the basic school board in the academic administration for it has effective work for the small school belong to office the basic school board was found The assessment result that it has suitability, possibility and advantage in the highest level include principles, objective, operational mechanism, operational procedures, evaluation, and the achievement conditions by the basic school have participation for control and permit in order to school to administrative work part of academic about (1) part of academic planning (2) part of curriculum and develop teaching and learning (3) part of organization for teaching, and (4) part of grading and evaluation, sum-

mary, this format was admittedly and it can be applied for the small, basic school belong to office the basic school board 4. the presentation result of formulate for participation of the basic school board in the academic administration for it has effective work for the small school belong to office the basic school board was found to have suitability, possibility, benefits in the highest level for every part.

Keywords: Participatory effectiveness of academy, Small-Sized Basic Education School

บทนำ

การศึกษา นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมในยุคปัจจุบันได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักในการจัดการศึกษาที่สำคัญไว้ในมาตรา 8 (2) ว่า สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) โดยในมาตรา 9 (6) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน ต้องเข้ามามีหน้าที่และรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในทุกเวลาทุกสถานที่โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546: 5-14)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถาน

ศึกษา ขั้นพื้นฐาน จะพบว่าการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายของสถานศึกษาเพื่อร่วมกันทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ตลอดจนช่วยกันสะท้อนปัญหา ความต้องการ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน ทิศทางการจัดการศึกษา เพื่อบูตรหลานของชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ

นอกจากนั้น การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (1) ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Mak-

ing) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแล (3) การกระจายอำนาจ (Decentralization) การกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ (4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบนี้ถือว่าใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบทำงานนั้น ให้เกิดผลดีที่สุด และต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ แต่ในทางปฏิบัติการจัดการศึกษาภายใต้แนวคิดหลักของการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ (มัย สุขเอี่ยม 2551: 70) ยังขาดความเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับประสิทธิผลของงานวิชาการ และคุณภาพของคนไทยยุคใหม่ ศักยภาพของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่มีประสิทธิผลที่แตกต่างกันออกไป และบางครั้งเกิดความ

ขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับฝ่ายที่อยู่ในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารรู้สึกสูญเสียอำนาจ ครูรู้สึกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก้าวก่ายในงานและรู้สึกเหมือนโดนจับผิด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2553: ออนไลน์) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ยังขาดความชัดเจนในการปฏิบัติ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริบทของการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาที่อ้างอิงกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม แต่เมื่อต้องนำการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้ในการบริหารงานวิชาการให้เกิดที่มีประสิทธิผลย่อมก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติขึ้นค่อนข้างมาก เนื่องจากไม่ทราบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลควรมีรูปแบบอย่างไร ส่งผลให้ไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างที่ควรจะเป็น และหากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ละเลยต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลย่อมส่งผลเสียต่อภาพรวมของการจัดการศึกษาไทย ซึ่งผลเสียดังกล่าวนอกจากนั้น สาเหตุที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

สถานศึกษา ชั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา ในประเทศ ยังประสบปัญหา น่าจะเนื่องมาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลาย ซึ่งหมายรวมถึงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเอง มีจำนวนไม่น้อยที่ยังมองว่าบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมแต่เพียงในนามเท่านั้น คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบางส่วนอาจไม่รู้เรื่อง และมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุน ตามที่กฎหมายทางการศึกษาระบุไว้เท่านั้น ซึ่งประเด็นดังกล่าว หากพิจารณาในเชิงลึก จะพบว่า การที่คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมนั้น สอดรับกับการกระจายอำนาจทางการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับสถานศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์ 2551: ออนไลน์) ตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) หลักการบริหารตนเอง (Self-management) และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check

and Balance) (อุทัย บุญประเสริฐ 2546: 154-156)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย ในฐานะเป็นผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความเห็นสอดคล้องกับข้อมูลสภาพปัญหาดังกล่าว จึงต้องการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น โดยมีความคาดหวังว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเอื้อประโยชน์สำหรับนักการศึกษาและผู้สนใจทั่วไป นำรูปแบบการมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และ

ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ในเขตตรวจราชการที่ 13 จำนวน 1,196 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูผู้สอน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 474 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารงานวิชาการ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่าโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และศึกษาเชิงคุณภาพด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองทองกลาง โนนกุง โรงเรียนบ้านโนนเพ็ก และโรงเรียนบ้านท่าบ่อ เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารงานวิชาการ โดยการยกร่างรูปแบบ การตรวจสอบร่างรูปแบบ จัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบและประเมินความเหมาะสมของคู่มือ

เครื่องมือได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมความเป็นไปได้ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือรูปแบบสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าเฉลี่ย (X) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารงานวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 19 คน ใช้แบบประเมินความเหมาะสมเป็นไปได้อและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารงานวิชาการ ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน เครื่องมือได้แก่ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและพิจารณาฉันทามติของข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมระดับมาก โดยด้านที่ยังเป็นปัญหามากที่สุด คือ งานวางแผนวิชาการ ส่วนความต้องการมีส่วนร่วม พบว่า คณะกรรมการต้องการมีส่วนร่วมงานด้านหลักสูตรและการพัฒนา

เสริมการเรียนการสอน งานการจัดการเรียนการสอน งานวางแผนวิชาการและงานวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ

2. รูปแบบ พบว่า รูปแบบมี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ กลไกการดำเนินการและวิธีดำเนินการ สำหรับวิธีดำเนินการประกอบด้วย (1) งานวางแผนวิชาการ โดยเน้นการสร้าง ความเข้าใจกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา และร่วมเป็นที่ม่งงานตรวจสอบและประเมินคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (2) งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน โดยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมจัดบรรยากาศ ปรับปรุงอาคารสถานที่และ พัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษา และร่วมสะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา (3) งานการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการระดมทรัพยากร และจัดบรรยากาศทางวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และ (4) งานการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการวัดผลประเมินผลการเรียน และร่วมสนับสนุนการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ส่วนกลไกการดำเนินการ ประกอบด้วย (1) กลไกในการกำกับ โดยคณะกรรมการกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย คำสั่งและระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และ (2) กลไกในการส่งเสริม

โดยคณะกรรมการส่งเสริมให้สถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการทั้งด้านทรัพยากรการศึกษาและความร่วมมือในด้านต่างๆ

3. การประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกลไกการดำเนินการ ด้านวิธีดำเนินการ ด้านการประเมินผลและด้านเงื่อนไขความสำเร็จ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำกับและส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับ (1) งานวางแผนวิชาการ (2) งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน (3) งานการจัดการเรียนการสอน และ (4) งานการวัดและประเมินผล ตามลำดับ สรุปว่ารูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

4. การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ค้นพบ มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบ ด้านงานวางแผนวิชาการ ความต้องการด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีระ รุญเจริญ(2545: บทคัดย่อ) ได้วิจัย สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า ปัจจุบันชุมชนและสมาคมครู ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพียงการบริจาคเงิน อีกทั้งคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อตามวัฒนธรรมการปฏิบัติ ความรู้ ความสามารถ และความชัดเจนในอำนาจหน้าที่รวมทั้งศักยภาพอื่นยังไม่มากพอ และยิ่งสอดคล้องกับ ช่อรัตนดา เกสทอง (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ด้านที่มีปัญหาลดที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย

(1) การประชุมวางแผน (2) การมีส่วนร่วมในการบริหาร (3) จัดอบรมให้ความรู้ และ (4) กำกับ ติดตาม ประเมินผล

2. ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ กลไกการดำเนินการและวิธีดำเนินการ สำหรับวิธีดำเนินการประกอบด้วย (1) งานวางแผนวิชาการ (2) งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอน (3) งานการจัดการเรียนการสอน และ (4) งานการวัดผลและประเมินผล ส่วนกลไกการดำเนินการ ประกอบด้วย (1) กลไกในการกำกับ และ (2) กลไกในการส่งเสริม ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549: บทคัดย่อ) ได้วิจัย การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 33 องค์ประกอบย่อย สอดคล้องกับ Davidson (2003: 368) ศึกษาคุณสมบัติและกลไกการมีส่วนร่วมของห้องกับชุมชนที่โรงเรียนมัธยม XYZ พบว่า นักเรียน แผนกวิชา และผู้ร่วมงานมีความเห็นเงื่อนไขการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะว่า การสร้างความเข้าใจกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกันชุมชนอย่างแท้จริงจะช่วยสร้างบรรยากาศ คุณธรรมและ

ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3. ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับ คัมภีร์ สุดแท้ (2553: 177-178) ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า (1) ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก (2) ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ พบว่า ครูไม่สามารถจัดแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ไม่สามารถพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ โรงเรียนควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปที่มีคุณภาพดี และส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม

ของคณะกรรมการในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนชัดเจน แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย การนำเสนอด้วยแผนภูมิสามารถสื่อสารได้เข้าใจ ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประหยัด สุขสำราญ (2555: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการนำเสนอผลการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบของรูปแบบ ด้านหลักการ วัตถุประสงค์ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ไปใช้แก้ปัญหาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับ

สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรจะมีการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานด้วย

2. ควรนำปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ และดำเนินการให้ความรู้แก่คณะกรรมการให้มีความรู้ความสามารถในแต่ละเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง การให้ความรู้ความเข้าใจในการกิจและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้การมีส่วนร่วมเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

4. สถานศึกษาแต่ละขนาด ควรมีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีรูปแบบหลากหลาย นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีการสำรวจความต้องการของชุมชนว่ามีความต้องการไปในทิศทางใด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาทั่วไป ที่มีบริบทแตกต่างกันว่ามีความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานเหมือนสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้ตอบสนองได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสถานศึกษาที่ขนาดแตกต่างกัน เช่น ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อเสนอแนะที่จะนำมาใช้ประโยชน์จากการศึกษา นำมาประกอบการประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ ให้เอื้อประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด ภายหลังจากที่คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามรูปแบบใหม่

4. ควรนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงสู่การปฏิบัติให้ได้ไม่ต่ำกว่า 1 ปีการศึกษา เพื่อพิสูจน์ว่าเกิดประสิทธิผลในเชิงกระบวนการและประสิทธิผลด้านผู้เรียนตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษาได้ตามมาหรือไม่

Reference

- Chooladda Kedthong. (2007). Presentation guidelines Academic Administration Small Schools Office of Education Uthaithani. Nakhon Sawan: Thesis Master of Education Program Rajabhat NakhonSawan University
- Davidson, W. B. (2003). "The Nature and Dynamics of Community at XYZ High school." Dissertation Abstracts International. 42(02): 368
- Kamphee Sudthae (2010). Model Development Academic Administration for Small Schools. Thesis: Doctor of Education Rajabhat Mahasarakham University
- Mai sukeam (2008). "Attribute of Leadership Promotion transition in Level academy" Journalvittayajan. 107(3): (January 2008) ; 70-73.

- Office of the Board Basic Education. (2003). **The principals of the National Education Act 2542**. Bangkok: Printer Department religion.
- Office of Education Council (2010). **The essence Education Reform in Second decade (BE 2552 - 2561)** From <http://chusak.igetweb.com/index.php.518285>.
- Prayad Suksamran. (2012). **Model Management Participatory in The Preparation Basic Education Curriculum**. Ubon Ratchathani: Doctor of Education ; Ubon Ratchathani Rajabhat University. Retrieved September 21 2013, from http://www.lip.umi.com/dissertations_fullcit/1416428.
- Suwimon Phoklin (2006). **Model Development Cooperation network academic for Development Quality of Education of Small Basic Education**. Phitsanulok: Thesis Doctor of Education ; Naresuan University.
- Soomsak Donprasid. (2008). **Document Assembly The Seminar Subject Management by School-Based Management (School - Based Management: SBM)**. From http://www.krupai.net/sbm_somsahtm.
- Theera Runcharuan. (2002). **Current State And Problems Management and The basic education of Academy in Thailand**. Bangkok: V.T.C. Communication.
- Uthai Boonprasurd. (2003). **Management academy by School-Based Management**. Bangkok: Center textbooks and technical documents Faculty of Education Chulalongkorn University.

การสร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

A Construction of a Critical Skill Test For Matthayom Suksa 3 Student

ธัญวรัชต์ พลเทพ¹, อรุณ สุขกระเดื่อง², ประสพสุข ฤทธิเดช³

Thanwarat Phontep¹, Arun Suikraduang², Prasopsuk Ritthidet³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) สร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามจำนวน 400 คนได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์ ค่าความยาก อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ 50 ข้อคำถาม เวลา 60 นาที ประกอบด้วยแบบวัดความสามารถด้านการวิเคราะห์เชิงภาษา จำนวน 17 ข้อ ด้านการวิเคราะห์แผนภูมิเชิงตรรกะ จำนวน 20 ข้อ และด้านการ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Graduate students, Department of Research and Evaluation. Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

วิเคราะห์เชิงภาพและสัญลักษณ์ จำนวน 13 ข้อ 2. ข้อสอบมีค่าความยากรายข้อตั้งแต่ 0.247 – 0.637 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.247 - 0.808 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89 3. คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอำนาจเจริญ มีช่วงคะแนนตั้งแต่ T22.8 ถึง T65.0 ช่วงคะแนนตั้งแต่ T65 ขึ้นไป (คะแนนดิบ ตั้งแต่ 31 ขึ้นไป) นักเรียนมีความสามารถเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับสูงมากช่วงคะแนนตั้งแต่ T55 ถึง T65 (คะแนนดิบ ตั้งแต่ 24-30) นักเรียนมีความสามารถเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับสูง ช่วงคะแนนตั้งแต่ T46 ถึง T54 (คะแนนดิบ ตั้งแต่ 18-23) นักเรียนมีความสามารถเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนนต่ำกว่า T46 (คะแนนดิบต่ำกว่า 18) นักเรียนมีความสามารถเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำ

คำสำคัญ: การสร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Abstract

The objectives of the study were to 1) construct a critical skill test for Matthayom Suksa 3 students in Amnatcharoen Province ; 2) to investigate the quality of the critical skill test ; and 3) to create the overall norm for critical skill test for Matthayom Suksa 3 students in Amnatcharoen Province. The sample of the study were 400 students under the Amnatcharoen Education service Area in the 2nd semester of 2011. The sample were selected through a Multi-Stage Random Sampling technique. The critical skill test consisted of 50 items with four multiple choices each. The statistics in the study were mean, standard deviation, Biserial correlation, and internal consistency coefficient of Kurder Richardson Formula (KR-20). The test quality were analyzed by difficulty index, discriminating values, reliability value, internal correlation and standard error. The construct validity within the test analyzed by using confirmed component analysis in both first and second orders.

The research findings were as follows:

1. There were 50 items of the critical skill test, the 17 items on verbal ability, the 20 items on logic and the 13 items on figures and symbols. It took about 60 minutes to complete the test. 2. The difficulty indices were in the range

of 0.247 – 0.637, discrimination indices were in the range of 0.247 – 0.808 and the reliability coefficient of the test was 0.89. 3. The local norm of the critical skill test for Matthayom Suksa 3 students in Amnatcharoen Province had an interval score ranging from T22.8 to T 65. To have the same standard, the researcher established a local norm in term of normal Tscore, namely, from T 65.0 above Ca raw score of 31 and above) refers to the students with very high level of critical skill ; T55 to 65 Ca raw score Of 24 to 30) refers to the students with high level of critical skill ; T46 to 54 Ca raw score Of 18 to 23) refers to the students with low level of critical skill ; the score lower than T46 Ca raw below 18) refers to the students with very low level of critical skill

Keywords: A Construction of a Critical Skill Test, Matthayom Suksa 3 students

บทนำ

ความเจริญทางศิลปวิทยาการและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในโลกล้วนเกิดจากความคิดของมนุษย์ที่พยายามสังเกตดัดแปลงสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในธรรมชาตินำมาสร้างสรรค้ให้เกิดประโยชน์กระบวนการคิดของมนุษย์ทำให้เกิดการแก้ปัญหาและกระบวนการพยายามแก้ปัญหานั้นเป็นการคิดในระดับการคิดวิเคราะห์เพราะเป็นการพยายามแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลเป็นลำดับขั้นตอนโดยมีเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนช่วยพัฒนาให้เป็นคนมีเหตุผลการคิดเป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ซึ่งมีศักยภาพสูงมากและเป็นส่วนที่ทำให้มนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์โลกอื่นๆ มนุษย์ที่มีความสามารถในการคิดแต่ละยุคแต่ละสมัยต่างก็ได้พยายามคิดค้นหาคำอธิบายเกี่ยวกับการคิดซึ่งแฝงอยู่

ในเรื่องของการเรียนรู้ของมนุษย์ไว้อย่างหลากหลายการคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองโดยมีการจัดระบบความรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นประจำการณืเดิมกับประสการณืใหม่หรือสิ่งเร้าใหม่การจัดระบบอาจมีรูปแบบง่าย ๆ หรือสลับซับซ้อนผลที่เกิดขึ้นจากการจัดระบบแสดงออกมาได้หลายลักษณะเช่นการสร้างภาพในสมองจินตนาการการสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมการให้เหตุผลการไตร่ตรองและการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นต้นการคิดจึงเป็นลักษณะสำคัญที่สุดที่แสดงคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ที่ศนาแซมมณี (2544: 5)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะกระบวนการคิดโดยระบุชัดเจนไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 2 กำหนดให้สถานศึกษา

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้านการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้เรียนจะต้องมีผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนดนอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554: 16) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้พื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 1 ที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และให้ความหมายคิดเป็น ทำเป็น ไว้ว่าหมายถึงผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณญาณคิดเป็นระบบและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมการคิดเชิงวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ บุคคลที่มีการคิดแบบวิเคราะห์จะเหนือกว่าบุคคลที่มีการคิดแบบอื่นทั้งในด้านระดับพัฒนาการและการใช้สติปัญญาความคิดเชิงวิเคราะห์เป็นความคิดเชิงลึกต้องใช้ความสามารถในการสังเกต การตีความ การสืบค้น การหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างมีตรรกะที่ดีเพื่อค้นหาความเป็นมาเป็นไปของเรื่องนั้นว่ามีความเป็นมาอย่างไร อะไรหรือใครเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนั้น เมื่อเกิดสิ่ง

นี้ขึ้นแล้วจะเป็นเช่นไรต่อไป จึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถของสมองในการคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องมีเช่นนั้น อาจตีความ หาเหตุผลหรือประเมินสิ่งต่างๆ ผิดพลาดได้ สอดคล้องกับทศนา แชมมณี (2551: 34) ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า “การคิด” และ “การสอนคิด” จัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุคุณภาพสูงวงการศึกษทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างก็ได้ค้นพบว่าการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนยังทำได้ในขอบเขตที่จำกัดและยังไม่บรรลุเป้าหมายสูงสุดเท่าที่ต้องการ ในประเทศอเมริกามีผลการวิจัยหลายร้อยเรื่องที่บ่งชี้ว่าในการสอนวิชาต่างๆ ผู้เรียนสามารถทำได้ดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะขั้นพื้นฐานแต่เมื่อถึงส่วนที่ต้องใช้ความคิดและเหตุผลผู้เรียนไม่สามารถทำได้ดี ในประเทศไทยก็เช่นกันได้มีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการคิดมาหลายปีเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการสอนให้ “คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น”

เมื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่ยังจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบบรรยายไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประมาณ 13,000 โรงทั่วประเทศ พบว่านักเรียนเพียงร้อยละ 12.90 มีทักษะการคิดอยู่ในระดับดี ซึ่งสื่อถึงคุณภาพของนักเรียนไทยที่ยังอ่อน

ด้อยในด้านการคิด ครูจึงมีความจำเป็นจะต้องใส่ใจในการฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ โกวิท ประมวลพฤษ (2551: 11) ได้กล่าวถึงความจำเป็นเร่งด่วน ในการปฏิรูป การศึกษาคือการฝึกฝนให้ผู้เรียนทุกระดับ มีทักษะพื้นฐานในการคิดและกระบวนการ คิดแบบต่าง ๆ เพื่อผู้เรียน จำได้และนำเอา ทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการจัดการข้อมูลนำ เสนอออกมาเป็นความรู้ระดับต่าง ๆ การ เรียนแบบสร้างความรู้และการจัดการเรียน รู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงจะเกิดขึ้นได้ จริง เมื่อผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะการคิดแบบ ต่าง ๆ แล้ว การปฏิรูปการศึกษาจะจึงจะสรุป ได้ว่าประสบผลสำเร็จแล้ว นอกจากนี้เมื่อผู้ เรียนมีพื้นฐานการคิดที่ดีแล้วเขาจึงจะพัฒนา เป็นผู้ปฏิบัติได้ดี และร่วมมือพัฒนาสังคม หรือบุคคลแห่งการเรียนรู้นำไปสู่สังคมแห่ง การเรียนรู้ในที่สุด

จากความสำคัญและความจำเป็นใน การพัฒนาความสามารถด้านเชิงคิดวิเคราะห์ ที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงมีความสนใจ สร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่3 โดยศึกษา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวัดและ ประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบกับใช้กรอบการวัดตามทฤษฎีการ ประมวลผลทางปัญญา ซึ่งกำหนดกรอบ การวัดความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ ไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ เชิง

ภาษา การวิเคราะห์แผนภูมิเชิงตรรกะ และ การวิเคราะห์เชิงภาพและสัญลักษณ์โดยยึด แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดทำเกณฑ์ปกติ ระดับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการ วัดและประเมินความสามารถเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่3ใน จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อเป็นสารสนเทศใ้ การวางแผนพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้าน ความสามารถเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นจุดเน้น ของหลักสูตร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนั้นผลการวัด และประเมินยังสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล สำหรับตัดสินความสำเร็จในการเรียนของผู้ เรียนในการจบหลักสูตรการศึกษา และจาก การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ยังไม่มีผู้ใดสร้างแบบวัดความสามารถเชิง วิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 หากมีการวัดและประเมินดังกล่าว จะทำให้ได้ข้อมูลมาช่วยในการแก้ไขและ ส่ง เสริมการเรียนของนักเรียนได้ถูกต้องและ ตรงจุดผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบวัดความ สามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำผลที่ได้ไปวัด ระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนและเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง หรือฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะในการคิดเชิง วิเคราะห์ก่อนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนความสามารถเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวนทั้งสิ้น 8,308 คน จาก 76 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 400 คน จาก 7 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

3. เนื้อหา

การสร้างแบบวัดความสามารถเชิง

วิเคราะห์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวัดและประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบกับใช้กรอบการวัดตามทฤษฎีการประมวลผลทางปัญญา ซึ่งกำหนดกรอบการวัดความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงภาษา การวิเคราะห์แผนภูมิเชิงตรรกะ และการวิเคราะห์เชิงภาพและสัญลักษณ์เครื่องมือในงานวิจัยนี้ไม่ได้มุ่งวัดความสามารถเฉพาะเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดสาระหนึ่งแต่เป็นเนื้อหาสาระทั่วไปเพื่อการประเมินความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อขอความอนุเคราะห์กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อประสานงานขออนุญาตผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดวันเวลาสถานที่วิธีดำเนินการสอบและประชุมชี้แจงครูที่ได้ขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้อย่างละเอียดให้เกิดความเข้าใจอันดี
3. นำแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการวิเคราะห์คุณภาพแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนซึ่งผู้

วิจัยชี้แจงให้ครูผู้ควบคุมการสอบให้ทราบถึง จุดมุ่งหมายของการวิจัยและความสำคัญของการวิจัยนี้ก่อนดำเนินการสอบชี้แจงนักเรียน กลุ่มตัวอย่างโดยพูดกระตุ้นจิตใจให้เห็นคุณประโยชน์ของการสอบ ให้กำลังใจโดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างในการได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของนักเรียน เพื่อให้มีความตั้งใจในการตอบข้อสอบอย่างเต็มความสามารถซึ่งจะทำให้ได้แบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ที่มีคุณภาพ สามารถนำแบบวัดไปสอบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์กับนักเรียนอื่นๆ ได้ต่อไป โดยนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยนำกระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบทั้งหมดมาตรวจตามแบบเฉลยในคู่มือการดำเนินการสอบที่สร้างไว้

2. นำผลที่ได้จากการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 คำนวณค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัด

2.2 คำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบสอดคล้องภายในด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน

2.3 คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด

2.4 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด

3. หาเกณฑ์ปกติของแบบวัดความ

สามารถเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น

ผลการวิจัย

1. แบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ แยกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ความสามารถเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์เชิงภาษา จำนวน 17 ข้อ ความสามารถเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์แผนภูมิเชิงตรรกะ จำนวน 20 ข้อ ความสามารถเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์เชิงภาพและสัญลักษณ์ จำนวน 13 ข้อ

2. คุณภาพของแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกได้ดังนี้

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับนิยามเชิงปฏิบัติการมีค่าตั้งแต่ 0.8 – 1.0

2) ค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.212– 0.664 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.242– 0.668 ข้อสอบผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89

3) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 50 ข้อ เมื่อพิจารณาจากน้ำหนักองค์ประกอบพบว่าองค์

ประกอบความสามารถเชิงวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.13 – 0.22 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า ไคสแควร์ เท่ากับ 1129.43 ที่ระดับองศาอิสระ เท่ากับ 1156 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $p = 0.71$) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.88 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.01 ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ (R-Square) มีค่าระหว่าง 0.03 – 0.31

4) คะแนนเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นของแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบวัดการคิดวิเคราะห์ที่มีคะแนนดิบตั้งแต่ 10 คะแนนถึง 36 คะแนน และมีคะแนนที่ปกติทั้งฉบับ อยู่ใน ช่วง T34 – T36 (Normalized T – score)

อภิปรายผล

1. แบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ แยกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ความสามารถเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์เชิงภาษา จำนวน 17 ข้อ ความสามารถเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์

แผนภูมิเชิงตรรกะ จำนวน 20 ข้อ ความสามารถเชิงวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์เชิงภาพและสัญลักษณ์ จำนวน 13 ข้อ ค่าความยากและอำนาจจำแนก มีค่าความยากตั้งแต่ 0.212– 0.664 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.242– 0.668 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ข้อสอบผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกข้อ สอดคล้องกับ ญัฐชยา สีดาโคตร (2552: 89-91)พบว่า การสร้างแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.23-0.67 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.55 แสดงว่าแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 ข้อ ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพทั้งค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ในระดับที่ใช้ประเมินผลความสามารถของผู้เข้าสอบได้

2. ผลจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความเหมาะสมของพารามิเตอร์ในแต่ละองค์ประกอบ ค่าดัชนีความเหมาะสมของทุกตัวแปรบ่งชี้ว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.88 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.01 สอดคล้องกับ กาญจนา ห่มสิงห์ (2552: 103-104)

พบว่าแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้ค่า(GFI) มีค่าเท่ากับ 0.86 ค่า (AGFI) เท่ากับ 0.84 ค่า RMR มีค่าเท่ากับ 0.06 ข้อพหุ ผลภัญญู(2552: 96-100) พบว่าแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่6 มีค่าดัชนีความสอดคล้องความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้ค่า(GFI) มีค่าเท่ากับ 0.85 ค่า (AGFI) เท่ากับ 0.83 ค่า RMR มีค่าเท่ากับ 0.05 แสดงว่าข้อคำถามแต่ละข้อในแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในการวัด

3. การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนแบบวัดการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบคะแนนที่ปกติผลการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเมื่อตรวจให้คะแนนแล้ว พบว่า แบบวัดการคิดวิเคราะห์มีคะแนนดิบตั้งแต่ 10 คะแนนถึง 36 คะแนน และมีคะแนนที่ปกติทั้งฉบับ อยู่ในช่วง T34 – T73 (Normalized T – score) ซึ่งเกณฑ์ที่สร้างขึ้นเป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น ซึ่งมีเกณฑ์ปกติที่ใกล้เคียงกับเกณฑ์ปกติที่สร้างโดยชาวลา แพร์รัตกุล (2520: 53) คะแนนที่ปกติ 35 - 65 ที่ใช้กับแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจนเข้าเกณฑ์มาตรฐานแล้ว จะเห็นได้ว่าเกณฑ์ปกติที่สร้างมีขอบเขตต่ำกว่าว่า

35 และสูงกว่า 65 แสดงว่าแบบทดสอบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเกณฑ์ปกติที่สามารถแปลความหมายได้เหมาะสม เนื่องจากคะแนนการทดสอบของแบบทดสอบมีการกระจาย

จากผลสรุปดังกล่าวแสดงว่าแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพในการวัดด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพทั้งในด้านค่าความยาก อำนาจจำแนก ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนั้นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรนำแบบวัดความสามารถเชิงวิเคราะห์นี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถเชิงวิเคราะห์และเกิดพฤติกรรมด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ในตัวผู้เรียนต่อไป

1.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา อันได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครูแนะแนว ควรส่งเสริมให้นำแบบวัดความ

สามารถเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านกระบวนการ
หาคุณภาพแล้วดั่งเช่นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้น หรือสนับสนุนให้มีการสร้างแบบวัดขึ้น
มาใหม่เพื่อนำไปใช้ กับนักเรียนให้เกิดการ
พัฒนาด้านความสามารถเชิงวิเคราะห์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบวัดความ
สามารถเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถ

เชิงวิเคราะห์ของนักเรียนทุกระดับชั้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างแบบ
วัดความสามารถด้านอื่นๆ เช่น การคิด
วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ คิด
อย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น เพื่อเป็นการ
สร้างส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านนั้นๆ
ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียนเอง

Reference

- Chawan Phaeratakul. (1982). *Item Writing Technique*. Bangkok: Phaeratakul Printing House.
- Kanjana Homsing. (2009). *The Construction of Analytical Thinking Test about Mathematics for Mathayom Suksa 5 Students*. Master of Education in Measurement and Evaluation, Khon Kaen University.
- Kowit Pravalppuk. (2008). *Thinking Classroom Project*. Thinking Development Using GPAS Process. Bureau of Educational Innovation Development, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. Publisher of the Agriculture Co-operative Federation of Thailand., Ltd.
- Office for National Education Standards and Quality Assessment. (2005). *Standard Indicators and Criteria for Second Round of External Quality Assessment (2006-2010)*.
- Tissana Kaemane. (2008). *Thinking Science*. Bangkok: The Master Group Management Co.,Ltd. Press.
- Tissana Kaemane. (2008). *Thinking Process Development: various guideline for teacher*. Bureau of Educational Innovation Development, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. Publisher of the Agriculture Co-operative Federation of Thailand., Ltd.

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ CIPPA MODEL ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

The Development Reading English Comprehensive skills of Mattayomsuksa 5 Students by Using CIPPA MODEL through Action Research Process

พัทธวี โสดาจันทร์¹, ภูษิต บุญทองเถิง², ลดาวัลย์ วัฒนบุตร³

Patrapee Sodachan¹, Phusit Boonthongtherng², Lasawan Wattanaboot³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/802) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA จำนวน 4 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 55 นาที 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนสำหรับวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 4 เรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's 5-level Rating Scales) จำนวน 20 ข้อ 4) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Graduate students, Curriculum and Instruction Department Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

ข้อ และ 5) แบบสะท้อนผลการจัดกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 36 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการจัดการเรียนตามรูปแบบ CIPPA ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 79.47/82.78 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนตามรูปแบบ CIPPA สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมีดัชนีประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ .60 หมายความว่า การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 60 4. นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามรูปแบบ CIPPA อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.14) โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านสื่อการเรียนรู้ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.11) ส่วนด้านที่คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดก็คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.04)

คำสำคัญ: การพัฒนา, ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, ชิปปา โมเดล, กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Abstract

The purposes of the research were to 1) develop learning activities by using CIPPA MODEL through action research in order to develop English reading comprehensive as the criteria 80/80. 2) compare English reading comprehensive skills of Mattayomsuksa 5 students after using CIPPA MODEL that the author had developed. 3) study the value of effective index of studying by using CIPPA MODEL that the author had developed. 4) study the satisfaction of Mattayomsuksa 5 students after studying by using CIPPA MODEL that the author had

developed. The tools used in the research were 1) CIPPA MODEL lesson plans ; 4 plans, 3 periods in each plan and 55 minutes in a period. 2) The pre-test and post-test for reading English Comprehensive skills ; 4 choices for an item and 10 items in each circle. 3) The satisfaction questionnaires for reading English comprehension by using CIPPA MODEL, it was Likert's 5-level rating scales ; 20 items. 4) The reading English comprehensive post-test ; 4 choices, 30 items and 5) The reflection form of learning process. The sample group were 36 Mattayomsuksa 5 students of Kosumwittayasan School, Kosumpisai District, MahaSarakham Province in 1st semester, 2012 by using Purposive Sampling Technique. The data was analyzed by using percentage, mean, S.D. and statistics hypothesis test by using t-test (Dependent Samples).

The results of the research were found that:

1. Learning activities by using CIPPA MODEL to develop reading English comprehensive skills of Mattayomsuksa 5 students was effective (E1/E2) as 79.47/82.78 met the criteria 80/80 which the author set. 2. The reading English comprehensive skills achievement post-test after using CIPPA MODEL of Mattayomsuksa 5 students was higher than pre-test significantly at the statistics level 0.01. 3. The learning activities by using CIPPA MODEL to develop reading English comprehensive skills ; the Effective Index (E.I.) was .60. It meant the learning by using CIPPA MODEL made the students progress in learning 60%. 4. The students satisfied with CIPPA MODEL learning that the author had developed in high level (\bar{X} =4.08, S.D.=0.14). The highest satisfaction scores were learning medias (\bar{X} =4.18, S.D.=0.11) and the lowest satisfaction scores were the texts (\bar{X} =3.94, S.D.=0.04).

Keywords: The Development, Reading English Comprehensive skills, CIPPA MODEL, Action Research Process

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ชนทุกชาติทุกเผ่าพันธุ์ ต่างภาษาและต่างวัฒนธรรมยอมรับที่จะใช้สำหรับเป็นภาษากลางหรือสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารเพื่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีความสะดวกรวดเร็วมากในด้านข่าวสารและข้อมูล ดังนั้นความสำคัญของภาษาอังกฤษก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น สื่อต่างๆ รอบๆ ตัวเราล้วนมีภาษาอังกฤษปะปนอยู่ด้วย โดยเฉพาะในรูปของสิ่งพิมพ์ทั้งในรูปแบบของบทความ ข่าวสาร วารสาร จดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ โฆษณา เป็นต้น เหล่านี้ยังต้องทำให้เราหันพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ทำให้การพัฒนาเทคนิคในกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้มีความตื่นตัวมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้บุคคลก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ ทักษะการอ่านควรเป็นทักษะที่ได้รับการส่งเสริมเพราะเป็นทักษะที่คงอยู่กับนักเรียนได้นานที่สุด เป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการสอบ การค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ผ่านระบบเน็ตเวิร์ก (Network System) หรือแม้แต่การบริโภคอุปโภคในชีวิตประจำวัน กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเป็นอย่างยิ่ง จึงได้รณรงค์ให้เด็กไทยมีนิสัยรักการอ่านอย่างถาวร กรมวิชาการ. (2551: ก)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าภาษาอังกฤษนั้นจะมีความสำคัญ แต่ในความเป็นจริงยังพบ

ว่าการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากเกิดปัญหาทั้งในด้านตัวครู นักเรียน หลักสูตร วิธีสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยจะเห็นได้จากการรายงานผลประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งดำเนินการโดยสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 เฉลี่ยแล้วคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.29 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26. 2553: 27) ซึ่งจะเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อย หรือพูดไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องเท่าที่ควร ซึ่งนับได้ว่าเป็นความล้มเหลวของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง วราภรณ์ อรรถธรรมสุนทร. (2546: 130)

โรงเรียนโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งจากรายงานผลการทดสอบในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2553 ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนโกสุมพิสัย มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำ โดยคะแนนในรายวิชา

ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ย 11.26 และมีมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับ 13.92: (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สทศ2553)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA MODEL สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์เพื่อแก้ปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าในการพัฒนาทักษะทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้รูปแบบ CIPPA MODEL ผ่านการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีอีกทั้งจะทำให้เด็กนักเรียนนั้นเกิดความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม มีความกระตือรือร้นในการใฝ่เรียนรู้ เกิดกระบวนการคิด และมีทักษะในการอ่าน การสื่อสาร รู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสังคมโลกตามศักยภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบCIPPA ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่

มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนหลังเรียนรู้ตามรูปแบบCIPPA กับก่อนเรียน

3. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบCIPPA ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 9 ห้องเรียน จำนวน 323 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนโกสุมวิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 36 คน โดยได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simply Random Sample Technique) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ ขอบเขตใน สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณและ มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษา และวัฒนธรรมไทยโดยทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม โดยแบ่งออกเป็น 4 หน่วย ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ The Thin Line for Beauty and Health

หน่วยที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ A Cure for Aging?

หน่วยที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ Beijing

หน่วยที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ Learning in America

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

3.2.2 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ CIPPA

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ระหว่างเดือนมิถุนายน 2555 ถึงเดือนกันยายน 2555 โดยแบ่งออกเป็น 4 แผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 3 คาบ รวม 12 คาบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design มีรูปแบบของการวิจัยดังนี้

	Pretest		Posttest
	T_1	X	T_2
เมื่อ	T_1		T_2
	หมายถึงการสอบก่อนที่ทำการทดลอง (Pretest)		
	X		
		หมายถึงการสอนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กลวิธีการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA MODEL	
	T_2		
			หมายถึงการสอบหลังจากทำการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว (Posttest)

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองสอนตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. จัดปฐมนิเทศก่อนทำการวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเพื่อที่จะได้ทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียนบทบาทของนักเรียนจุดประสงค์ของการเรียนและวิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

2. ทำการทดสอบวัดทักษะความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนของนักเรียนทั้งหมดจำนวน 38 คนทำการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (Multiple Choice) จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อที่จะได้นำผลของคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับผลของคะแนนทดสอบหลังเรียน

3. ทำการทดลองสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นจำนวน 4 แผนแผนละ 3 คาบรวม 12 คาบคาบละ 55 นาที และการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศทำให้ได้ทราบหลักการและแนวทางในการวิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัยมี 4 วงจร

วงจรถิ่นที่ 1 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบวัดทักษะการอ่าน

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพแวดล้อมของห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต มาวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัญหา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

วงจรถิ่นที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ซึ่งได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้นตามข้อเสนอแนะและแนวคิดในการแก้ปัญหาที่ได้จากวงจรถิ่นที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบวัดทักษะการอ่านจำนวน 10 ข้อ เพื่อศึกษาทักษะการอ่านก่อนการทดลอง

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนแบบไม่มีโครงสร้าง โดยการบันทึกวิดีโอ

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงพัฒนาตามแผนแล้วนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์และสะท้อนผลการปฏิบัติ

วงจรถิ่นที่ 3

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 โดยใช้แบบวัดทักษะการอ่านซึ่งได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้นตามข้อเสนอแนะและแนวคิดในการแก้ปัญหาที่ได้จากวงจรถิ่นที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

เพื่อความเข้าใจจำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินทักษะการอ่านก่อนการทดลองจากนั้นสอนตามแผนที่เตรียมไว้ จำนวน 1 คาบ และเมื่อสิ้นสุดการสอนจะมีแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบ

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนแบบไม่มีโครงสร้าง โดยการบันทึกวิดีโอ รวมถึงการบันทึกการสนทนา การตรวจสอบงานเขียนของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงพัฒนาตามแผนแล้วนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์และสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงหรือมีการพัฒนาไปบ้าง แล้วสรุปวางแผนปรับปรุงใหม่หรือหรือจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เพื่อใช้ทดลองในวงจรที่ 4

วงจรที่ 4

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยใช้แบบวัดทักษะการอ่านซึ่งได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้นตามข้อเสนอแนะและแนวคิดในการแก้ปัญหาที่ได้จากวงจรที่ 3 แต่เนื้อหาสาระต่างกัน

ขั้นตอนที่ 2 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบวัดทักษะการอ่านจำนวน 10 ข้อ เพื่อศึกษาทักษะการอ่านก่อนการทดลอง จากนั้นสอนตามแผนที่เตรียมไว้ จำนวน 1 คาบ และเมื่อสิ้นสุดการสอนจะมีแบบทดสอบ

การอ่านหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบกับการอ่านก่อนเรียน

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนแบบไม่มีโครงสร้าง โดยการบันทึกวิดีโอ รวมถึงการบันทึกการสนทนา การตรวจสอบงานเขียนของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงพัฒนาตามแผนแล้วนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไป

4. เมื่อทำการทดลองสอนครบ 4 วงรอบแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนโดยที่ผู้ศึกษาได้สลับลำดับข้อและตัวเลือกของแบบทดสอบ

5. เมื่อทำการทดลองสอน

ครบ 4 วงรอบแล้วจึงให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้อตามรูปแบบ CIPPA ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น

6. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนและคะแนนจากแบบสอบถามพร้อมทั้งนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อที่จะทำการตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

ผลการวิจัย

1. กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ CIPPA ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA มีคะแนนเฉลี่ยของประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 46.33 (ร้อยละ 79.47) และมีคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 32.02 (ร้อยละ 82.78) ซึ่งหมายความว่ากิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 79.47/82.78 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ไม่เกินร้อยละ 5

2. ทักษะทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนหลังเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA กับก่อนเรียนพบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนตามรูปแบบ CIPPA สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนร้อยละ .60 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีอัตราความก้าวหน้าทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA ร้อยละ 60

4. ความพึงพอใจของนักเรียน ต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA

ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.18$, S.D. = 0.11) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.17$, S.D. = 0.15) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.02$, S.D. = 0.08) และ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=3.94$, S.D. = 0.04)

อภิปรายผล

1. ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรียนรู้ครบทั้ง 4 แผนแล้วผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่านักเรียนมีทักษะทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนในทุกวงจร ซึ่งจากผลการประเมินอาจสืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองมีการอภิปรายการแก้ปัญหาโดยกระบวนการกลุ่มซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหายิ่งขึ้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพรรณาคายิ่ง (2549: 38-45) พวงพะยอม

นมขุนทด (2549: 32-41) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชิปปาทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนนักเรียนมีความสนใจในการสร้างความรู้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและมากที่สุดทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาได้ลงมือปฏิบัติจริงนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครูส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นนอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ครั้งนี้ผู้วิจัยและนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกันทำให้แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับคังคักีธาตุดอง (2542: 45-53) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนการสอนมีโอกาสนในการแสดงความคิดเห็นและการกระทำอย่างอิสระผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุกสนานกับการได้เรียนรู้จากผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งยังสอดคล้องกับสมศรีธรรมสารโสภณ (2545: 11-14) ที่ได้ทำการวิจัยโดยการวางแผนร่วมกันพบว่า การบันทึกความคิดเห็นจากการสังเกตเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนานเพลิดเพลินได้รับความรู้ให้ความสนใจและความร่วมมือมากขึ้น

2. กิจกรรมการเรียนรู้อตามรูปแบบ CIPPA มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้

เนื่องจากกระบวนการสอนตามรูปแบบ CIPPA มีกิจกรรมให้นักเรียนได้กระทำร่วมกันในบทเรียนที่หลากหลายผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบ CIPPA จึงเกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้และทักษะดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรนนท์ บุญเรือน (2544: 98-99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีความพึงพอใจจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อตามรูปแบบ CIPPA อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้รูปแบบ CIPPA เป็นกระบวนการที่ทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนทำให้มีกำลังใจในการศึกษา อีกทั้งยังทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีกระบวนการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมร่วมกันที่หลากหลาย จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อโดยใช้รูปแบบ CIPPA อยู่ในระดับที่ดีตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐาปนีย์ วิชัยรัมย์ (2547: 89-90) ที่พบว่านักเรียนมีทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA จากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับพึงพอใจมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนที่จะจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA ครูผู้สอนควรมีการปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA และสร้างข้อตกลงร่วมกันกับผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทบาทและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนโดยใช้รูปแบบ CIPPA ดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุดและทั่วถึงทุกคนโดยใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ตลอดจนได้ลองประยุกต์และนำไปใช้จะสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและเรียนรู้ได้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้เป็นสื่อการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหรือนักเรียนระดับชั้นอื่นหรือโรงเรียนอื่นด้วย เพราะเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประโยชน์และมีภาพประกอบเป็นสื่อดึงดูดความสนใจสำหรับนักเรียนและการที่นักเรียนได้เรียนรู้จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

2.2 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ นอกเหนือจากชั่วโมงเรียนตามปกติได้ ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมมีทั้งเนื้อหา แบบฝึกทักษะและเฉลย พร้อมขั้นตอนและคำชี้แจงต่างๆ สำหรับนักเรียนปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

2.3 การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาจะต้องคำนึงถึงลักษณะของเนื้อหาและเนื้อเรื่องให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละวัยเนื้อหาจะต้องเหมาะสมกับนักเรียนและเวลาในการจัดการเรียนรู้อีกด้วย

Reference

- Department of Curriculum and Instruction Development. (2008). **Basic Education Core Curriculum of Foreign Languages 2008**. Bangkok: Department of Curriculum and Instruction Development, Ministry of Education.
- Jiranan Boonruan. (2001). **Effects of Employing CIPPA Instructional Model Emphasizing Language Learning Process on Learning Achievement and Attitude towards Thai Language Learning of Prathom Suksa 3 Students**. Master of Education in Elementary Education, Chulalongkorn University.
- Kongsak Thatthong. (1999). **Applied Classroom Action Research**. Journal pp. 2, 10: October, 1999.
- National Institute of Educational Testing Service. (2010). **Ordinary National Educational Test Report 2010**. Page 103-104, June.
- Secondary Educational Service Area Office 26. (2010). **National Test Results 2010**. Kosumpisai: Maha Sarakham
- Somsri Thammasarnsophon. (1995). **A Comparison of English Writing Ability of Mathayom Suksa Six Students Learning through Process-Oriented Approach and Product-Oriented Approach**. *Information Research* 15, 13-14: January-February.
- Tapanee Wichairam. (2004). **Development of Learning Plans to Practice Mathematics Problem Solving in Fraction for Prathom Suksa 4 by using the Cooperative Learning**. Independent Study in Curriculum and Instruction. Maha Sarakham: Maha Sarakham University.
- Waraporn Attamsoontorn. (2003). **Effects of Semantic Mapping Activities on English Reading Comprehension of Prathom Suksa 6 Students**. Independent Study in Elementary Education. Chiang Mai: Graduate School Chiang Mai University.

การพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง การใช้มัลติมิเตอร์ ของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2

A Development of the Skill Training Package on Multimeters for the Second Year Vocational Certificate Students

สุระไกร เทพเดช¹, สมาน เอกพิมพ์², สมบัติ ฤทธิเดช³

Surakrai Thepdach¹, Samarn Ekkapim², Sombat Rittidesh³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่2ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และมีผลการใช้ชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลังภาคเรียนที่2ปีการศึกษา2556วิทยาลัยการอาชีพพยุหะคีรีจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 คนได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์จำนวน 4 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ 4) แบบทดสอบทักษะการปฏิบัติงานจำนวน 3 ข้อ 30 คะแนน และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะจำนวน25ข้อการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.36/76.67 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดฝึกทักษะ, มัลติมิเตอร์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Student of Master's Degree, Curriculum and Instruction Department Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

Abstract

The purposes of this research were to develop the skill training package on multicenter for the second year vocational certificate students with an efficiency of 75/75, and to evaluate the result so fusing the developed skill training package with 20 second year vocational certificate Students, obtained using the cluster random sampling technique, who were studied in the second semester of the academic year 2013 at Payakkhaphumpisai Industrial Community and Education College, in Mahasarakham Province. The research instruments included 1) lessonplans, 2) the multicentre skill training package, 3) multiple choice achievement test with 30 items, 4) The working skills test with 3 items 30 scores, and 5) the questionnaire on satisfaction with learning via the skill training package. The collected data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and dependent t-test.

The findings revealed that the developed skill training package had an efficiency of 87.36/76.67 which met the required criterion of 75/75. The students showed gains in learning achievement and working skills from before learning via the developed skill training package at the .01 level of significance. Also, the indicated the dissatisfactions with learning via the developed skill training package in over All an dine chareaatthe most level.

Keywords: A Development of the Skill Training, Multimeters

บทนำ

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วอาชีวศึกษาจึงได้ปรับแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถโดยการฝึกทักษะในวิชาชีพพื้นฐาน

และวิชาชีพเฉพาะทางพร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพสร้างผลผลิตและรายได้จนเกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547 ; อ่างถึงใน คมเพชร จิตรศุภกุล, 2543: 35)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีความรู้ความชำนาญในทักษะวิชาชีพมีคุณธรรมวินัยเจตคติบุคลิกภาพและเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชุมชนระดับท้องถิ่นและระดับชาติโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพความสนใจและโอกาสของตนส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบันหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับชาติท้องถิ่นและชุมชนซึ่งวิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัยอาชีวศึกษาจังหวัดมหาสารคามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้เปิดสอนทั้งหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งวิชาชีพช่างไฟฟ้านับเป็นสาขาหนึ่งที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาโดยนำความรู้และทฤษฎีต่างๆ ไปปฏิบัติได้จริงมากกว่าการท่องจำดังนั้นการฝึกปฏิบัติกิจกรรมจึงต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่างๆ ทั้งทางด้านความคิดความรู้สึกลงและการปฏิบัติซึ่งการปฏิบัติสิ่งที่จะต้องฝึกนั้นต้องประกอบด้วยเทคนิควิธีการปฏิบัติ

และผลงานที่ได้เพื่อจะได้ตรวจสอบความสามารถในการทำงานด้วยความรวดเร็วถูกต้องแม่นยำและทำงานด้วยความปลอดภัยมีความรับผิดชอบต่อการงานทั้งนี้การฝึกทักษะทางปฏิบัติตามเนื้อหาของประสบการณ์ที่มีอยู่นั้นแตกต่างกันอยู่ 2 ลักษณะ (ชูศักดิ์ เปลีญญ์, 2537: 1-5)

สภาพปัจจุบันปัญหาการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลังระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพยังไม่ประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรเพราะนักเรียนขาดทักษะในด้านการปฏิบัติงานการใช้เครื่องมือวัดทางไฟฟ้าจำพวกเครื่องวัดไฟฟ้ามัลติมิเตอร์ทั้งแบบอนาล็อกและแบบดิจิตอลจึงอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง (การรายงานการประเมินตนเอง ปี พ.ศ.2554 Self Assessment Report: SAR) สรุปผลการประเมินตนเองมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพตัวบ่งชี้ที่ 7 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงซึ่งการพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามชุดฝึกทักษะจนเกิดทักษะการใช้มัลติมิเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำเครื่องวัดไฟฟ้าชนิดมัลติมิเตอร์ไปใช้งานได้จริง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและคุณลักษณะสำคัญทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็น

ส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีชุดฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนซึ่งการใช้ชุดฝึกทักษะควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกมาก ๆ จนเกิดทักษะซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาทางการเรียนรู้ในด้านการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญได้ดีขึ้นเพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางการสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทำให้นักเรียนเกิดทักษะทางด้านฝีมือและรู้จริงการสอนให้นักเรียนเห็นชอบทำให้นักเรียนรู้แจ้งและรู้จริงซึ่งจะทำให้นักเรียนแก้ปัญหาได้การสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ทำให้นักเรียนเติบโตขึ้นอย่างมีอิสรภาพ (สุมน อมรวิวัฒน์, 2530: 96) และนวัตกรรมหนึ่งที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นก็คือการใช้ชุดฝึกทักษะควบคู่กับใบงานซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ฝึกทักษะในการแก้ปัญหาและเกิดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามสภาพจริงได้ถูกต้อง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้มัลติมีเตอร์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาไฟฟ้ากำลังวิทยาลัยการอาชีพพยุหภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคามที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เรื่องการใช้มัลติมีเตอร์

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานก่อนและหลังการใช้มัลติมีเตอร์

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานเรื่องการใช้มัลติมีเตอร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลังที่เรียนรายวิชาเครื่องวัดไฟฟ้า ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน รวม 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 2 แผนกช่างไฟฟ้ากำลังที่เรียนรายวิชาเครื่องวัดไฟฟ้าประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คนได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะเรื่องการใช้มัลติมีเตอร์เป็นการวัดหาค่าปริมาณทางไฟฟ้าและวัดค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เช่นแรงดันไฟฟ้ากระแสไฟฟ้าและตัวต้านทานเป็นต้นตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) จำนวน 4 ชุดๆ ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระคือฝึกทักษะการปฏิบัติงานเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์

4.2 ตัวแปรตามคือทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

5. ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ 4 สัปดาห์ รวม 16 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest-Posttest Design)เป็นการทดลองที่มีการวัดก่อนการทดลอง1ครั้งหลังการทดลอง1ครั้งมีลักษณะดังนี้

$$O_1 \quad X \quad O_2$$

O_1 คือ การสอบก่อนที่จะทำการทดลอง(Pretest)

X คือ การใช้นวัตกรรม(Treatment)

O_2 คือ การสอบหลังจากที่ทำการทดลอง (Posttest)

O_1 และ O_2 เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกันหรือคู่ขนานกันมีมาตราวัดเดียวกันแคมป์เบลและสแตนเลย์(Campbell

and Stanley, 1969)

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งประกอบด้วย

1. ชุดฝึกทักษะการปฏิบัติงานเครื่องวัดไฟฟ้าเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 จำนวน 4 ชุด

2. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการใช้มัลติมิเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 จำนวน 4แผนแผนการจัดการเรียนรู้ละ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์โดยใช้แบบทดสอบตอนที่ 1 แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ

4. แบบทดสอบทักษะการปฏิบัติงานเรื่อง การใช้มัลติมิเตอร์โดยใช้แบบทดสอบตอนที่ 2 แบบทดสอบเป็นแบบอัตนัย

5. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการปฏิบัติงานเครื่องวัดไฟฟ้า โดยวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัยและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อดำเนินการตามกระบวนการหาคุณภาพเครื่องมือซึ่งจะนำไปใช้ในการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.ทำการทดสอบก่อนเรียนเรื่องการ

ใช้มัลติมิเตอร์โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์และทักษะการปฏิบัติ

3. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้และใช้ชุดฝึกทักษะการปฏิบัติงานเครื่องวัดไฟฟ้าเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์ในขั้นฝึกทักษะของกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมีทั้งหมด4แผนการจัดการเรียนรู้4ชุดฝึกทักษะโดยใช้ควบคู่กันใช้เวลาสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ละ4ชั่วโมงสัปดาห์ละ4ชั่วโมงใช้เวลาทั้งสิ้น16ชั่วโมงในเวลา4สัปดาห์การทดลองครั้งนี้ได้ดำเนินการในภาคเรียนที่1ปีการศึกษา2556

4. ทำการทดสอบหลังเรียนเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์และทักษะการปฏิบัติ

5. วัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้มัลติมิเตอร์ภายหลังจากการทดสอบหลังเรียน

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเท่ากับ 87.36/76.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์มีทักษะการปฏิบัติงานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ87.36/76.67 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมจากการฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์ทั้ง 4 ชุดคิดเป็นร้อยละ 87.36 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.67 แสดงว่าชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75ที่ตั้งไว้ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของคมกริช โพนศิริ (2554: 79) พบว่าชุดฝึกทักษะการปฏิบัติงานติดตั้งไฟฟ้าเรื่องการเดินทางไฟฟ้แสงสว่างและไฟฟ้กำลังสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 จำนวน 20 คนประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 91.74/88.42 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมิเตอร์

ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบและเหมาะสม กล่าวคือผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดทำชุดฝึกจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาเป็นองค์ประกอบทั้งยังได้ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องวัดไฟฟ้าโดยใช้ประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้เคยผ่านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้งานเครื่องวัดไฟฟ้ามีลต์มิเตอร์มาใช้ในการจัดทำชุดฝึกทักษะหลังจากสร้างเสร็จแล้วได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาความสอดคล้องระหว่างข้อประเมินกับจุดประสงค์การเรียนรู้ผลการประเมินปรากฏว่าชุดฝึกทักษะการปฏิบัติงานการใช้งานมีลต์มิเตอร์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เป็นชุดฝึกทักษะที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุกัญญา แก้วศรี (2555: 83) พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 43 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้นำหลักทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของจอห์นดีวอี้ (John Dewey) “Learning by Doing” หรือ “การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง” หมายถึงผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติจริงคือผู้เรียนได้ฝึกในสภาพสิ่งแวดล้อมจริงได้ฝึกคิดและลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติควบคู่กันไปจึงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบโจทย์ได้อย่างถูกต้อง (ประทุม อังกูรโรหิต, 2543) ซึ่งเป็นผลให้การเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

3. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติงานหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกชา อยู่แก้ว (2552: 100) พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้นำหลักการและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของ จอห์นดีวอี้(John Dewey) และธอร์นไดค์(Thorndike) ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของจอห์นดีวอี้ “Learning by Doing” หรือ “การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง” ข้อ 2 คือการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยฝึกการคิดฝึกการลงมือทำและฝึกทักษะ

กระบวนการต่างๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริงจนเกิดทักษะส่วนทฤษฎีของธอร์นไคค์ (Thorndik) “Law of Exercise” หรือ “กฎแห่งการฝึกหัด” ได้แบ่งออกเป็นกฎย่อยๆ 2 กฎ คือ กฎการใช้ (Law of Use) และกฎการไม่ได้ใช้ (Law of Disuse) ซึ่งการสร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองด้วยการฝึกจะทำให้เกิดความแน่นแฟ้น และมั่นคงแต่ถ้าการฝึกหัดปฏิบัติไม่ต่อเนื่องกันหรือการไม่ได้นำไปใช้จะทำให้เกิดการลืมได้ (ประสาธ อิศรปริดา, 2547: 218) ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ฝึกลงมือทำอย่างต่อเนื่องจนเกิดทักษะมีความมั่นใจเป็นผลให้การเรียนของนักเรียนมีทักษะการปฏิบัติหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมีเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ ($\bar{X}=4.87$, $S.D.=0.23$) หมายความว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดทั้งนี้เพราะชุดฝึกทักษะมีความชัดเจนและเข้าใจง่ายไม่ยากจนเกินไปมีความน่าสนใจมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนมีเนื้อหาให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิดผู้เรียนทราบผลหลังการปฏิบัติงานทุกครั้งไม่น่าเบื่อซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คมกริช โพนศิริ (2554: 79) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการปฏิบัติงานติดตั้งไฟฟ้าอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนวิชาเครื่องวัดไฟฟ้าจะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อจะได้ใช้ชุดฝึกทักษะเรื่องการใช้งานมัลติมีเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดทักษะด้านการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น

1.2 ก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนวิชาเครื่องวัดไฟฟ้าควรศึกษาการใช้งานชุดฝึกทักษะก่อนนำไปจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.3 การนำชุดฝึกทักษะไปใช้ครูผู้สอนหรือผู้ให้ความสนใจควรศึกษาใบงานที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อครูผู้สอนจะได้มีสื่อการเรียนรู้อันดีและเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยและสร้างสื่อการ

รู้ต่างๆ ในเรื่องการใช้งานเครื่องวัดไฟฟ้าออสซิลโลสโคปหรือเรื่องอื่นๆ ต่อไปเพื่อให้ครูผู้สอนได้มีสื่อการเรียนรู้ที่ดีทันสมัยและเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะในด้านต่างๆ อย่างครบถ้วนไม่ว่าจะเป็นทักษะในการประกอบอาชีพทักษะในการสื่อสารทักษะในการคิดเป็นต้น

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบกลุ่มที่ใช้ชุดฝึกกับไม่ใช้

Reference

- Campbell, D.T. and C. S. Julian. (1969). *Experimental and Quasi-Experimental. Design for Research*. Boston: Houghton Mifflin.
- Choosak pleanphoo. (1994). *Evaluation of teaching practice*. Bangkok: King Mongkut's University of Technology Thonburi.
- Kecha Yukaew. (2009). *Skill Package Base performance*. Thesis C.a.m. (Communication Engineering) Bangkok: King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
- Kongphet Chatsuphakul. (2000). *The career guidance It allows the balance In the labor market, however*. Bangkok: Thaiwattanaphanit.
- Komgrid Phonsiri. (2010). *The development Skill Package Practice Electrical installations*. Thesis M.Ed. (Curriculum and Instruction). Maharakham: Rajabhat Maharakham University.
- Sukanya Kaewsree. (2012). *The Development Math Skills Training subject Addition and subtraction Add to matches and is no more than 100*. Thesis M.Ed. (Curriculum and Instruction). Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat University.
- Sumon Amonwiwat. (1987). *The Teaching by the faith and Yoniso Manasika*. Bangkok: Odeansator.

การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีใน ภาคเหนือ Management of Higher Vocational Certificate Program, Department of Agricultural Development, in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges in the Northern Region

ธนิตา ตียะพงษ์¹, สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะเสี้ยว², กุลชลี จงเจริญ³

Tanita Tiyapong¹, Saritpong Limpisathian², Koolchalee Chongcharoen³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ (2) ศึกษาปัญหาของการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ (3) เสนอแนะแนวทางในการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคเหนือรวม 115 คน โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.958 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยด้านการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด และตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการจัดครูเข้าสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอนอยู่ในระดับ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ Master's student of Education in Educational Administration SukhothaiThammathirat Open University

² Associate Professor of IT, Ed.D in Educational Administration Sukhothai Thammathirat Open University

³ Assistant Professor, Ph.D. in Educational Administration Sukhothai Thammathirat Open University

น้อยที่สุด (2) ปัญหาของการบริหารหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่าสถานศึกษามีปัญหาด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรมากที่สุดร้อยละ 22.4 และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนน้อยที่สุดร้อยละ 4.1 และตามความคิดเห็นของครูผู้สอนพบว่าสถานศึกษามีปัญหาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุดร้อยละ 29.5 และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนน้อยที่สุด ร้อยละ 12.1 (3) ข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรคือ ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง พัฒนาและเตรียมความพร้อมของบุคลากรทางด้านสัตวศาสตร์ จัดหลักสูตรฐานสมรรถนะบูรณาการการสอนรายวิชา การเรียนรู้แบบการใช้โครงการเป็นฐานและมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

คำสำคัญ: หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรมสาขาสัตวศาสตร์ การบริหารหลักสูตร

Abstract

The purpose of this research was to (1) study the management conditions of Higher Vocational Certificate Program, Department of Agricultural Development, in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges in the Northern Region (2) study the management problems of Higher Vocational Certificate Program, Department of Agricultural Development, in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges in the Northern Region (3) make suggestions for improvement in the management of Higher Vocational Certificate Program, Department of Agricultural Development, in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges in the Northern Region.

This research consisted of 115 random samples done by using Stratified Random Sampling. The research methods were rating scales and structured interview questionnaires developed by the researcher with has validity of 0.958. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis.

This research's findings revealed that (1) overall, the management condition of Higher Vocational Certificate Program in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges for the Northern Region was at a moderate level (2) regarding the management problems of Higher Vocational Certificate Program

in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges for the Northern Region for administrators were: inability to plan and use academic curriculum effectively, and supervise teacher and teacher's development; as for teachers: teachers' management and supervision of the classroom and teacher development are limited (3) suggestions for improvement, the following were recommended: should continue to participate in network co-operation, develop and prepare more human resources in animal science; competency based curriculum, project based learning (PBL) and regular participation in the management of Higher Vocational Certificate Program in Animal Science should be established.

Keywords: Higher Vocational Certificate Program Department of Agricultural Development in Animal Science academic curriculum, curriculum management

บทนำ

การจัดการด้านการอาชีวศึกษา เป็นการถ่ายทอดความรู้และทักษะเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเกิดทักษะในการปฏิบัติงานและเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญเมื่อสำเร็จการศึกษาและจบหลักสูตรต้องกล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออก มีคุณสมบัติของผู้นำ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ 2555 : 10) หลักสูตรอาชีวศึกษาเน้นที่เป็นกระบวนการ คือ เน้นประสบการณ์และกิจกรรมภายในสถานศึกษาและผลิตผลและมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษา มีความสามารถในการทำงานผสมผสาน

กันเพื่อให้ประยุกต์ทำงานได้จริง (อนันต์ งามสะอาด, 2553) วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยี เดิมชื่อว่า วิทยาลัยเกษตรกรรม เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเกี่ยวกับเกษตรกรรม ของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างนักเกษตรกรรมที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะด้านทักษะวิชาชีพเกษตร การจัดการเรียน ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง มีการจัดการเรียนการสอน แยกเป็นประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชา พืชศาสตร์ สาขาวิชาสัตวศาสตร์ สาขาวิชา อุตสาหกรรมเกษตรและสาขาวิชาช่างกล เกษตร เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะและความชำนาญในด้านวิชาชีพเกษตรพร้อมออกไปเป็นนักเกษตรกรรมที่มีความรู้และความชำนาญตามที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา ปัจจุบัน มีวิทยาลัยด้านการเกษตรและเทคโนโลยีที่

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา 46 แห่ง ในการจัดการเรียนการสอนในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา สัตวศาสตร์ ได้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาสัตวศาสตร์ ปีพ.ศ.2546 ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชา สัตวศาสตร์ ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในภาคเหนือ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทาง ในการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง สาขาวิชาสัตวศาสตร์ในวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีภาคเหนือต่อไป

ประเด็นปัญหาการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหาร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภท วิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ เป็นอย่างไร
2. ปัญหาของการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชา เกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ เป็นอย่างไร
3. ข้อเสนอแนะของการบริหาร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภท วิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการ บริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชา สัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหาร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภท วิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการ บริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น สูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตว ศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารในวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีภาคเหนือ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 11 คนและ รองผู้อำนวยการ จำนวน 44 คน รวม ผู้บริหารทั้งสิ้น 55 คนครูผู้สอนสาขาวิชา สัตวศาสตร์ ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ภาคเหนือ จำนวน 81คน รวมประชากร ทั้งหมด 136 คน และกลุ่มตัวอย่างได้ จากการสุ่มโดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน(Krejcie& Morgan 1970) โดยมีการสุ่ม แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 คน จากครู ผู้สอนสาขาวิชาสัตวศาสตร์ของของวิทยาลัย

เกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือจำนวน 136 คน และกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ โดยการเจาะจงผู้บริหารจำนวน 5 คนจากผู้บริหารของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือจำนวน 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภทคือ

1) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

- แบบมาตราส่วนประมาณค่า

5 ระดับ (Rating Scale)

- แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open-Ended)

2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และส่งหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตสัมภาษณ์ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง ในช่วงวันที่ 1 มีนาคม 2556- 30 เมษายน 2556 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 115 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

deviation) สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) แบบสอบถามที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์โดยการวางแผนการวิเคราะห์ให้สอดคล้องและครอบคลุมกับปัญหา วัตถุประสงค์และสถานะแวดล้อม (Context) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 115 ฉบับ ในการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ ของผู้บริหารและครูผู้สอนในสาขาวิชาสัตวศาสตร์ ทั้ง 6 ด้านผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือพบว่าผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ มีดังนี้ความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านมีดังนี้ อันดับแรกด้านการฝึกงาน ด้านการจัด

ครูเข้าสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอน ตามลำดับความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านมีดังนี้ อันดับแรก ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการฝึกงาน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือพบว่าปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ดังนี้ความคิดเห็นของผู้บริหาร พิจารณาจากค่าร้อยละมากไปหาน้อย พบว่าสถานศึกษามีปัญหาด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการฝึกงาน ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ตามลำดับความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยพิจารณาจากค่าร้อยละมากไปหาน้อย พบว่าสถานศึกษามีปัญหาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้าน

การจัดครูเข้าสอน ด้านการฝึกงาน ด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือมีดังนี้ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร พบว่า อันดับแรก ควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันทุกฝ่ายอย่างเปิดกว้าง อันดับที่ 2 ควรเพิ่มอัตรากำลังครูที่ตรงกับสาขา และอันดับที่ 3 การเตรียมจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรการเตรียมงบประมาณควรเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนโดยให้มีความเหมาะสมเพียงพอ รวดเร็วดังกับความต้องการของครูผู้สอน ด้านการจัดครูเข้าสอน พบว่า อันดับแรกควรมีการเพิ่มบุคลากรที่ตรงตามสาขา อันดับที่ 2 มีการจัดชั่วโมงในการสอนให้เหมาะสมและอันดับที่ 3 ควรให้ครูที่มีชั่วโมงสอนน้อยรับภาระงานพิเศษเพิ่ม ตามลำดับ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่อันดับแรก ควรมีการจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การสอนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุฝึกให้เพียงพอ อันดับที่ 2 สื่อการเรียนการสอนทันสมัย ตรงตามความต้องการ และอันดับที่ 3 จัดหางบประมาณให้เพียงพอ ตามลำดับด้านการฝึกงาน พบว่า อันดับแรก ควรจัดเฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องจริง ๆ ให้กับนักศึกษาและสถานประกอบการ อันดับที่ 2 ระยะเวลาในการฝึกงานควรเป็นช่วงปิดภาคฤดูร้อนหรือหลังจากเรียนจบปวส.1 และอันดับที่ 3 ควรมีการจัดตารางและแบ่งสายการนิเทศนักศึกษาฝึกงานให้ชัดเจน ตามลำดับ

ด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอน พบว่า อันดับแรก ควรมีการสังเกตการณ์สอน ในชั้นเรียน อันดับที่ 2 ควรมีการปฐมนิเทศ ครูใหม่ และอันดับที่ 3 การเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อนำผลการดำเนินการมาปรับปรุงและพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตามลำดับ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนพบว่า อันดับแรกการประเมินผลการเรียนการสอนควรมีเกณฑ์ที่ชัดเจน อันดับ ที่ 2 ควรมีการอบรม สัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ครูผู้สอนให้ชัดเจน และอันดับที่ 3 การติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาควรมี การติดตามอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภท วิชาเกษตรกรรมสาขาวิชาสัตวศาสตร์ของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ ในภาพรวมทั้งหมด สามารถอภิปรายได้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชา เกษตรกรรมสาขาวิชาสัตวศาสตร์ของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือใน ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการวางแผน การใช้งบประมาณในการจัดการเรียนการสอน การเตรียมบุคลากรเพื่อจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตร มีการวางแผนการวางแผน การบริหารงานด้านต่างๆ เช่น การฝึกงาน การพัฒนาครูผู้สอน การจัดกิจกรรมเสริม

หลักสูตรฯลฯ การวางแผนการวัด และการ ประเมินผลอย่างชัดเจนตามโครงสร้างของ หลักสูตรการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการนำ หลักสูตรมาใช้ในสถานศึกษาโดยการนำ หลักสูตรมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพ ท้องถิ่นการสำรวจความต้องการใช้สื่อและ วัสดุประกอบการเรียนการสอนก่อนเปิด ภาคเรียนเพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของรายวิชา การวางแผน การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรโดยใช้ สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เพื่อชี้แจง ให้ครูผู้สอนผู้ปกครองและนักศึกษาทราบ ข้อมูล และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในด้าน การวางแผนการใช้หลักสูตรในรายข้อตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ควรมีการ อบรมสัมมนาการใช้หลักสูตร และควรมี การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรโดยใช้ สื่อต่างๆ เช่น วิทยุสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เพื่อชี้แจง ให้ครูผู้สอนผู้ปกครองและนักศึกษาทราบ ข้อมูล ในระดับปานกลางในทั้งสองข้อนี้ทั้ง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าควรมี การดำเนินการเพิ่มการอบรมสัมมนาให้กับ ครูผู้สอนและการประชาสัมพันธ์หลักสูตร มากยิ่งขึ้นส่วนในการวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับ การเตรียมและพัฒนาบุคลากรเพื่อการใช้ หลักสูตรผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็น แตกต่างกันโดยผู้บริหารมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการวางแผน ปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมและพัฒนาบุคลากร เพื่อการใช้หลักสูตรมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นว่า ควรมี

การเตรียมความพร้อมทางด้านครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและมีรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัย ตอบสนองตามความต้องการของสถานประกอบการการบริหารจัดการ การแก้ปัญหากระบวนการบริหารหลักสูตร และควรมีการสร้าง ความเข้าใจ ประสานความร่วมมือกันในทุก ๆ ฝ่ายและสอดคล้องกับงานวิจัย กฤษดา ตามสีวัน (2543: 43-45) พบว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในการวางแผนการใช้หลักสูตรและการจัดครูเข้าสอนได้ว่า การวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีการเตรียมการก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นการเตรียมครูผู้สอนการเตรียมจัดทำวัสดุประกอบหลักสูตรการเตรียมงบประมาณรวมทั้งการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อชี้แจงให้ครูผู้สอนผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ

2. ด้านการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างในการเข้าสอนของครูตามหลักสูตรและมีจำนวนชั่วโมงที่เหมาะสมมีการสำรวจความพร้อมของครูก่อนจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความถนัดความชำนาญและตรงตามสาขาวิชาที่สอนมีการกำหนดการประเมินผล การเรียนการสอนในหลักสูตรตามสภาพจริงของผู้เรียน การกำหนดการบูรณาการการ

เรียนรู้การเรียนการสอนกับ วิชาอื่น ๆ โดยการจัดการเรียนรู้การเรียนการสอนแบบ การใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning: PBL) และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในด้านการจัดครูเข้าสอนในรายชื่อดังกล่าว ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในเรื่องการจัดครูที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาวิชาเข้าสอนแทนเมื่อครูประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้ และควรมีการบูรณาการการเรียนรู้อื่น ๆ โดยการจัดการเรียนรู้การเรียนการสอนแบบการใช้โครงการเป็นฐานผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าครูผู้สอนมีความต้องการครูที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาวิชาเข้าสอนแทนเมื่อครูประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้และควรมีการบูรณาการการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นว่าควรมีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร สร้างและพัฒนาบุคลากรทางด้านสัตวศาสตร์ เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ตามสีวัน (2543: 43-45) ได้กล่าวถึงการจัดครูเข้าสอน ควรที่จะต้องคำนึงถึงคุณวุฒิการศึกษาที่ตรงตามสาขาวิชาใกล้เคียงหรือทักษะความสามารถ ตลอดจนความมีคุณธรรมจริยธรรมของความเป็นครู การสอนในรายวิชาหนึ่งนั้นโรงเรียนจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของครูผู้สอน โดยโรงเรียนอาจจะพิจารณาจากความรู้

ความสามารถ ทักษะความสนใจความถนัด สติปัญญาประสบการณ์ของครู-อาจารย์ ครูสอนแต่ละคนอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อจะจัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้นแต่ละวิชาได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 48) ได้กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนตามความรู้ ความสามารถของครูและลักษณะงานโดยคำนึงถึงการแบ่งชั่วโมงที่เหมาะสมตลอดจนภาระหน้าที่อื่น ๆ ของครู

3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในภาคเหนือในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการจัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก มีการจัดเอกสารตำราเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับการศึกษาค้นคว้าอย่างพอเพียง สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณภาพและทันสมัยเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาและมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา มีการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรเช่น ระบบสารสนเทศ ระบบการลงทะเบียน ระบบการสอบถาม ผลการเรียน ห้องสมุดและมีการบริการยืมคืนหนังสือและวารสารที่สะดวกและรวดเร็ว ฯลฯ และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกรายข้อตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในเรื่องงบประมาณ อาคารสถานที่และควรมีระบบสารสนเทศเพื่อให้บริการด้านต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนตามหลักสูตรเช่น ระบบการลงทะเบียน ระบบการสอบถามผลการเรียนในระดับปานกลางผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าควรมีการจัดการเรื่องงบประมาณเพื่อดำเนินการและระบบสารสนเทศ เพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องระบบการเบิกจ่ายวัสดุฝึกเพื่อจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเป็นสำคัญโดยผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าครูผู้สอนเห็นว่าการเบิกจ่ายวัสดุฝึกเพื่อจัดการเรียนการสอนยังไม่มี ความคล่องตัวเท่าที่ควรควรมีการปรับปรุงให้ดีกว่าระบบเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นว่าควรเพิ่มแหล่งการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาให้มีการฝึกทักษะเหมือนในสถานที่ทำงานจริงและมีวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกทักษะที่ครบถ้วนเหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพันธ์ ลิทธิพงษ์ (2540: 51) ได้พบว่าในด้านวัสดุอุปกรณ์ว่า วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ นับเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอาชีวศึกษา การเรียนการสอนงานอาชีพ ให้คนสามารถปฏิบัติงานได้พฤติกรรมด้านทักษะมีความสามารถทัดเทียมกับด้านพุทธิหรือบางกรณี อาจสำคัญมากกว่าชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องใช้เวลานานวัสดุเครื่องจักรเครื่องมือจะต้องมีความพร้อมและเพียงพอกับจำนวนของนักเรียนที่เข้าฝึกตั้งนั้นสถาบันการศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาอย่างได้ผลนั้นจำเป็นต้องลงทุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอนสูงมากการจัดการจึงบรรลุผลความมุ่งหวังที่ตั้งไว้ และ กฤษฎดา ตามสีวัน (2543: 52)

ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะและกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งมีส่วนสัมพันธ์การปรับปรุงการเรียนการสอนทุกด้าน เพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนแก่ผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ

4. ด้านการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรมสาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา มีการปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกงานและการปัจฉิมนิเทศนักศึกษาหลังเสร็จสิ้นการฝึกงานอยู่ในระดับมาก มีการเก็บข้อมูลและการรายงานผลการฝึกงานเป็นระยะ มีการจัดครูไปนิเทศการฝึกงานของนักศึกษา มีการสำรวจความพร้อมของสถานประกอบการเพื่อการเตรียมความพร้อมในเรื่องการฝึกงานให้กับนักศึกษามีระยะเวลาในการฝึกงานที่เหมาะสมและสถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกงานในสถานประกอบการอย่างน้อย 1 ภาคเรียนและเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในด้านการฝึกงานรายชื่อตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการฝึกงานตามหลักสูตร เช่น การฝึกอบรบการใช้ภาษาอังกฤษในสถานประกอบการ การใช้เทคโนโลยีต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าครูผู้สอนเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการฝึกงานตามหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นว่าควรสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างจริงจัง เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรทางด้านสัตวศาสตร์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการสร้างเครือข่ายของสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มแหล่งการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา การฝึกงานในสถานที่ทำงานจริงจะทำให้ นักศึกษาสามารถเพิ่มทักษะได้มากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดาตามสีวัน (2543: 59) พบว่า การฝึกงานหรือการเรียนภาคปฏิบัติจะกระทำเฉพาะในสถานศึกษาอย่างเดียวไม่ประสบผลสำเร็จนักเรียนจะมองสภาพการทำงานจริงๆ ในสถานศึกษาจะต้องจัดแผนการเรียนการสอนและการฝึกงานให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยคำนึงถึงความต้องการและความพร้อมของผู้เรียนเป็นหลักในการพิจารณาซึ่งการฝึกงานแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ฝึกงานในสถานศึกษาและฝึกงานในสถานประกอบการ การฝึกงานในสถานศึกษาต้องมีโรงฝึกงานวัสดุอุปกรณ์เครื่องมืออย่างเพียงพอกับนักเรียนที่เข้าฝึกและปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 49) ได้กล่าวว่า เป็นการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ด้านวิชาชีพการฝึกงานโดยสามารถแบ่งเป็นการฝึกงานในสถานศึกษาและการฝึกงานนอกสถานศึกษาตามที่กำหนดตามหลักสูตรนภดล สุตตันตวิถิณชัยกุล (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคือความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา

อาชีวศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พบว่าการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยด้านการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ระดับคือ มาก น้อย ไม่พร้อมหรือไม่เปิดสอน ส่วนใหญ่ในด้านหลักสูตรต่างๆจะอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อยู่ในระดับมาก ในส่วนของความพร้อมด้านการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย ในการเตรียมความพร้อมการผลิตช่างฝีมือ (Skilled Labour) ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ตั้งแต่ พ.ศ.2550 เป็นต้นมา จึงทำให้ไม่สอดคล้องต่อความต้องการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เน้นแรงงานระดับชำนาญการ (Specialist) ซึ่งผลิตโดยสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้นเจมส์ (James 2007: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลกระทบของนักศึกษาอาชีวศึกษากับความสามารถในการจ้างงาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนอาชีวศึกษาคือ นโยบายของรัฐบาล และระเบียบต่างๆที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชน รวมถึง ผู้ปกครอง ครู นักเรียน นักศึกษา และปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสนใจ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอาชีววะ ที่ต้องการให้การเรียนอาชีวศึกษาเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง การฝึกงานจะเป็นข้อได้เปรียบอีกข้อหนึ่งสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และฮัสเซลและคณะ (Hassall & Other 2010: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้เรียนอาชีวศึกษาในมาเลเซียและประเทศอังกฤษ พบว่าผู้เรียนที่

เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องการฝึกและพัฒนาทักษะวิชาชีพเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

5. ด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนทำผลงานการค้นคว้าวิจัยในด้านต่างๆเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีโอกาสชมกิจการหรือศึกษาดูงานของสถานประกอบการและให้ครูผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาวิชาที่สอนฯลฯและมีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศการสอนของครูผู้สอนตามหลักสูตรและเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในด้านการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอนรายชื่อตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องควรมีการเยี่ยมชมชั้นเรียนตลอดการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในระดับปานกลางแสดงว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรมีการเพิ่มการเยี่ยมชมชั้นเรียนตลอดการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องการนิเทศและติดตามผลการสอนของครูตามหลักสูตร การปฐมนิเทศครูใหม่และการกำกับ ติดตาม ดูแล และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทันต่อเหตุการณ์โดย

ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าครูผู้สอนเห็นว่าควรมีการนิเทศและติดตามมีการปฐมนิเทศครูใหม่และควรมีการกำกับ ติดตาม ดูแล และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทันต่อเหตุการณ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นว่าควรมีการสร้าง ความเข้าใจและความร่วมมือกันในการนิเทศและการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อนำผลมาพัฒนาเพื่อไปต่อยอด และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นและเพื่อพัฒนาอาชีพ เกษตรกรในอนาคตและสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดา ตามสีวัน (2543: 65) พบว่า การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการสอนของครู-อาจารย์ ได้แก่ การสังเกตการณ์สอน ในชั้นเรียน การปฐมนิเทศครูใหม่ การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมสัมมนา การฝึกงานและการดูงาน การศึกษาต่อตลอดจนสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ได้ทำการค้นคว้าวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการสอนของครู-อาจารย์ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พูลย์ชัย ยาวีราช (2542: 23) พบว่า การนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสำหรับหน่วยงานในท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรอาจมีการดำเนินการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรเพื่อให้ครูดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้องการนิเทศหลักสูตรหรือการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของการนิเทศที่ถือว่าเป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือไม่ใช่เป็นการตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่ประการใด ดังนั้นผู้นิเทศจำเป็น

ต้องสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับผู้บริหารนิเทศการดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการไปด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตยและร่วมมือกัน การนิเทศการสอนที่ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ คือ การนิเทศภายในสถานศึกษาและรุจิรัฐ สาระ (2545: 196) ได้กล่าวถึงการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรว่าเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนเพราะจะช่วยให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้โดยสรุป หลักการนิเทศการใช้หลักสูตรว่าอาจจะใช้วิธีการประชุมชี้แจงปรึกษาหารือเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกระตุ้นให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่นักเรียนและชุมชน และช่วยทำให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผลอย่างชัดเจน เช่น การวัดและประเมินผลทั้งก่อนเรียนในระหว่างเรียนและหลังเรียนฯลฯ มีการจัดทำโครงสร้างของเครื่องมือวัดผลมีการกำหนดเกณฑ์และระยะเวลา ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการติดตามผลนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้วเพื่อประเมินผลว่าสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมีการดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรมีการวัดผลและประเมินผลนักศึกษาในทุกๆ ด้านเพื่อนำผล

มาปรับปรุงในการ ดำเนินการครั้งต่อไปและ มีการพัฒนาครูผู้สอนด้านการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรและเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รายชื่อตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในเรื่องการจัดครูผู้สอนเข้ารับการอบรมด้านการวัดผลประเมินผลในระดับปานกลางแสดงว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรมีการจัดครูผู้สอนเข้ารับการอบรมด้านการวัดผลประเมินผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เห็นว่าควรมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะอาชีพในระดับชำนาญการ จัดหลักสูตรฐานสมรรถนะและบูรณาการรายวิชาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนเตรียมการผลิต ดำเนินการผลิตและการจัดการกับผลผลิตให้รู้จักการแก้ปัญหาและพัฒนางานโครงการด้วยตนเองโดยมีครูคอยช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูผู้สอนต้องมีความรู้และเข้าใจในเรื่องการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นอย่างดีและสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดา ตามลีวัน (2543: 69) พบว่า การประเมินผลการเรียนการสอนหมายถึง กระบวนการ ที่เกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำเครื่องมือวัดผลการกำหนดเกณฑ์ และระยะเวลา การกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล การส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความสามารถในการวัดผล การนำผลที่ได้จากงาน

วิเคราะห์ ไปปรับปรุงการเรียนการสอน การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 49) ได้กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรเมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้ควรมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัดดูประสงค์ของการประเมินผลเพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัดดูประสงค์ของหลักสูตรหรือเพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และ แคทรินและคณะ (Catherine & Others, 2004: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในหัวข้อเรื่อง ผลผลิตและกระบวนการประเมินผลในการศึกษาอาชีวศึกษาพบว่านโยบายการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาปัจจุบันคือเร่งพัฒนาและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่ให้มากขึ้น จากการศึกษาพบว่าความเข้าใจเรื่องอาชีวศึกษายังมีน้อยและต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน จุดสำคัญของรายงานฉบับนี้คือการประเมินผล ความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนในสาขาต่างๆของอาชีวศึกษา เป้าหมาย ผลผลิตและกระบวนการเรียนรู้ของอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ ครู ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการ ผู้ตรวจการณและผู้จัดทำนโยบาย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาสัตวศาสตร์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในภาคเหนือ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำ

ผลการวิจัยไปใช้และในการวิจัยครั้งต่อไป
ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการ วิจัยไปใช้

1. ควรมีการวิเคราะห์หลักสูตร
ร่วมกัน เพิ่มอัตรากำลังครูที่ตรงกับสาขา
การวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมและ
พัฒนาบุคลากรการเตรียมจัดท้าววัสดุประกอบ
หลักสูตร การเตรียมงบประมาณควรเตรียม
การก่อนเปิดภาคเรียนและมีความเหมาะสม
เพียงพอ และประชาสัมพันธ์หลักสูตรมากขึ้น

2. ควรมีการเพิ่มบุคลากรที่ตรงตาม
สาขา มีการจัดครูที่มีความรู้ความสามารถ
จัดการเรียนการสอนให้สามารถบูรณาการ
ร่วมกันได้ มีการกำกับ ติดตามอย่างจริงจัง

3. ควรมีการจัดหาเครื่องมือวัสดุ
อุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอนและ
วัสดุฝึก ให้เพียงพอ มีห้องปฏิบัติการเกี่ยวกับ
สัตวศาสตร์ มีบรรยากาศในการเรียน
การสอน ฝึกอบรมหรือจ้างบุคลากรที่มีความรู้
ความชำนาญในการจัดทำสื่อ

4. ควรจัดเฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องให้
กับนักศึกษาและสถานประกอบการ มีการจัด
กิจกรรมเสริมในการฝึกงาน เช่น การใช้ภาษา
อังกฤษในสถานประกอบการและ เทคโนโลยี
ใหม่ๆ การนิเทศนักศึกษาฝึกงาน มีการ

รายงานผลเป็นระยะและมีการปัจฉิมนิเทศ
หลังฝึกงาน

5. ควรมีการสังเกตการณ์สอน
ปฐมนิเทศครูใหม่ การเยี่ยมชั้นเรียน มีการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมสัมมนา
การฝึกงานและการดูงาน สนับสนุน
ครู-อาจารย์ในการค้นคว้าวิจัยและศึกษาต่อ
ในวิชาชีพในระดับที่สูงขึ้น

6.ควรมีเกณฑ์การประเมินผลการ
เรียนการสอนที่ชัดเจน อบรม สัมมนาเรื่อง
การประเมินผลการเรียนการสอนให้กับครู
ผู้สอนเพิ่มมากขึ้นและมีการติดตามผลนักศึกษา
ที่สำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการ
วิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารูปแบบหรือปัจจัยที่ส่งผล
ต่อความสำเร็จ ต่อการบริหารหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2. ศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหาร
สถานศึกษาของผู้บริหารในการพัฒนาและ
บริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

3. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการ
นิเทศและประเมินผลเพื่อการบริหารหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

Reference

- Anan Ngamsa-ad. (2010). Vocational Knowledge Management Process. <http://sisatblog.wordpress.com/2010/08/07/rr/> 16 January 2013
- Bureau of Vocational Education Standards and Qualification. High Vocational Certificate Curriculum 2003: <http://bsq2.vec.go.th/course/course.html>. 16 January 2013
- Hassall, Joyce, Montano, Gonzalez. (2010). The vocational skill priorities of Malaysian and UK students. *Asean Review of Accounting* Volume: 18 Issue.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W.Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-608.
- Krissada Tamseewan. (2000). *The Administration of Vocational Certificate Program in Commerce Curriculum 1995, according to the opinion of teachers who taught in High school, Department of General Education in the Northeast*. Thesis, M.Ed. (Vocational Education) Bangkok. King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
- Noppadol Sutanwanichkul. (2011). *The Study of Technology with Vocational Education to support ASEAN Community*. Thesis, M.Ed. (Educational Administration) Bangkok. Dhurakij Pundit University.
- Phoonchai Yawirach. (1999). *Curriculum Administration of Education Oppourtunity Expansion Schools Affiliated to the office of Thoeng District Primary Education Chiangrai Province*. Thesis, M.Ed. (Educational Administration) Chiang Rai Rajabhat University.
- Preeyaporn Wonganutraroj. (2003). *Academic Administration*. Bangkok. Sahamitt Offset.
- _____. (2011). *Academic Administration*. Bangkok. Pimdee.
- R.K. Kagaari, J. (2007). Evaluation of the effects of vocational choice and practical training on students'employability. *Journal of European Industrail Training* volume: 31 Issue: 6.

- Ruji Phusara and Jantraneer Sangaunnam. (2002). *School Curriculum Management in Bangkok*. Bookpoint.
- Stasz, C. & Hayward, G. Oh, S. Wright, S. (2004). *Outcome and Process in Vocational Learning, Learning and Skills Network*.
- Weerapan Sittipong. (1997). *Technical and Vocational education*.

จริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ISSN 1906-4950)

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์

- ผู้นิพนธ์ต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งมานั้นเป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน หรืออยู่ระหว่างการ พิจารณาโดยกองบรรณาธิการวารสารอื่น ๆ
- ผู้นิพนธ์ต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
- ผู้นิพนธ์ต้องอ้างอิงผลงานทางวิชาการของผู้อื่น กรณีที่มีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ใน ผลงานของตนเองรวมทั้งจัดทำรายการอ้างอิงท้ายบทความ
- ผู้นิพนธ์ต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คีศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนดไว้
- ผู้นิพนธ์ที่มีชื่อปรากฏในบทความทุกคน ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง
- ผู้นิพนธ์ต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัย (หากมี)
- ผู้นิพนธ์ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (หากมี)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

- บรรณาธิการวารสารมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความเบื้องต้นเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลผู้นิพนธ์และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วง ระยะเวลาของการประเมินบทความ
- บรรณาธิการต้องตัดสินใจเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความ แล้ว โดยพิจารณาจากความสำคัญ ความชัดเจน ระเบียบวิธีวิจัย และความสอดคล้องของเนื้อหา กับ วัตถุประสงค์ ของวารสารเป็นสำคัญ
- หากตรวจสอบพบว่าบทความมีการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว บรรณาธิการต้องไม่รับพิจารณา บทความนั้น
- บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมิน
- หากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น ในกระบวนการประเมินบทความ บรรณาธิการต้อง หยุด กระบวนการประเมินบทความดังกล่าวทันที และติดต่อผู้นิพนธ์เพื่อขอคำชี้แจงประกอบการพิจารณา “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมิน

1. เมื่อได้รับบทบาทจากบรรณาธิการวารสาร แล้วผู้ประเมินบทความตระหนักดีว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ เช่น เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ หรือรู้จักผู้นิพนธ์เป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ

2. ผู้ประเมินบทความ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของบทความที่ ส่งมาให้พิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญ ของเนื้อหาในบทความที่จะมีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์และความเข้มข้นของผลงานไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ในกรณีที่ผู้ประเมินทราบว่าบทความที่ กำลังพิจารณานั้น มีส่วนใดของบทความเข้าข่ายซ้ำซ้อนกับผลงาน ผู้อื่นหรือมีการส่งบทความซ้ำเพื่อให้วารสารพิจารณา ผู้ประเมินต้องแจ้งให้บรรณาธิการของวารสารทราบ

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์

วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นวารสารวิชาการสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ พิมพ์เผยแพร่ผลงานในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไปทางการศึกษา บทความที่ได้รับการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารจะต้องมีสาระน่าสนใจ เป็นงานที่พบทบทวนความรู้เดิมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใดๆ บทความอาจได้รับการปรับปรุงตามที่กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการเห็นสมควร เพื่อให้วารสารมีคุณภาพระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การส่งต้นฉบับ

1. ภาษา พิมพ์ต้นฉบับเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะ ถ้าต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษก่อน

2. รูปแบบต้นฉบับ ใช้กระดาษ A4 พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษด้าน บน ซ้าย 3.5 เซนติเมตร และล่าง ขวา 2.5 เซนติเมตร จัดรูปแบบ 2 คอลัมน์ ยกเว้น บทความย่อที่ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษเอกสารอ้างอิง และตาราง ให้จัดรูปแบบ 1 คอลัมน์

3. ชนิดและขนาดตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษร Cordia New ซึ่งขนาดตัวอักษร มีดังนี้

ชื่อเรื่อง ใช้ตัวอักษรขนาด 20 pt. ตัวหนา

ชื่อ-สกุลผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวปกติ

หัวข้อหลัก ใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวหนา

หัวข้อย่อย ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา

เนื้อเรื่องในหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวปกติ

เชิงอรรถหน้าแรกที่เป็นชื่อ-สกุล ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า รวมตาราง ภาพประกอบ รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

5. การส่งส่ง file ต้นฉบับลงในระบบออนไลน์ <https://edu.msu.ac.th/> (วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา) โดยการสมัครสมาชิกตามระบบและขั้นตอนของวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา

ต้นฉบับให้ระบุชื่อ-สกุลผู้พิมพ์ทุกคน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail address ทุกคนที่สามารถติดต่อได้สะดวก

บทความวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์

ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย (บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 300 คำ)
4. คำสำคัญภาษาไทย
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 400 คำ)
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keywords)
7. บทนำ
8. วัตถุประสงค์
9. สมมุติฐาน (ถ้ามี)
10. วิธีการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เครื่องมือ การดำเนินการวิจัย หรือการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล)
11. ผลการวิจัย
12. อภิปรายผล
13. ข้อเสนอแนะ
14. เอกสารอ้างอิง (ให้อ้างอิงเฉพาะที่อ้างในบทความเท่านั้น)

บทความทั่วไป

ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย
4. คำสำคัญภาษาไทย
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword) (บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 400 คำ)
7. บทนำ
8. เนื้อหา
9. บทสรุป
10. เอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงเอกสาร

ใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงระบบ American Psychological Association (APA) ดังตัวอย่าง

ระบบการอ้างอิงแบบนาม-ปี (the author-date system)

ในกรณีที่เป็นกรอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือแนวคิดบางส่วนหรือเป็นการคัดลอกข้อความบางส่วนมาโดยตรง ควรระบุเลขหน้าไว้ด้วย โดยพิมพ์ต่อท้ายปีพิมพ์ คั่นด้วยเครื่องหมาย: อย่างไรก็ตามการไม่ระบุเลขหน้าอาจทำได้ในกรณีที่เป็นการอ้างอิงงานของผู้อื่น โดยการสรุปเนื้อหาหรือแนวคิดทั้งหมดของงานชิ้นนั้น (เช่น บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 50-52 หรือประวัติ เอราวรณ, 2550)

1. หนังสือ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อหนังสือ* (ครั้งที่พิมพ์ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
Kosslyn, S.M., and Rosenberg, R.S. (2004). *Psychology: The brain, the person, the world* (2nd ed.). Essex, England: Pearson Education Limited.
Mussen, P., Rosenzweig, M.R., Aronson, E., Elkind, D., Feshbach, S., Geiwitz, P.J., et al. (1973). *Psychology: An introduction*. Lexington, Mass.: Heath.

2. วารสาร

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อบทความ*. *ชื่อวารสาร*, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย เฉพาะบทความเรื่องนี้.
เฟชชัญญ์ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.). *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 30-36.
Klimoski, R. and Palmer, S. (1993). The ADA and the hiring process in organizations. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 45(2), 10-36.

3. วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อวิทยานิพนธ์ระดับปริญญา*, สถาบันการศึกษา, เมือง.
นงเยาว์ ธรรมวงศา. (2549). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ* กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
Piyakun, A. (2007). *Reading strategies used by Thai ESL students*. Doctoral dissertation, Monash University, Melbourne.

4. หนังสือรวมเรื่อง

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ), *ชื่อหนังสือ* (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป, เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย เฉพาะเรื่องนี้). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ประสาธ นื่องเฉลิม. (2549). วิทยาศาสตร์พื้นฐาน: การจัดการเรียนรู้มิติทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การบูรณาการความรู้พื้นฐานกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อชุมชน: กรณีศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ป่าปูดตา. ใน ฉลาด จันทรสมบัติ (บรรณาธิการ), *ศึกษาศาสตร์วิจัย ประจำปี 2548-2549* (หน้า 127-140). มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์-สารคามเปเปอร์.

Cooper, J., Mirabile, R., & Scher, S. J. (2005). Actions and attitudes: The theory of cognitive dissonance. In T. C. Brock and M. C. Green (Eds.), *Persuasion: Psychological insights and perspectives* (2nd ed., pp. 63-79). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

5. หนังสือพิมพ์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อหนังสือพิมพ์*, เลขหน้า.

รัฐพงศ์ ศิริสานนท์. (25 กุมภาพันธ์ 2548). องค์ประกอบของความสำเเร็จ. *มติชน*, หน้า 22.

Brown, P.J. (2007, March 1). Satellites and national security. *Bangkok Post*, p. B4.

6. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่ปรับปรุงล่าสุด). ชื่อเรื่อง. วันที่ทำการสืบค้น, ชื่อฐานข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (3 ธันวาคม 2548). *ธนาคารหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2550, จาก <http://db.onec.go.th/thaigifted/lessonplan/index.php>

Wollman, N. (1999, November 12). *Influencing attitudes and behaviors for social change*. Retrieved July 6, 2005, from <http://www.radpsynet.org/docs/wollman-attitude.html>

Instruction for Authors

Journal of Educational Administration and Supervision, Mahasarakham University is an academic journal in the field of education. The journal publishes a variety of academic results, including research articles, thesis articles, book review articles, and review articles. The articles to be published may be reviews of current issues, or scholarly issues that contribute a new body of knowledge, that demonstrate interesting and valuable points of view for readers. It is important to note that articles submitted for Journal of Education should not have been preprinted or previously submitted to other publications. The context of the articles may be revised as appropriate by the journal editorial board and peer reviews in order to make it fit the international standard and be accepted as reference.

Submission of manuscripts:

1. **Language:** Manuscripts can be written in either Thai or English.

Thai language manuscripts should adhere to the Royal Institute's principles in using vocabulary and borrowed English words. All English words must be typed in small letters, except specific names. English language manuscripts must be checked for the correctness of language by an English expert prior to submission.

2. **Papers:** Manuscripts should be typed in A4 paper, and required to have 3.5 cm margins on each of the four sides: top, bottom, right and left. The contents of the Abstract in both Thai and English, other headings, and references should be arranged in one column.

3. **Style and size of font:** Both Thai and English manuscripts are required to type in "Browallia New" font style with font size as follows ;

Title of the article: 20 pt. Bold

Name(s) of the authors: 18 pt. Normal

Main heading: 18 pt. Bold

Sub-heading: 16 pt. Bold

Body of the text: 16 pt. Normal

The first page of footnotes presenting authors' names, academic titles, and affiliations: 14 pt. Normal

4. **Number of pages:** The article is required not to be longer than 15 pages. These include tables, figures, pictures, and references.

5. **Submission:** The author(s) should submit an original file to <https://edu.msu.ac.th> (Journal of Educational Administration and Supervision)

Organization of research and thesis articles: Should be arranged in the following order ;

1. Title in Thai and English
2. Name(s) of the author(s) in Thai and English
3. Abstract in Thai
4. Keyword in Thai
5. Abstract in English
6. Keyword in English (Abstract should be no more than 400 words)
7. Introduction
8. Objectives
9. Hypotheses (if any)
10. Research methodology: population and samples, variables, instruments, procedures/experiments, and data analysis
11. Research results
12. Discussion
13. Suggestion
14. References

Organization of review articles: Should be arranged in the following order ;

1. Title in Thai and English
2. Name(s) of the author(s) in Thai and English
3. Abstract in Thai
4. Keyword in Thai
5. Abstract in English
6. Keyword in English (Abstract should be no more than 400 words)
7. Introduction
8. *Contents*
9. *Summary*
10. *References*

References: Listed and referred to in the American Psychological Association (APA)

style

ใบสมัครสมาชิกวารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(Membership Application Form)

วันที่ (Date)
ชื่อ-สกุล (First Name and Surname)
ที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสาร (Mailing Address)
.....
จังหวัด (State/Province)
รหัสไปรษณีย์ (Post/Zip Code)
ประเทศ (Country)
โทรศัพท์ (Telephone No.)
โทรสาร (Fax No.)
Email Address

- ค่าสมัครสมาชิก 1 ปี 270 บาท (One-year Membership 270 ฿)
 ค่าสมัครสมาชิก 2 ปี 480 บาท (Two-year Membership 480 ฿)
 ค่าสมัครสมาชิก 3 ปี 700 บาท (Three-year Membership 700 ฿)

ส่งจ่ายธนาคัติหรือตัวแลกเงิน ส่งจ่าย ปณ. โนนศรีสวัสดิ์

ในนาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ถัชชัย จิตรนันท์ งานวารสารการบริหารและนิเทศ
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม 44000

Please send your personal check or money order to the following address:
Assistant Professor Dr. Thatchai Chittranun, The Journal of Educational
Administration and Supervision, Faculty of Education, Mahasarakham
University, Tambon Talat, Amphoe Mueng, Maha Sarakham 44000.

สำหรับเจ้าหน้าที่ (Officer only)

สมาชิกเลขที่

รับวารสาร เล่มที่.....

Guest Advisory Board

Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak	Institute of Future Studies for Development
Professor Dr. Phaithoon Sinlarat	Dhurikij Pundit University
Professor Dr. Teera Runcharoen	Vongchavalitkul University
Professor Dr. Pruet Siribanpitak	Chulalongkorn University
Professor Dr. Kanokorn Somprach	Khon Kaen University
Associate Professor Dr. Ekkarin Sungtong	Songkla University
Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham	Chiang Mai University
Associate Professor Dr. Jinawatara Pakotang	Nakhonphanom University
Associate Professor Dr. Nirat Jantarajit	Nakhonphanom University
Associate Professor Dr. Suwakit Sripatta	Rajabhat Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Kowat Tesaputa	Roi-Et Rajabhat University

Peer Reviewers

Associate Professor Dr. Pacharawit Chansirisira	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Lakkhana Sariwat	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Prasart Nuangchalerm	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Songsak Phusee-orn	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Suwat Julsuwan	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Tharinthorn Namwan	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Kowat Tesaputa	Roi-Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Amnarj Chanawong	College of Asian Scholars
Assistant Professor Dr. Chaiyuth Sirisuthi	North Eastern University
Assistant Professor Dr. Somsong Sitti	North Eastern University
Assistant Professor Dr. Piyatida Panya	Rajabhat Mahasarakham University
Dr. Khachakrit Liamthaisong	Mahasarakham University

Editorial Board

Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak	Institute of Future Studies for Development
Professor Dr. Phaithoon Sinlarat	Dhurikij Pundit University
Professor Dr. Teera Runcharoen	Vongchavalitkul University
Professor Dr. Kanokorn Somprach	Khon Kaen University
Associate Professor Dr. Ekkarin Sungtong	Songkla University
Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham	Chiang Mai University
Associate Professor Dr. Jinawatara Pakotang	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Associate Professor Dr. Nirat Jantarajit	Nakhonphanom University
Associate Professor Dr. Suwat Julsuwan	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Sutum Tummatasananon	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Tharinthorn Namwan	Mahasarakham University
Associate Professor Dr. Songsak Phusee-orn	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Karn Ruangmontri	Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Kowat Tesaputa	Roi-Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Sumalee Sriputtarin	Nakhonphanom University
Assistant Professor Dr. Jumnean Ponhan	Rajabhat Mahasarakham University
Assistant Professor Dr. Chaiyuth Sirisuthi	North Eastern University
Professor Dr. Gary Price	University of Wisconsin-Madison,USA
Professor Dr. Marilyn Waring	Deakin University, Australia
Professor Dr. Dennis A. Francis	University of the Free State, South Africa
Associate Professor Dr. Tran Vui	Hue University, Vietnam

Educational Administration and Supervision, Maharakham University

ISSN 1906-4950

Volume 11 Number 2 May - August 2020

Aim and Scope

To disseminate academic work in educational administration, educational supervision, research and development, participatory action research, innovative development in educational administration and technology management, knowledge management and instructional management, publishing in research articles, thesis articles, book reviews articles, and general articles.

Academic Revision

One article is peer-reviewed by two experts

Publishing Type

Quarterly publishing

No.1: January - April

No.2: May - August

No.3: September - December

Ownership

Faculty of Education, Maharakham University
Tambon Talat, Amphoe Mueang, Maha Sarakham 44000
Tel. 0-4374-3143-4 Fax 0-4374-3174

Advisor

Associate Professor Dr. Pacharawit Chansirisira
Dean of Faculty of Education, Maharakham University

Editor-in-chief

Assistant Professor Dr. Thatchai Chittranun
Maharakham University

Secretary and Treasurer

Miss Natchalida Leamthaisong

The articles in The Journal of Educational Administration and Supervision,
Maharakham University
are authors' own opinions. The editorial board has not always agreed absolutely with.

200฿ Web site: <http://edu.msu.ac.th/journal>
Date of Publication: 31 August 2020 E-mail: jeas.msu@gmail.com

DESIGN BY: Samorn Legkha
Suannangsue: 189 Moo 12 Rachawadee Garden view,
Thakhonyang, Khamreang, Khantarakwichai, Maharakham 44150
TELEPHONE: 09-2956-2419

Journal of Administration and Development Mahasarakham University

Volume 7 Number 1 January – April 2015

Research Articles

- Biology learning outcomes on food and digestion, Matthayomsuksa 4 students using the WEWT and the traditional approach
Pridsadang Kiangkao, Usa Thongpaioj, Bangorn Thaewnongiew 9
- The Achievement of Biology Learning on Genetics and DNA Technology of Matthayomsuksa 5 Students using The Instructional Activity Package and Traditional Teaching Approach
Phunnee Phibalwong, Usa Thongpaioj, Bungorn Taewnorngiew 21
- Development of Knowledge Management Program for Leaders of Self-Reliant Learning Center based on Sufficiency Economy Philosophy
Chalard Chantarasombat, Rachapan Karapan 33
- Learning Effects of Roles Assignments via Web-Based Learning Entitled 0503 983 Seminar in Educational Technology and Communications of Graduate Students toward Different Levels of Problem Solving Abilities and Self-Directed Learning
Pachoen Kidrakam, Hemarat Thanaputana, Ratsa Laohasurayothin 55
- Factors Affecting Implementation of Internal Quality Assurance at School under the Secondary Educational Service Area Office 33
Ueangta Buachum, Maliwan Noibualthip, Suwat Julsuwan 72
- The Good Governance Model for School Administrator's Performance: A Case study of Suwannaphumpittayapaisan School in Suwannaphum District, Roi – Et Province
Chalmongkol Polpunga, Chalard Chantarasombat, U-rasa Promta 83
- An Evaluation of the Master Degree Program in Educational Administration (Revised 2011), Faculty of Education, Mahasarakham University by CIPP Model
Thatchai Chittranun, Jiraporn Wicharapote 95
- The Administrative Model for Students Assistant Process in the School under the Primary Educational Service Area Office.
Kittisak Sivina, Jinnawat Pakotung, Phongthom Singan 109
- The Development of English Reading Comprehension Ability by Using Dynamic Assessment: A Case Study of Grade 4 students Sikosunwittayamitrapap 209 School.
Kessaneeporn Seeknaetra, Parwitai Chomchid, Lasawan Wattanaboot 125
- A model of effectiveness participatory of academy administrative school board for Small-Sized Basic Education Schools
Tasnee Keawngam, Anusak Ketusiri, Asavarit Uthairat 138
- A Construction of a Critical Skill Test For Matthayom Suksa 3 Student
Tharwarat Phontep, Arun Sukraduang, Prasopsuk Ritthidet 152
- The Development Reading English Comprehensive skills of Matthayomsuksa 5 Students by Using CIPPA MODEL through Action Research Process
Patrapee Sodschari, Phusit Boonthongtheng, Lasawan Wattanaboot 162
- A Development of the Skill Training Package on Multimeters for the Second Year Vocational Certificate Students
Surakrai Thepdach, Samarn Ekkapim, Sombat Ritthidesh 174
- Management of Higher Vocational Certificate Program, Department of Agricultural Development, in Animal Science for Agriculture and Technology Colleges in the Northern Region
Tanita Tiyapong, Saritpong Limpisathian, Koolchalee Chongcharoen 183